

Anarchistická revue

EXISTENCE

2/2011

BOUŘE NAD PÍSKEM

cena:
40,-

Proti nejistotě a politice škrťů
Poznámky k povstáním v arabských zemích
Wisconsinská rebelie / S páčidlem v ruce

V Novém Bydžově proti náckům / Manifest mladých z Gazy za změnu
Úvod do pareconu / Svobodu Vojně! / Usvitu / Seattle Solidarity Network

vydává Československá anarchistická federace

EDITORIAL

Právě v rukou držíte v pořadí 20. číslo anarchistické revue *Existence*. Jsme rádi, že o tento časopis je stále zájem, a to ať již v jeho tištěné podobě, tak i při využití možnosti stáhnout si ho (od minulého čísla v celobarevné verzi) z webových stránek csaf.cz.

Hlavním tématem letošního jarního čísla je povstání v mnoha zemích arabského světa. Nejde ale o jedinou oblast, kde dochází k nějakému sociálnímu pohybu, proto jsme pod téma „Bouře nad pískem“ zahrnuli také rozsáhlé sociální protesty a demonstrace, kterých můžeme být svědky ve Spojených státech (nejvýrazněji ve státě Wisconsin) a mnoha zemích starého kontinentu - podíváme se konkrétně do Rumunska, Chorvatska, Portugalska a Velké Británie. Povstání v arabských zemích se stává velkou inspirací lidí po celém světě v jejich boji za lepší životní podmínky a svobodnější prostředí.

Je možné, že když budete číst texty, které tvoří hlavní téma této *Existence*, budou kvůli dynamice událostí mnohé informace již notně zastaralé a některé postřehy překonané. I s vědomím tohoto rizika považujeme toto aktuální dění za hodné pozornosti a alespoň dílčí analýzy a reflexe. Za jeden z analytických textů děkujeme skupině Kolektivně proti kapitálu (KPK), která se aktivně věnuje monitorování a analýze sociálních hnutí a bojů, jak u nás, tak v některých částech světa.

Sociálními zápasy v České republice se zabýváme na pozadí přednášky, kterou koncem ledna pořádala v Praze právě KPK. Vracíme se zde k odborářským demonstracím, akci lékařů „Děkujeme, odcházíme“ a vyhlídkám na odpor vůči neoliberalnímu útoku na práva a životní a pracovní podmínky neprivilegovaných vrstev.

V antifašistická rubrika se ohlédneme za vzpomínkovými akcemi na Honzu Kučeru, antifašistického skinheada, který byl zavražděn v roce 2008, a za blokadou pochodu neonacistů v Novém Bydžově. Pravidelnou rubrikou se stávají informace věnované lidovému odporu vůči okupaci Palestiny. Na její přípravě spolupracujeme s českou pobočkou organizace ISM. Tentokrát v jejím rámci přinášíme „Manifest mladých z Gazy za změnu“ a dva texty věnované izraelské skupině Anarchisté proti zdi.

Další rubriku, která by měla mít stále místo na stránkách *Existence*, dáváme dohromady společně s aktivy Anarchistického černého kříže, kteří se zabývají pomocí stíhaným a vězněným (nejen) anarchistům.

Tentokrát jsme se zaměřili na případ mladého Australana, Jocka Palfreemana, který byl v Bulharsku odsouzen na 20 let vězení za smrt neonacisty, když se zastal dvou romských mladíků, které napadla skupina rasistických chuligánů.

Velmi živý a osobní text od jednoho francouzského squattera, přibližně nazvaný „S páčidlem v ruce“, vám poutavě přiblíží pohled člověka, který se rozhodl pro kreativní život v komunitě lidí a za hranou zákona, kam se dostává při nelegálním obsazování dlouhodobě opuštěných domů.

V rozhovoru s Michaellem Albertem si přiblížíme teoretický koncept tzv. participativní ekonomie (zkráceně parecon). Parecon, je podle Alberta vize jak řídit ekonomiku beztržním způsobem. Přináší pracujícím a spotřebitelům příležitost samosprávně se vyjádřit k ekonomickému životu, solidaritu s ostatními, spravedlivé příjmy za jejich práci, různorodé příležitosti a možnosti a ekologickou rovnováhu. Model pareconu vychází do značné míry z anarchistických představ organizování svobodné a samosprávné společnosti a je v současnosti jedním z mála pokusů o formulování ucelené vize svobodného organizování společenských a ekonomických záležitostí.

V rubrice „Osobnosti hnutí“ si představíme italskou spisovatelku, feministku a anarchistku Marii Occhipinti. Ve „Street artu“ si můžete přečíst rozhovor se členy stíhané ruské umělecké skupiny Vojna nebo manifest plzeňské street-artové guerilly, která si říká Usvitu. V rubrice „Solidarita“ se vrátíme prostřednictvím rozhovoru k americké skupině Seattle Solidarity Network, o níž jsme informovali v minulém čísle. I tentokrát jsme využili překladu ze slovenských stránek priamaakcia.sk.

Velký prostor, celých pět stran, je věnován diskusi, která se otevřela po vydání „Anarchistického antimanifestu“, kritického prohlášení, v němž někteří anarchisté cílí do vlastních řad. Odpovědi a pokusem o konstruktivní rozvinutí diskuse je reakce od člena ČSAF a článku anarchistického blogera.

Doufáme, že si v tomto čísle *Existence* opět každý najde něco, co ho zaujme, osloví, inspiruje či vyprovokuje k vlastní aktivitě.

OBSAH

- 2 ... Editorial
- 3 ... Reformy a my: jaké máme šance?
- 4 ... Nezapomeneme!
- 5 ... V Novém Bydžově proti náckům
- 6 ... Bouře nad pískem
- 8 ... Poznámky k povstáním v arabských zemích
- 9 ... Egyptská revoluce se připravovala 10 let
- 10 ... Proti nejistotě a politice škrťů
- 12 ... Wisconsinská rebelie
- 13 ... 300 imigrantů ukončilo hladovku / Za práva migrantů v ČR
- 14 ... Manifest mladých z Gazy za změnu
- 15 ... Anarchisté proti zdi / „Půjdu do vězení se vzpřímenou hlavou“
- 16 ... Dvacet let za mřížemi
- 17 ... S páčidlem v ruce
- 20 ... Úvod do pareconu
- 24 ... Žena z Ragusy
- 26 ... Svobodu Vojně!
- 27 ... Veřejný prostor a místo odporu
- 28 ... Seattle Solidarity Network
- 31 ... Anarchistický antimanifest
- 32 ... Odpověď ideologicky nekorektním
- 34 ... Co nám dal a vzal sociální stát
- 36 ... A3
- 37 ... Recenze
- 39 ... Anarchix

MAY DAY ANTIŠAŠISTICKÁ AKCE

4. ROČNÍK FESTIVALU ANTIŠAŠISTICKÉ AKCE NA CÍSAŘSKÉ LOUCE

— HUDBA K Tanci I POSLECHU —

HEAVEN SHALL BURN (DE)

LUSHLIFE (USA) PSH BIGG BOSS CREW SPECIAL MAY DAY SET

THE CHANCERS (CZ/GB) RED UNION (SRB)

VANDALI (SK) SPECTRES (CAN) BAYONETES (SRB)

ARAN SATAN (CZ) DAŠA FONFLAŠA (SK) JONESTOWN (CZ) ILUZIA (SK)

— PŘEDNÁŠKOVÝ STAN —

WILDCAT • JOHN HOLLOWAY

MOUVEMENT COMMUNISTE • KPK

OCTAVIO ALBEROLA • ALAN CARTER

GRAFFITI JAM • FAIR TRADE KAVÁRNA

DĚTSKÝ KOUTEK • WORKSHOPY • PŘEDNÁŠKY

PROMÍTÁNÍ • VEGAN OBČERSTVENÍ • STREETWEAR

— 1.5.2011 —

CÍSAŘSKÁ LOUKA • PRAHA 5

FUN ISLAND VSTUP ZDARMA

START • 12:00 MAYDAY-FESTIVAL.CZ

ANARCHISTICKÁ REVUE **EXISTENCE**

2 / 2011 [V POŘADÍ 20. ČÍSLA]

VYDÁVÁ ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE

KONTAKT: CSAF@CSAF.CZ

WEB: WWW.CSAF.CZ

REFORMY A MY: JAKÉ MÁME ŠANCE?

O NEOLIBERÁLNÍCH REFORMÁCH NA POZADÍ JEDNÉ DISKUSE

Kavárna pražského klubu Cross se v poslední době stala místem mnoha zajímavých přednášek a diskusí. Zařadila se mezi ně i ta, kterou 25. ledna zorganizovala skupina Kolektivně proti kapitálu (KPK) a která se zaměřila na otázku neoliberálního útoku na naše práva a možnosti odporu vůči němu. O tom, že jde o téma, které lidi zajímá, svědčila návštěvnost této prezentace, kterou si, ať již celou, nebo její větší část, vyslechlo necelých 50 lidí ve věkovém rozpětí 20 - 60 let.

REFORMY A PROTESTY

Po sedmé hodině večerní představil jeden z přednášejících jak skupinu KPK a oblasti jejího zájmu, tak zbylé dva řečníky a koncept celého večera. Sám se pak ujal slova a věnoval se tématu reformy ve veřejné sféře. Vyzdvihl především tři nejvýraznější zásahy do života zaměstnanců tohoto sektoru. Těm bylo odebráno deset procent ze mzdových prostředků, podstatným způsobem bylo zasaženo do struktury jejich mzdy a navíc byly více uvolněny ruce jejich zaměstnavatelům. Nový systém tak nutí zaměstnance k různým formám „řítolozectví“ a především k daleko větší poslušnosti.

Vůči reformám se sice zvedly hlasy a konaly se protesty, reakce se však vyhýbala pracovištím a pevně ji třímalo v rukou odborové vedení. Byl dán minimální prostor pro sebeorganizaci a na pracovištích probíhala mizivá komunikace o reformách a možnostech odporu. Mnohatisícová demonstrace, která se v září 2010 konala v Praze, byla nečekaným vzednutím, jelikož se neodehrávala čistě podle scénáře, kdy odborové svazy přivezou své členy autobusy do hlavního města. Účastnilo se jí také mnoho lidí samo za sebe a s improvizovanými transparenty. Energie této akce se však nikterak nezužitkovala. Byla promrhána tím, že pracoviště zůstala v klidu. Z toho plynoucí rozčarování mělo jednoznačně demoralizující efekt.

Je určité důležité ptát se na roli odborů. Ty nejsou v mnoha odvětvích příliš zakořeněny, navíc se snažily eliminovat aktivitu na pracovištích. Dá se říci, že nechtěly ukázat skutečnou sílu, ale jen se s vládou kočkovat. Bezesporu šlo o prohru stávkou v politickém smyslu, jelikož přímo na pracovištích neměli lidé možnost okusit svou kolektivní sílu. Nejde však vinu svalovat jen na odbory, je potřeba si uvědomit, že největším nepřítelem pracujících je jejich vlastní pasivita.

DĚKUJEME, ODCHÁZÍME!

V další části prezentace se ujal slova mladý lékař, který nejprve seznámil posluchače s fakty ohledně mezd a pracovní doby lékařů v nemocnicích. Realitou český nemocnic je především únava a stres. Poté plynule přešel k iniciativě Lékařského odborového klubu (LOK), která je známá pod názvem „Děkujeme, odcházíme“. Ta má v podstatě dva základní cíle, a to poměrné zvýšení platů lékařů a úpravu postgraduálního vzdělávání.

Lékaři ke svému protestu nezvolili klasickou stávku, jelikož ta má ve zdravotnictví své limity, především povinnost zajistit akutní péči. Tento způsob protestu nemá šanci zastavit „zdravotnické soukolí“. Podobných stávek proběhlo v minulosti několik, nebyly však dostatečným nátlakem na splnění požadavků stávkujících. Diskuse lékařů se tedy stočila na možnosti akce postavené na hromadných výpovědích. Zapojili se ve velké míře i odborové neorganizovaní lékaři.

Po rozjetí kampaně „Děkujeme, odcházíme“ se rozpoutala mediální masáž na očernění lékařů. Ti byli navíc zvaní „na kobereček“, bylo jim vyhrožováno ze strany zaměstnavatele, docházelo ke sledování aktivit jednotlivých lékařů na Facebooku apod. Když nezafungoval „bič“, při-

šel na řadu „cukr“ v podobě slibů za podmínky, že lékaři stáhnou své výpovědi. Případu odvolaných výpovědí však bylo minimum. Vláda označovala lékaře za vyděrače, ale jejich neustupnost ji nakonec donutila s nimi jednat. (Lékaři byli nakonec díky své vytrvalosti částečně úspěšní a s ministerstvem zdravotnictví bylo uzavřeno *Memorandum o úpravě poměrů ve zdravotnictví*, které by mělo garantovat provedení potřebných reforem. Naprostá většina lékařů stáhla své výpovědi, které podala k 1. březnu 2011.)

Poté přednášející lékař rozebíral možnosti dalšího postupu a zabýval se různými souvislostmi a hranicemi této iniciativy. Ta byla rozžeta primárně odbory, ale jistá „přeorganizovanost“ charakteristická pro lékařský stav přispěla k jejímu rozšíření více, než se původně očekávalo. Jedná se bezesporu o bezprecedentní formu nátlaku, která je dána specifiky oboru. Jde totiž především o akci stavovskou, která není zapojená do širšího kontextu odporu vůči reformám. Výhodou lékařů je, že jsou nenahraditelní, sektor jako takový je personálně podhodnocený a v zahraničí je po nich poptávka. Z posledně vyjmenovaného vyplývá, že lékaři při svém protestu využívají „kapitalistické zbraně“ ve formě principu „nabídka a poptávka“.

VYHLÍDKY ODPORU

Třetí řečník se poté zabýval kontextem reformy, především se však zaměřil na vyhlídky odporu vůči nim. Celý komplex vládních opatření je jasným útokem na pracující a jeho cílem je redistribuce bohatství.

Kde může být odpor proti neoliberálním reformám neúčinnější? Nejsou to ulice, ale především pracoviště. To vyvolává další otázku: Na jakém druhu pracovišti je možný neefektivnější odpor? V současné době jde bezesporu o automobilový průmysl. Ten se totiž stal motorem ekonomiky a přinesl s sebou nové podmínky organizace práce. Ta se promítá především v návaznosti jednotlivých výrobních etap, z čehož vyplývá, že jedna výroba může stávkou zasáhnout výroby ostatní.

Faktor nedostatku pracovní síly v první polovině první dekády tohoto století vedl k růstu mezd. Krize tedy přišla pro šéfy v pravý čas, aby situaci zvrátili ve svůj prospěch. Začaly se rozmáhat různé formy prekérní práce. Nyní jedou továrny v autoprávním opětně naplno, avšak s menším počtem zaměstnanců, kteří ale musejí pracovat za horších podmínek.

DISKUSE

Tady prezentace skončila následována potleskem pro přednášející. Ke slovu se dostaly také posluchači se svými názory a dotazy. Ty se týkaly různých témat, například nebezpečí centralizace zdravotní péče v případě, že lékaři neuspějí, či otázky oslovování a zapojení nelékařského personálu ve zdravotnictví. Dále byla vznesena otázka nájemného či role odborů coby součástí kapitalistického systému. Padla shoda, že boj proti široké škále reforem je mnohem náročnější než boj proti konkrétním problémům v konkrétním sektoru. Byla otevřena otázka reálného odporu vůči reformám a perspektivy antikapitalistického hnutí jako jeho součásti. V závěru se diskuse, která končila až po desáté hodině, stočila k debatě nad smyslem iniciativ, jako je např. ProAlt.

I když v pozvánce stálo: „*Možná ale lépe pochopíme, v čem spočívá nebezpečí reformy, jaký je jejich kontext, proč je vláda (aspoň prozatím) na koni a co můžeme dělat my,*“ podstatnější východiska toho, co můžeme proti reformám dělat, nezazněla.

TŘÍDNÍ KNIHA Č. 3

U příležitosti této přednášky představili lidé z KPK nové vydání své příležitostné tiskoviny, která nese název *Třídní kniha*. Téma třetího čísla *Třídní knihy* částečně koresponduje s tématem přednášky - všimá si, o co se hrálo při prvním útoku vládní koalice na životní podmínky pracujících třídy v Česku, při útoku, jehož terčem byli zaměstnanci a zaměstnankyně veřejné sféry. Shrnuje kroky vlády i odborů (a absenci vlastní aktivity pracujících), důvody vládního vítězství a přibližuje, jaké nebezpečí i šance čekají na třídu neprivilegovaných v nejbližší době.

„*Jako vždy platí, že v kapitalismu není nic zadarmo. I boj za vyšší mzdy a lepší pracovní podmínky od nás vyžaduje hodně - energii, nasazení, bystrou hlavu. Je to ale jediná cesta, jak se v současných podmínkách něčeho domoci. Odměnou za boj nám mohou být nejen lepší životní podmínky, ale, a to je ještě důležitější, benefit do budoucna, poznání, že máme jako pracující vlastní zájmy a kolektivní sílu.*“

Třídní kniha č. 3 (6 stran formátu A4) je dostupná ke stažení zde: www.protikapitalu.org/down.php?tk03.pdf

NEZAPOMENEME!

VZPOMÍNKA NA ZAVRAŽDĚNÉHO ANTIFAŠISTU HONZU KUČERU

Tak jako v předchozích letech jsme si i letos připomněli smutné výročí smrti Honzy Kučery, antifašistického skinheada z Příbrami, který před třemi lety podlehl bodným zraněním, jež mu způsobil nacismem ovlivněný Jiří Fous. Pieta za Honzu se konala jak v městě, odkud pocházel a kde zemřel, tak i na dalších místech Česka a Slovenska.

Nemá cenu opakovat, co se oné lednové noci roku 2008 v příbramské restauraci Na Chmelnici odehrálo. Byla to noc mrazivá ani ne tak kvůli zimnímu počasí, ale proto, že v náručí svých přátel pomalu vyhasínal život smrtelně zraněného Honzy. Nejen pro ně, ale i pro mnoho dalších, kteří Honzu přímo znali, nebo s ním sdíleli stejný zájem v punkové hudbě a skinheadské subkultuře či stejný antifašistický postoj, to byla nepřekonatelná rána. Nemluvě o utrpení jeho nejbližších. Jeden z účastníků příbramské piety, antirasistický založený skinhead Marek, se svěřil: „*Během Honzova pohřbu, když zněla píseň Heart full of pride od kapely Perkele, jsem brečel. Nezastírám to a nestydím se za to. V tu chvíli, se slzami v očích, jsem si přísahal, že na Honzu nikdy nezapomenu.*“ Nebyl sám, a tak se i letos antifašisté a antifašistky, stejně jako někteří příznivci punkové a skinheadské subkultury rozhodli připomenout Honzovu památku.

NEONACISTICKÁ PROVOKACE

Pozvánky, které zvaly 22. ledna do Příbrami, avizovaly večerní pochod a vzpomínkový koncert. Pietu za člověka, který se nebál postavit hajlujícím psychopatům s bajonetem, se však rozhodli narušit neonacisté, kteří na stránkách Národního odporu svolávali své příznivce do Příbrami na 15. hodinu. S typicky nacistickým slovníkem na pozvánce uváděli: „*Řekněme už dost rozpínavosti a násilným útokům antifašistické lůzy, ukažme jim naši sílu a odhodlanost bránit odkaz našich předků, naše ulice, naše města, naši zemi!*“

Nutno říci že tato neonacistická akce, kterou iniciovali starší příbramští neonacisté společně s Národním odporem Krušnohoří, se stala další epizodou ve sporu neonacistických „tradicionalistů“ a „modernistů“. Mezi ty první se dají zařadit někteří starší aktivisté Národního odporu a další aktéři nazi-skinheadské scény 90. let. Mezi ty druhé patří především skupiny Autonomních nacionalistů.

Nácků se nakonec v Příbrami ukázalo 38, což je opravdu málo, když vezmeme v potaz pozvánku na webu Národního odporu, která čtenosti dalece předčila všechny ostatní příspěvky na této virtuální vlajkové lodi českých neonacistů. Když míjeli náměstí T.G.Masaryka, bylo na nich vidět, že jsou rádi za přítomnost policie. Zde jim totiž vyšla vstříc početnější skupina antifašistů. Neonacisté pak záměrně k místu vraždy, kde po chvíli postávají jeden z nich přečetl psané prohlášení o zneužívání drog ze strany „levicové lůzy“ a o zavražděném Janu Kučerovi, což bylo doprovázeno se stany ostatních nácků trapnými posměšky.

PIETNÍ POCHOD PŘÍBRAMÍ

Pietní pochod za Honzu Kučera začal na náměstí T.G.Masaryka. Již hodinu před začátkem akce se na místě nacházelo zhruba 100 antifašistů a antifašistek, ke kterým brzy přibývaly desítky dalších a dalších. Pořadatelé ještě byli nuceni vyjednávat s úřady a policií podmínky shromáždění, o nichž pak ostatní informovali. Policie si vymínila, že lidé v mrazivém počasí toho dne nemohou mít ani šálu přes pusy. O půl sedmé se zformoval průvod asi tři stovek lidí, včetně přátel Honzy Kučery a místních antifašistů a antifašistek. V čele byl nesen transparent „*Navždy v našich srdcích*“, nechyběly Honzovy portréty, květiny, smuteční věnce. Pochod měl tichý a důstojný charakter, a to i přes některé snahy o obstrukce ze strany úřadů a policie. Minimálně tři účastníci piety se měli dopustit přestupku údajným maskováním, dva z nich policie vytáhla z průvodu a dočasně zadržela.

Poblíž místa, kde byl Honza před třemi lety smrtelně zraněn, zazněl spontánní, předem nepřipravený, a o to emotivnější proslov jednoho z účastníků piety. Za svitu horčicích světel následovala minuta ticha. Poté několik lidí odneslo na místo vraždy věnec, květiny a zapálili zde svíčky. Následně průvod pokračoval až na náměstí J. A. Alise, kde se nachází klub, ve kterém se již připravoval vzpomínkový koncert. Před zcela naplněným sálem zahrála, vedle domácích kapel Kung-fu Girls a Thalidomide, také legendární německá skupina Stage Bottles, kterou měl v oblíbě právě i Honza Kučera. Zpěvák skupiny před obecnstvem

prohlásil, že je pro něj čest hrát právě na tomto koncertě. V prostorách klubu byly vyvěšeny portréty obětí neonacistického násilí z posledních let, mezi nimiž převládali především odpůrci fašismu z Ruska.

Příbramský antifašista Tomáš se vyjádřil: „*Jsem rád, že se tu sešlo tolik lidí, i když bohužel při připomenutí tak smutný události. Honzova vražda, ale i ta provokace neonacistů během piety ukazují, že nacismus je furt kolem nás, že to není něco, co zmizelo a co můžeme ignorovat. Fašouni i dnes ničí životy. Tohle nás utvrzuje, že i dnes je proti nim třeba bojovat.*“

DALŠÍ VZPOMÍNKOVÉ AKCE

Vzpomínkové akce se nekonaly jen v Příbrami. Tak jako v předchozích dvou letech i letos si antifašisté, punks a skins připomínali Honzovu památku na různých místech.

Na koncertě, který se konal 14. ledna v Rakovníku, vyvěsili pořadatelé vzpomínkový transparent. Obdobně 22. ledna vyvěsili pořadatelé na koncertě ve Strakoně vlajku AFA a vylepili památeční plakáty na Honzu. Dvě z vystupujících kapel v proslovech mezi písničkami Honzovu památku také připomněly. V Poděbradech se ten samý den konal „Vzpomínkový koncert pro Jan Kučera“ za účasti kapel Proces of Decay, E.D.A.E. a Komplex viny. Akce proběhla pod organizační záštitou Lázně noise industries a ČSAF. V trenčinském klubu Lúč proběhl 22. ledna za účasti asi tří stovek lidí a ve skvělé atmosféře koncert kapel Edelweiss Piraten, Innovia Corpora, Ilúzia a Dáša Fon Flaša. U vstupu se rozdávaly vzpomínkové letáčky na Honzu Kučera a další zavražděné antifašisty. Na pódiu visela velká plachta s Honzou a projev Edelweiss Piraten k výročí jeho smrti provázel obrovský potlesk a skandování celého klubu.

Na vzpomínkové akci, kterou v Časlavi svolala místní skupina ČSAF, se v sobotu 15. ledna ve večerních hodinách sešlo společně přibližně 20 místních antifašistů a antifašistek. Na prostranství frekventovaného náměstí byla instalována Honzova fotografie, zapáleny svíčky a položen věnec. Zástupce pořadající skupiny přednesl krátký proslov, po kterém následovala minuta ticha. Večer proběhlo diskusní setkání.

Ve čtvrtek 20. ledna se uskutečnil pietní průvod v Pardubicích. Asi padesátka antifašistů a antifašistek se vydala za skandování antifašistických hesel městem. Pod Zelenou branou proběhla samotná pieta, zapálení svíček a minuta ticha. Byly zde přečteny dva projevy, jeden za ČSAF - Východ a druhý za AFA - Východní Čechy.

Jihočeští antifašisté a antifašistky uspořádali v sobotu 22. ledna vzpomínkový pochod v Jindřichově Hradci. Pieta proběhla tento den také v Chlumci nad Cidlinou, a to u památníku obětem fašismu. Podobná akce se konala v Humenném. Improvizovaný pomníček k výročí smrti Honzy Kučery s květinou se objevil ve Znojmě.

Honzovu památku si připomněla také antifašistická mládež v bratislavském klubu Intergalaktická Obluda. Vyvěsil se transparent připomínající oběti neonacistického násilí, na Honzovu počest byly zapáleny svíčky a v klubu hrála hudba, která mu byla blízká.

Vzpomínková graffiti se objevila například v Praze a Teplicích. Transparenty připomínající Honzovu vraždu visely v Ostravě, mezi Příbramí a Prahou či na dálnici D11 u Chlumce nad Cidlinou.

NAVŽDY V NAŠICH SRDCÍCH

nezapomeneme.antifa.cz

V NOVÉM BYDŽOVĚ PROTI NÁCKŮM

V sobotu 12. března si dali v Novém Bydžově sraz neonacisté. Po delší době se jednalo o akci, na níž se spojily mnohdy rozhádané části neonacistické scény. Za poslední rok šlo tedy o jejich největší veřejné vystoupení, jehož se účastnilo kolem 400 nácků. Proti nim se postavilo na 250 lidí složených z místní mládeže a Romů, anarchistů a občanských aktivistů, kteří se pokusili zablokovat neonacistický průvod. Policie je rozehnala, aby náckové mohli projít.

NAPĚTÍ V NOVÉM BYDŽOVĚ

Ústřední postavou protiromské hysterie v Novém Bydžově se stal místní starosta za ODS, Pavel Louda. Ten pro vlnu svých rasistických výlevů použil jako záminku znásilnění, kdy útočníkem měl být Rom. Romy naházel do jednoho pytle a ve svých výrociích se rozhodně nevyhýbal principu kolektivní viny. Zde jsou některé z nich: „Poslední kapka nenávisti občanů k cikánům přetekla.“ „V Novém Bydžově slouží muži Policie ČR ve dvou. Pokud jsou vyjetí mimo město, neboť jejich správní území je širší, je město bez ochrany a cikáni veselo řádí, řvou, vyhrožují, ohrožují noži, kradou, znásilňují.“ „Čas, kdy slušný občan pracuje, cikáni tráví rozvalení na lavičkách na náměstí a spokojeně klábosí.“ „Všechny tyto aktivity občané odsuzují, nechť je, chtějí, aby cikáni zmizeli. Ale jak? Město má svázané ruce zejména státní legislativou, která neumožňuje radikální opatření tak, aby mu nehrozily žaloby za diskriminaci.“

Člověk znalý místních poměrů na Loudovu adresu poznamenává: „Sám starosta je ostatně zajímavou figurou, jeho angažmá v „rodinném“ autosalonu a okolnosti využívání obecních prostředků pro podnikatelské aktivity budí podezření a údiv. Možná je shodou okolností, že když se nedávno o jeho podnikatelsko-politických aktivitách začalo opět mluvit, vytáhl s kartou protiromského rasismu. Podle mých informací šel ve svém tažení tak daleko, že v komunikaci se zaměstnanci místního gymnázia vyhrožoval „různými následky“ pro studenty, kteří by se snad chtěli podílet na protirasistické demonstraci.“

NÁCKOVÉ CÍTÍ PŘÍLEŽITOST

Následovala petice požadující zajištění bezpečnosti. A bylo jen otázkou času, kdy se své šance chyti profesionální rasisté. Vandasova Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) tedy svolala na 12. 3. do Nového Bydžova demonstraci. K DSSS se přidaly všechny skupiny neonacistické scény. Pro neonacistické hnutí, které v poslední době spíše skomíralo, je to velká příležitost ke spojení sil a zopakování svého největšího úspěchu, jímž byl pokus o pogrom na Romy v Janově 17. 11. 2008.

Proti záměru neonacistů se postavila ve svých prohlášeních jak některá romská a občanská sdružení, tak i Strana zelených a Pirátská strana. Se záměrem vyjádřit nesouhlas s přítomností nácků ve svém městě přišli místní studenti. Výzvu k blokadě pochodu vydala neformální skupina Antifašistická solidarita, mimo jiné v ní uvádí: „Pokaždé, když neonacisté bez odporu zaútočí na nějakou menšinu, posilují sami sebe. Vždy, když odpovídají svůj zastrašující marš bez toho, aby se

jim postavily početně mnohem širší řady těch, které by chtěli konečně vyřešit, jsou o krok dál. V jejich slaboduchých hlavičkách díky tomu roste sebevědomí k tomu, dodat si odvahu na další podobný útok.“

VRTULNÍK NAD MĚSTEM

Policejní vrtulník nad Novým Bydžovem dával v sobotu 12. 3. tušit, že nepůjde o běžný maloměstský víkendový den. V 11 dopoledne začalo setkání organizované iniciativou Nový Bydžov není sám, kde se sešlo asi 150 lidí, především místních Romů a občanských aktivistů a které se změnilo v „náboženské procesí“, jenž nepodléhá nahlašovací povinnosti. Zastavuje je však policie a zástupce města. Po půl hodině vyjednávání pouští „procesí“ k místnímu kostelu, kde je po dvanácté hodině ukončeno. Většina se přesouvá do jedné z ulic, kudy by měl vést pochod neonacistů a kde se nachází domy obývané Romy.

Na Masarykově náměstí se mezitím začínají scházet neonacisté. Je zde také skupina místní mládeže s transparentem „Ultrapracovník populismus a neonacismus v našem městě nechceme!“ K Romům a občanským aktivistům v ulici Na Šarlech se přidává několik desítek anarchistů.

Po jedné hodině začala oficiálně demonstrace DSSS. Na náměstí se sešlo asi 400 neonacistů z celé republiky, podpoření soukromenci ze Slovenska a Německa. Vandas vede svůj standardní projev, v němž de facto všechny ostatní líčí jako ty špatné a sebe a svou stranu jako spásu země. Odměnou je mu skandování „Vandas na Hrad“. Ačkoli Vandas stojící na bedýnce od Coca Coly své odpůrce označuje coby fetišáky, dobré dvě třetiny jeho posluchačů budi na první pohled naprosto asociální dojem, který někteří ještě znásobují konzumací alkoholu.

POLICIE ČISTÍ NÁCKŮM CESTU

Odpůrci nacismu se rozhodli pro nenásilnou formu „občanské neposlušnosti“ blokadou trasy pochodu neonacistů. Jelikož Vandas na dotaz policie odpověděl, že plánovanou trasou miní projít, ta se jala konat. Předseda Strany zelených Ondřej Liška sice zkoušel žádat starostu Loudu, aby nechal rozpuštět shromáždění DSSS kvůli rasistickým projevům, avšak bezúspěšně. Louda na projevech neonacistů nic závadného neshledal, čemuž se nelze divit, když jeho vlastní výroky jsou rasističtější než to, co zaznělo v samotných projevech pohlavářů DSSS.

Zatímco „celebrity“ (Liška a Kocáb) šly na policii podat podnět k rozpuštění shromáždění DSSS, rozprášíla policie protinacistickou blokadu. Té se podařilo v mírně chaotické situaci udělat v prvních řadách několik lidských řetězů. Někteří protestovali v sedě. Po výzvě k rozpuštění najeli v plném klusu policisté na koních do lidí a rozdávali rány obušků, takže ani řetězy nebyly příliš účinné. Několik demonstrantů bylo přitom zraněno (jeden byl následně odvezen do nemocnice) a sedm zadrženo. O několik hodin později byli propuštěni s přestupkem neuposlechnutí výzvy policie. Z nájezdu, násilného rozeznání demonstrantů a používání výbušek mezi lidmi byly otráseni především občanskí aktivisté. Anarchisté a antifašisté jsou na podobné situace zvyklí, jelikož policie nečistila náckům cestu pro jejich pochod poprvé. K takovým situacím

dochází poměrně často. Připomeňme například pražské prvomájové blokády neonacistických pochodů v roce 1999 nebo 2007. Průchodu neonacistů tedy už nic nebrání.

Asi 60 antifašistických demonstrantů se přesunulo před policejní služebnu a dožadují se propuštění zadržených lidí ze svých řad. Na straně neonacistů byl zadržen jeden člověk, který propagoval soudně zakázanou Dělnickou stranu na své šále, i když různé propriety se znakem DS mělo mnohem více účastníků demonstrace. Po třetí hodině se pomalu začínají rozházet neonacisté po městě. Policie byla k volnému pohybu těchto skupin dost benevolentní, což mělo za následek i následný násilný útok.

NÁSILNÁ DOHRA

Kolem páté hodiny napadla početná skupina neonacistů tři místní Romy, dvěma se podařilo utéct, třetí byl zkopán. S otřesem mozku a zhmotněním byl odvezen do nemocnice, odkud byl ještě večer propuštěn s konstatováním, že neutrpěl vážnější poranění, které by vyžadovalo hospitalizaci. Krátce po útoku zadržela policie 13 neonacistů, kteří se v daném místě pohybovali a odvezla je na služebnu.

Policejní mluvčí, starosta Louda i předseda DSSS si v médiích svorně průběh sobotního odpoledne pochvalovali. Koho by to překvapovalo? Dle jejich hledisek proběhlo vše podle plánu. Dle všech náležitostí ohlášený pochod neonacistů prošel plánovanou trasou. Vzpírající se odpůrci nacismu a Romové byli rozeznáni. ODSácký starosta se opět zviditelnil po vzoru asociálních komunálních politiků typu Řápkové či Čunka.

Neonacisté v čele s DSSS sázejí na protiromskou kartu, což může mít do jisté míry úspěch, jelikož se stále najde dost takových lidí, kteří jsou dostatečně hloupi na to, aby věřili léta vyvráceným rasovým teoriím. I když se nácků na jejich demonstraci sešlo poměrně dost, měli pouze minimální podporu od místních lidí, kteří by přišli jejich akci podpořit - rozhodně menší, než by se dalo předpokládat z jejich velkohubých prohlášení, že přijíždějí na žádost místních obyvatel. Navíc samotná úroveň většiny účastníků demonstrace DSSS byla i na poměry v neonacistické scéně považlivě tristní.

ANTIRASISTICKÁ SOLIDARITA V PRAXI

Dříve byly protiacke vůči neonacistickým pochodům doménou anarchistického hnutí a subkulturní mládeže. Ostatní složky společnosti mlčely. Je dobré vidět, že se situace mění a odpor vůči fašismu a rasismu dávají veřejně najevo i ostatní lidé - samozřejmě můžeme debatovat, do jaké míry je upřímné zapojení některých politických subjektů. Odpor vůči nacistickým pohrobkům by měl být celospolečenský a vycházet především z iniciativy místních lidí. A jakkoliv se dá spekulovat o úspěchu či neúspěchu protirasistických iniciativ v Novém Bydžově, jedno je jasné, zase se o kousek podařilo posunout protirasistickou solidaritu v praxi a společným postupem naplnit heslo „Černí, bílí, spojme síly!“, které znělo Novým Bydžovem. Pozitivní také je, že i lidé mimo anarchistické prostředí se rozhodli pro strategii „občanské neposlušnosti“ a neuposlechli při blokadě výzvu policie, když požadovala volný průchod pro neonacisty.

Téma Existence:

BOUŘE NAD PÍSKEM

První měsíce roku 2011 se dají v celosvětovém měřítku bezesporu označit za bouřlivé a přelomové. Platí to především v některých částech světa, a to zejména v tom takzvaném arabském, kde se tisíce lidí staví proti autoritářským a despotickým režimům bez ohledu na to, jestli jejich vlády jsou či nejsou v přízni „demokratického“ Západu. Bylo by chybou tuto povstaleckou vlnu ignorovat. V těchto dnech je však těžké ještě dělat nějaké závěry. Zatímco v některých zemích rebelie pomalu utichá, jinde je v plném proudu či teprve ve svém zárodku. Informací z těchto míst jsou na jednu stranu plná média, avšak jejich nízká kvalita a omezený záběr nepostačují k tomu, udělat si vlastní plnohodnotný úsudek o situaci.

POCHODEŇ, CO ZPŮSOBILA POŽÁR

Když se budeme pítit, co odstartovalo výbuch dlouholeté frustrace, hněvu a svobodných aspirací, dojdeme ke jménu Mohammed Bouazizi. Nejde však o žádného politika ani revolucionáře, nejde o nikoho, kdo by měl v úmyslu rozpoutat protivládni povstání.

Šestadvacetiletý absolvent univerzity zažehl jiskru rebelie svým pokusem o sebevraždu, když se 18. prosince 2010 v středotuniském městě Sidi Bouzid polil benzinem a zapálil. Bouaziziho sebeobětování se před sídlem vlády bylo zoufalým činem vyjadřujícím mizivé životní vyhlídky, kterým čelí mnozí mladí Tunisané. Bez možnosti najít si práci prodával bez povolení na ulici zeleninu. Konfiskace zeleniny policií pro něj znamenala poslední hřebík do pomyslné rakve, navíc ho policisté ještě zbili. Před tím, než se pokusil ukončit život, se nezaměstnaný student pokusil podat stížnost, úřady jej však odmítly.

Tunisko, do té doby často používané západními vládami jako model stabilní arabské země, je sužováno vysokou nezaměstnaností, zvyšováním cen základních surovin či rozsáhlou korupcí. V mnoha oblastech dosahuje nezaměstnanost až 25 %. Obzvláště vysoká je mezi absolventy vysokých škol - obdobná situace panuje v sousedním Maroku a Alžírsku, kam se následně nepokojy rovněž rozšířily.

Bouazizi se tak stal symbolem pro všechny nezaměstnané vysokoškolačky a jistého druhu roznětkou násilných demonstrací, které se rozlily po oblasti kolem města Sidi Bouzid, kde k incidentu došlo. Byla zde zapalována auta a rozpoutaly se boje s oddíly policie. Ta se snažila odrážet město v marné snaze zabránit rozšíření povstání do zbytku země.

25. prosince jsou protesty už i v hlavním městě. Policie používá ostrou municí a slzný plyn, odpovědi jsou jí kameny a zápalné lahve. Řádění policie má na svém kontě již několik obětí. Policie zamezuje přístupu zraněných do nemocnice. Dochází k mučení zadržených demonstrantů. Hackeři shazují několik vládních stránek, očividně v reakci na snahu vlády zabránit informování o protestech a stávkách. Demonstrující v Káhiře vyjadřují podporu povstání v Tunisku.

Ještě než Mohammed nakonec po necelém měsíci svým zraněním podlehl, stačil ho cynicky „pocítit“ návštěvou u jeho nemocničního lůžka prezident Zine al-Abidine Ben Ali. Na Mohammedově pohřbu se ve středu 5. ledna sešlo pět tisícovek demonstrantů. Ti měli údajně skandovat: „Sbohem, Mohammede, pomstíme tě! Dnes pro tebe pláceme, ale ty, co za tvou smrt mohou, donutíme, aby plakali také!“

REAKCE NA POVSTÁNÍ

Mezinárodní reakce na povstání byla v ostrém kontrastu k reakcím na iránskou „zelenou revoluci“. V případě Íránu jsme byli svědky ohlušujícího odsuzování tamního režimu, v případě Tuniska pak ohlušujícího ticha. USA, které tak vehementně častovaly těmi nejsilnějšími možnými termíny iránskou vládu za teror, který rozpoutala, v případě Tuniska prohlásily, že se „nestaví ani na jednu stranu“, ani na stranu vlády ani na stranu protestujících, kteří jsou střeleni v ulicích. Nároky na demokracii a lidská práva evidentně neplatí v diktaturách, které jsou ame-

rickými spojenci. Velká Británie odsoudila protestující za jejich „násilí“, sdíleje tak své opovržení nad obyčejnými lidmi, kteří se rozhodli získat zpět kontrolu nad svými životy v rámci společného boje, se svým oficiálním nepřitelem Muammarem Kaddáfim.

V Tunisku policie postřílela desítky demonstrujících lidí. Několik lidí se demonstrativně upálilo. Dochází ke stávkám, je však těžké odhadnout jejich význam a rozsah. 14. ledna je vyhlášen výjimečný stav, shromažďování více než tří lidí je zakázáno. Jsou nasazeny tanky. Desetitisíce lidí plní ulici Habib Bourguiba v Tunisu. Prezident Ben Ali slibuje do půl roku volby, poté prchá ze země a nachází azyl v Saudské Arábii. Moc přebírá premiér. 17. ledna je zformována vláda „národní jednoty“. K prominentům starého režimu se přidávají někteří vůdci opozice. Vládu vede premiér Mohammed Ghannouchi. Je přislíbena propuštění politických vězňů, zmírnění cenzury a nové volby. Protesty přesto pokračují.

Jedním z nejzajímavějších aspektů celého povstání je rychlost, s jakou se šíří mimo národní hranice, jak se lidé z dalších zemí inspirovali bojem svých sousedů. V Alžírsku bylo hlavní bezprostřední příčinou propuknutí demonstrací zvýšení cen základních surovin o 20 - 30 % na konci minulého roku. Dlouhodobými příčinami jsou, podobně jako v sousedním Tunisku, vysoká nezaměstnanost (přes 20 % mezi mladými) či nedostatek bytů, který je akutním problémem zvláště v městských oblastech. Na protest proti nedostatku a kvalitě bydlení propukají na konci prosince protesty v Les Palmiers, předměstí hlavního města. Policie napadá demonstraci a zatýká. Místní obyvatelé se brání zápalnými lahvemi a vztyčováním hořících barikád. Jsou blokovány silnice. Selhávají pokusy imámů potlačit rebelii výzvami ke „klidu“. Čtyři lidé se na protest upálují. Demonstrace kvůli bydlení a životním podmínkám jsou hlášeny rovněž z Libye. 14. ledna vypukly v několika městech protesty proti podmínkám bydlení. Tolik k začátku povstání v severní Africe.

Bytostně třídní povaha protestů v tomto regionu je nepopiratelná. V Tunisku, Alžírsku a Libyi se v čele protestů ocitla proletarizovaná mladá generace. Bezprostředním důvodem je jejich zoufalá životní úroveň ve státech, které podporují bohatou a průhledně sobeckou vládnoucí třídou, méně vyškolenou v moderní technice sebeospravedlnění, než jsou její západní protějšky. Stále ty samé problémy se opakují v celém regionu.

Médiím netrvalo příliš dlouho, než události v Tunisku označila za revoluci, velice často přitom používajíc pojmenování „jasminová revoluce“ ve snaze zařadit tyto události do řady dalších politických revolucí, které vedly pouze k výměně vlády (povětšinou za proamerickou) v mnoha dalších zemích. Takové události jsou revolucemi pouze v politickém smyslu, kdy jedna vláda nahrazuje druhou. V Tunisku ani nikde jinde zatím neproběhla opravdová sociální revoluce, neboť vláda kapitálu a základní rozložení sil mezi třídami v zemi se nezměnilo.

LAVINA REBELIE

Největší pozornost světové veřejnosti se k nepokojům na severu Afriky stočila v okamžiku, kdy povstali lidé po vzoru Tuniska také v Egyptě. Opět v čele stáli především mladí lidé. Vysoká nezaměstnanost vzdělaných Egyptanů pod třicet let a jejich dobrý vztah s internetovými technologiemi hrály v zahájení povstání bezpochyby roli hlavních faktorů.

Stejně jako v ostatních zemích přišla vlna státní represe. Policie a její tajná složka se snažila způsobit chaos a navenek vzbudit dojem, že je v zemi také silná skupina lidí, kteří si přejí setrvání prezidenta Mubarak. Organizovali napadení demonstrantů „civilisty z opačného tábora“, kteří však velmi často vlastnili policejní průkaz. Důležitou roli sehrála armáda, která nešla ve stopách policejních složek a mnohde se postavila na obranu protestujících. Útoky na ženy během demonstrace k MDŽ na Tahriru a střelení na demonstrující Kopty jsou všeobecně připsovány tajným službám. Většina lidí se však vyslovila proti umělému rozdmýchávání náboženského násilí, a to nejen opozice, ale i nová vláda řízená armádou, tedy lidmi, kteří byli desítky let páteří diktatury. Náboženské tendence během povstání hrály minimální roli, o to

větší vliv se náboženské skupiny budou snažit přivlastnit během procesu „stabilizace“.

Důležitou roli sehráli pracující, kteří se demonstrací od začátku účastnili jako jednotlivci. Až ke konci se do nich ale zapojili jako organizovaná síla. V Egyptě proběhlo velké množství stávek a dalších akcí v dělnické režii. To se však nezamlouvá velení armády, potažmo nové dočasné vládě.

Lavina Rebelie postupuje dál. Alžírský prezident přislíbil politické reformy ve snaze odvrátit nepokoje, které vedly k pádu jeho protějšků v Egyptě a Tunisku. V Libyi se místní vůdce Muammar Kaddáfí pustil nelítostně do rebelů a těžkou vojenskou technikou zaútočil na civilisty. Jeho postup v posledních dnech překazily nálety některých evropských zemí. V Jemenu požadují demonstranti demisi prezidenta. Odpovědí je jim střelba, avšak někteří vojenští činitelé přecházejí na stranu demonstrantů. V Bahrajnu pomohl místnímu králi s potlačením povstání zahraniční vojenský zásah ze strany Saudské Arábie. V Ázerbájdžanu byla rozeznána protivládní demonstrace. Protesty se konají v Libanonu, Maroku a Jordánsku. Saudská Arábie preventivně zakázala jakékoliv pochody a protesty. Jednou z posledních zemí na Blízkém východě, kde se lidé staví autoritářskému režimu, je Sýrie. Od poloviny března na jihu země probíhají demonstrace, opět za represivní účasti a střelby ze strany policie.

REVOLUČNÍ SAMOSPRÁVA

Přes velké množství málo vypovídajících informací se propasírovalo i několik postřehů dokumentujících spontánní samosprávné jednání lidí, kteří se ocitají v revoluční situaci.

Jak v Tunisku, tak v Egyptě se pořádek ve čtvrtích snažili udržovat dobrovolníci z řad civilistů. Organizovaly se úklidové čety jak ve městech, tak na venkově. Na některých místech se konala lidová shromáždění. Jen blogger k tomu z Tunisu napsal: „*Ale navzdory teroru a zoufalství, které každý cítil, byla barikáda něco jako párty v sousedství, i když párty podkreslená násilím.*“ Na univerzitách, včetně islámského Azharu, v novinách a na úřadech čelí autoritě nevidané kritice, budto padají, nebo musí počítat s tím, že svou autoritu musí doložit činy a otevřeností ke svým podřízeným.

I přes autoritářské vztahy se v zemi projevuje silná vůle ke spolupráci. Je ale naivní si představovat, že samosprávné řízení záležitostí a bezpečnosti komunity vydrží i po procesu porevoluční „stabilizace“ a nástupu staronového režimu. Moc autoritářství netkví jen v samotné politické struktuře, ale také v tom, že je hluboce zakořeněná ve společenských vztazích.

PERSPEKTIVY A ODKAZ ARABSKÉ REVOLTY

I když je předčasné spekulovat o tom, jak bude vypadat situace v arabském světě po odeznění povstání v zasažených zemích, je jasné, že nic už nebude úplně takové jako dřív. Lidé si snad ve svých srdcích uchovají pocit kolektivní síly a vědomí, že změna je možná a reálná. Dá se předpokládat, že ve snaze „stabilizovat“ situaci a upevnit politickou a především ekonomickou moc, budou společnými silami postupovat jak „nové“ vlády (či ti, kterým se podařilo udržet u vesla), tak nadnárodní kapitál, který má v oblasti dlouhodobý vliv a zájmy. Západním vládám, stejně jako globálním finančním a průmyslovým kruhům se dařilo udržovat dobré vztahy s mnoha zkorumpovanými diktátory v oblasti, není důvod myslet si, že by se jejich praxe při obraně vlastních zájmů a zisků měla nějak změnit.

Nepokoušíme se zatím o žádnou vlastní analýzu „arabské revolty“, jelikož by šlo o velmi předčasnou snahu, která by nemohla být zatím podložena potřebným množstvím relevantních informací. Přesto některá poučení a postřehy můžeme definovat již nyní:

V pátek 11. února odstoupil Husní Mubarak z funkce egyptského prezidenta. Moc má v rukou armáda. Mnozí jásají, ale obávám se, že není proč. „Moc“ lidskou povahu deformuje. Sami ze své zkušenosti víme, že „revoluce“, kde není předána moc elity do rukou lidu a je předána do rukou jiné elity, se nedá nazývat revolucí.

Otázkou je: Spokojí se lidé v Egyptě s předáním moci jedné elity do rukou jiné? Začnou si vytvářet decentralizovanou demokracii na svých pracovištích a ve svých komunitách/místě svého bydliště? Spokojí se změnou „vyvolených“ a vrátí se do pasivity? Budou změny v hospodářství vedeny ke koncentraci bohatství do rukou bohatých? Nebo budou pozměňovací návrhy směřovat ke společnému vlastnictví a rovnému rozdělení bohatství?

V alternativních médiích lze sledovat, že se opravdu nejednalo jen o svržení vůdce státu. Požadavky jsou širší. Je mnoho protestů, které volají po zlepšení pracovních podmínek. Na některých místech si lidé sami zorganizovali dobrobranu ve chvíli, kdy se policie stala nepotřebná a nefungující.

Před více než 20 lety byla „svoboda“ u nás hnací silou hnutí, usilující za zrušení/změnu režimu. To však po „revoluci“ bylo zapomenuto. Místo samosprávy máme partičky politiků, co se na oko hádají a vytváří „demokracii“. Místo zlepšení materiální situace máme jen jinou (mnohdy i stejnou) rozkrádající elitu, která nám stále „utahuje opasky“. Namísto svobodné a rovnoprávné společnosti máme společnost plnou nerovnosti a sociálních nejistot.

Přejeme nejen Egyptanům, ale i ostatním lidem, kteří jsou součástí masového hnutí za svržení režimu, aby nedopadli jako my. Nenechte si vzít potenciál na opravdu velkou změnu. Organizujte si vaše obce, města a pracoviště sami. Nenechte se obalamutit „krásnými řečmi“ těch, kteří chtějí moc do svých rukou. Skutečný pokrok je usilovat o skutečnou rovnost - sociální i materiální. Revoluce není ničím, jestliže pracující masy nestoupají z chudoby, bídy a ponižení. Nebojujte jen proti ikonám a symbolům, ale proti celému systému nadvlády.

Změňte své životy! Zničte okovy! Nenechte se zastrašit!

(-us-, člen ČSAF, 16. února 2011)

★ Stačí malá jiskra, která může způsobit velký požár. Podmínkou však je dostatečné „hořlavý materiál“ v podobě nespokojených a frustrovaných mas.

★ Každý boj, iniciativa či aktivita může působit jako inspirace a motivovat velké množství dalších lidí v jejich zápase a odhodlání.

★ Aby byl boj úspěšný, je potřeba vytrvat a vést ho kontinuálně. Demonstrace (třebaže masové), pokud jsou jednorázové a nedokáží-li reálně poškodit ty, proti nimž jsou zaměřené, jsou odsouzeny k neúspěchu.

★ Žádná moc se nevzdá své pozice bez boje. (Není-li k tomu předem odsouzena, jako v případě některých zemí při pádu železných opon.)

★ Chybí-li silné, dlouhodobě budované antiautoritářské hnutí, které by již dříve zasévalo semínka principů samosprávy, je naprosto minimální naděje, že se v průběhu revolučního zápasu během chvíle vytvoří a zasadí se o zachování samosprávných struktur, jejichž zárodky se během revoluce spontánně objevují.

★ S tím souvisí také problém absence vize, která by povstání dala přesah od pouhého projevu nespokojenosti se stávajícími pořádky k boji za samosprávnou a beztržní společnost. Revoluce bez vize vede po únavě mas k uvolnění cesty novým vládcům, bez ohledu na to, zda se chovají zjevně autoritářsky či svou moc upevňují formou „volebního podvodu“.

★ Opět se potvrdila skutečnost, že představitelům tzv. vyspělých demokratických zemí nedělá v naprosté většině žádné problémy spolupráce s diktátory a přehlížení porušování lidských práv, jimiž se tak vehementně ohánějí, když se to zrovna hodí.

★ Potvrzuje se také, jak důležitá je rozmanitost komunikačních prostředků a jejich technické zvládnutí při boji s cenzurou a v situaci kontroly mediálního a komunikačního prostoru.

Všem těm, kteří se vzepřeli životu bez perspektivy, nesvobodným podmínkám, politickému, ekonomickému a náboženskému útlaku, držme palce v jejich boji za svobodnější a důstojnější život.

Zdroje:

- libcom.org/news/insurrection-north-africa-story-so-far-17012011#footnote3_kotgpcp
- www.ezurnal.cz/generate_page.php3?page_id=9199
- www.ezurnal.cz/generate_page.php3?page_id=9205
- www.denikreferendum.cz/clanek/9503-znamky-anti-autoritarske-revoluce-v-egypte
- www.ezurnal.cz/generate_page.php3?page_id=9233

POZNÁMKY K POVSTÁNÍM V ARABSKÝCH ZEMÍCH

Jak posuzovat události řítící se arabskými zeměmi? Následující společný text Kolektivně proti kapitálu (KPK) a Mouvement Communiste se pokoušel charakterizovat základní rysy celého procesu na počátku února. Vydáváme ho i přesto, že v některých konkrétních momentech kvůli rychlé dynamice událostí přirozeně zastaral.

1.

První neorganizované vzpoury v centrálním a západním Tunisku (ve městech Sidi Bouzid - 40 tisíc obyvatel - a Kasserine - 76 tisíc obyvatel), Alžírsku, Jordánsku a Egyptě byly činem proletariátu a nejvíce zchudlých vrstev tradiční maloburžoazie. V pozadí těchto explozí stál nárůst cen potravin a nezaměstnanost, která se dotýká hlavně mladých lidí. Náklady domácností na jídlo tvoří v těchto zemích přibližně 40 procent celkových nákladů (pro porovnání, ve Francii je to 11 procent celkového rozpočtu rodiny, v Česku 16 procent). V roce 2010 vzrostly egyptské ceny pšenice, již je tato země největší světový dovozce, a kukuřice o 73, respektive 88 procent. Maso, ovoce a zelenina se staly pro velkou část Egyptanů nedostupné.

V Tunisku bylo spouštěčem vzpour upálení Mohammeda Bouazizih, mladého pouličního prodejce, absolventa vysoké školy, jemuž policie zabavila ovoce a zeleninu, které prodával načerno. Dvě tuniská města, kde se nepokoje rozpoutaly, mají nejvyšší míru nezaměstnanosti v celé zemi.

Třetí moment, na který nesmíme zapomenout, je pokus několika států tohoto regionu, hlavně Alžírsko a Tunisko, seškrtit vzkvétající šedou ekonomiku s cílem zvýšit návratnost daní v době, kdy zabírá přední místo na mezinárodní scéně otázka veřejného deficitu. Toto téma je často spojeno s redukcí nebo zrušením státních dotací na prodejní ceny základního zboží.

I přes svou násilnou formu tak byly první protesty vysoce defenzivního charakteru. Připomeňme si v této souvislosti, že násilí proletariátu není ani náhodou synonymem ofenzivy, a tím méně dělnické autonomie. Za absence těchto dvou klíčových faktorů, ofenzivy a dělnické autonomie, není šance, aby se prosadila dynamika vedoucí od permanentní revoluce k diktatuře proletariátu¹⁾. Hnutí, které reaguje, je vždycky defenzivní. Reakce je vždycky podřízená, submisivní, ač ospravedlnitelná. Zásadní úkol proletariátu spočívá v tom, přejít od reakce k ofenzivě. A to je otázkou uvědomění a organizace. V těchto dvou zemích přitom nejsme až tak svědky uvědomění a autonomní organizace, pouze násilí a třídní nenávisti. To je dobrý začátek, ale pouze za předpokladu, že hnutí překoná moment reakce a utvrdí dlouhodobě svůj vlastní obsah, svůj rytmus a svou organizovanou vůli. Podle toho, co v této chvíli víme, se tak nestalo.

2.

Tato vlna lidových revolt je od začátku vedena svobodomyslnými aspiracemi. A odůvodněně. Proletariát velmi dobře věděl, že každý

protest, i ten nejmírumilovnější, stát násilně zadusí. Prvně uspokojili vykořisťovaní svou základní potřebu svobody, na níž aspirují, ve svých vlastních bojích a skrze ně.

V nezávislém boji se lze vyjadřovat svobodně, může se v něm rozvinout autonomní organizace a jedinci v něm mohou rozvinout celou svou kapacitu socializace. Jen na tomto terénu může třídní boj absorbovat a vyřešit dalekosáhlé aspirace občanské společnosti po svobodě. Jedině tento přístup umožňuje načrtnout dělicí čáru oddělující buržoazně demokratické požadavky.

Jinak řečeno, žádná formalizace individuálních a kolektivních svobod v rámci státu není uspokojivá. Ještě hůře, všechny formalizace tohoto charakteru časem prospívají stabilizaci kapitalistického výrobního způsobu a posilují státní dominanci nad podřízenými třídami.

Na druhé straně by bylo hloupé odmítnout možnosti, které teď proletariátu nabízí úvolnění diktatury kapitálu a jeho státu, i když se krystalizuje na buržoazně demokratickém základu. Odmítnutí lhotejného postoje, pokud jde o institucionální a ústavní demokratické změny, však nesmí vést k podpoře, ani té nepřímé, procesů restrukturalizace státu. A platí to i tehdy, když tento proces začíná akcí proletariátu a odehrává se „za horka“, v rámci akutní krize státu.

3.

To, že do hnutí vstoupily na stranu vzbuřené proletariátu celé sektory občanské společnosti, zejména v Tunisku a Egyptě, podkopalo čistě dělnický charakter původních revolt. Ne proto, že by se snad proletariát musel za všech okolností halit do izolace, aby utvrdil své zájmy. Kapacita dělnické třídy přitáhnout ke svému hnutí sektory a jednotlivce z jiných vrstev občanské společnosti pro nás zůstává životně důležitou podmínkou pro její vítězství nad dominantními třídami.

Problém je, že věc proletariátu je v této chvíli v Tunisku stejně jak v Egyptě zacloněna klasickými demokratickými požadavky a mocenskými hrami v rámci dominantních tříd. Rychle se ukázalo, že povstanci nejsou schopni považovat se za výraz společenské třídy, která je nezávislá a nemá vlast. Třídy, která aspiruje na svržení nejen autoritářských a zkorumpovaných režimů, ale také na zničení státu, všech států, a hlavně na revolučním ustavení decentralizované kooperativní společnosti bez tříd, bez peněz, bez vykořisťování a útlatu.

Tak tomu je navzdory výjimkám představovaným oblastmi Tuniska, kde vše začalo, a továrnám, úřadům a dalším pracovištím v Egyptě, kde konflikty ohledně mezd a dalšího boje pokračují i po odstranění starých arabských šéfů.

Neschopnost vzbuřenců sladit své myšlenky s povstaleckými akcemi se ukazuje především ve zjevné absenci jakýchkoliv pokusů o autonomní organizace, které by byly schopné vnést do srdce boje útok na kapitalistickou výrobu. V Tunisku dál fungovala většina továren. V Egyptě se agitace za dělnické požadavky zatím nerozšířily. V Tunisku jsme byli dokonce svědky společných iniciativ dělníků a manaže-

rů na ochranu výrobních nástrojů. K témuž docházelo v Egyptě. V Alžírsku a Jordánsku se hrálo, zdá se, podle stejného scénáře.

Stejně jako v Íránu v létě a na podzim roku 2009 zůstává hlavním omezením hnutí to, že dělníci nedostatečně využívají hlavní zbraně, kterou disponují: stávky. To je zbavuje jediného opravdu pevného ukotvení jejich boje a zároveň jedné z nejúčinnějších forem boje proti státu a zaměstnavatelům, ať už jsou „domácí“ nebo „zahraniční“. Srdcem systému nadvlády je ve všech zemích na světě výroba. Právě tam musíme mířit.

4.

Zkostnatělé, klientelistické režimy, v nichž hrají největší roli rentiéri, to tváří v tvář útoku ulice rychle vzdaly. Jejich představitelé, konfrontovaní s rostoucími těžkostmi v přístupu na globální kapitálové trhy, samy o sobě ještě v žalostném stavu následkem globální finanční krize odstartované v USA v srpnu 2007, se ukázali být neschopní upevnit a rozšířit svou politickou a sociální základnu. Bylo by ale chybné domnívat se, že se tyto režimy hrouť. Navzdory kouřové cloně mainstreamových informačních orgánů nevisely tuniské a egyptské autoritářské režimy ve vzduchu a nebyly udržovány od začátku do teď pouze silou a vůlí diktátorů.

V Tunisku, zdaleka nejrozvinutější kapitalistické zemi Severní Afriky, čítala dřívější vládnoucí strana přibližně 2 miliony členů a sloužila jí jediná odborová centrála UGTT (Union Generale des Travailleurs Tunisiens). Je to také UGTT, kdo řídí krok po kroku cestu z krize díky svému hlubokému zakořenění v proletariátu. Díky své dlouholeté dialektice, tolerované v jistých mezích režimem Ben Aliho, se dnes zdá být tahle odborová konfederace skutečnou alternativou. UGTT po léta usměrňovala nespokojenost proletariátu a prokázala se jako největší a leckdy jediný garant výrobního a společenského pořádku. Tuto roli naplňuje poměrně efektivně ještě dnes.

Konfederace UGTT situaci v Tunisku kontroluje a je odsouzena k řešení napětí hlavně v chudém středu a jihu země, kde se třídní boj projevuje v největší síle. V UGTT panují velmi kontrolované protiklady mezi frakcemi více či méně napojenými na bývalou RCD (Rassemblement constitutionnel démocratique). Aby si

zachovala svoji roli a zároveň důvěryhodnost, UGTT dovolovala, aby v ní byly do jisté míry přítomny levicové proudy. Nebránila tomu, aby v ní byli přítomni řadoví odboráři, nositelé reformistických aspirací dělníků, a ti v ní jsou i teď. Dřív, když překročili povolené meze, byli separováni a vyloučeni z UGTT. Dnes, kdy je represivní aparát státu ve velkých obtížích, je pravděpodobné, že se budou snažit, aby jejich hlas zazněl naplno a aby se prosadili, hlavně v místech, kde proletářský boj stále hoří. Konečně mohou být někteří levicoví odboráři či dělníci reformisté zlákáni CGTT, malými odbory, které byly založeny před několika lety a které teď vycházejí na světlo.

V Egyptě měla vládnoucí strana též dva miliony držitelů členských průkazek. Zde je pilířem státu nepochybně armáda čítající milion mužů. Má ve svých rukou vlastní průmysl, okupuje téměř všechny příčky vysoké státní administrativy, je strážkyní a přední příjemkyní výnosné renty ze Suezského průplavu (3,5 miliardy dolarů desítek vybraných za rok, přičemž HDP dělá méně než 220 miliard dolarů) a mezinárodní finanční pomoci, především americké (přibližně 2 miliardy dolarů za rok). Joshua Stacher, americký specialista na Egypt,

odhaduje, že armáda kontroluje mezi 33 a 45 procenty egyptské ekonomiky.

Právě armáda, která „udělala“ Mubaraka a která teď stojí za Omarem Sulejmanem, je nyní společně s Muslimským bratrstvem (které má pět až šest milionů přispívajících členů) protagonistou aktuálních událostí v Káhiře. Degenerace třídního boje do pouliční bitvy mezi dvěma buržoazními tábory, jednoho „konzervativního“, druhého „pro restrukturalizaci“, neslibuje nic dobrého. Restrukturalizace a obnova státu v Tunisku již pokročila a v Egyptě se odehrává též.

5.

Vyústí-li restrukturalizace egyptského státu v „historický“ kompromis mezi armádou a Muslimským bratrstvem, a zdá se, že k tomu dojde, povede to k dlouhotrvajícímu zmatku na geopolitické šachovnici celé oblasti. Vlna vyhořelého nacionalismu, která se zvedla na ulicích Tuniska a Egypta, se může projevit znovu vypuknutím válečné fáze proti sionistickému státu. Za jistých okolností není v době krize pro rekonsolidaci, smolení národa nic efektivnějšího než označit vnitřního či vnějšího nepřítele a vyhlásit mu válku. Někdejší

vnitřní nepřítel Egypta, Muslimské bratrstvo, udržuje přirozené styky s islamistickou stranou v Jordánu a palestinským Hamasem. Hamas má velmi blízko k Sýrii a Iránu, který má v podobě libanonského Hizballáhu silné regionální napojení na mocenský koridor v Bejrútu. Hizballáh je pak také těsně spjat s Damaškem. Tento scénář není jistý, ale je třeba si ho být vědomi, zejména když jde o proletariát, který bude ve válkách, pokud by nastaly, potravou pro děla.

Jak bezprostřední, tak historické zájmy dělnické třídy může víc než kdy jindy reprezentovat jen přísné protistátní a defetistická politika. V tomto regionu jako kdekoli jinde.

16. února 2011

Bratislava - Brusel - Londýn - Paříž - Praha
Kolektivně proti kapitálu,
Mouvement Communiste

Poznámka redakce:

1) Jako anarchisté se neztotožňujeme s principem diktatury proletariátu, s nímž operují především marxisté, k jejichž nedogmatické, naneštěstí menšinové části, by se skupina KPK dala zařadit.

EGYPTSKÁ REVOLUCE SE PŘIPRAVOVALA 10 LET

Blogger Hossam el-Hamalawy ze stránky Arabawy.org argumentuje, že egyptská revoluce vyrostla ze tří zdrojů: z egyptské reakce na palestinskou intifádu, z aktivistických akcí, které byly minoritní, ale byly vidět, a ze stávkové vlny zahájené dělníky a dělnicemi v textilce v Mahalle.

V devadesátých letech se mohlo jméno Hosniho Mubaraka vyslovovat jen šepem. Bavení se o politice nebo politickým vtípům po telefonu se lidé vyhýbali. Letos bojovaly miliony Egyptanů po osmnáct dní proti starému tyranovi, vzdorovaly policejním jednotkám, které střelily slzný plyn, gumové projektily i ostrou municí. Lidé v Egyptě ztratili strach.

Přes noc k tomu ale nedošlo. Egyptská revoluce nespadla 25. ledna z nebe, je výsledkem procesu, který kypěl během předchozího desetiletí a který byl řetězovou reakcí na protesty na podzim 2000, které byly organizovány ve jménu solidarity s palestinskou intifádou.

Vláda Mubarakovy tvrdé ruky a výbuch špinavé války mezi režimem a islámskými militanty v 90. letech znamenal násilný konec nesouhlasu na ulicích. Veřejná shromáždění a pouliční protesty byly zakázány, a pokud se odehrály, setkaly se s policejní silou. Na stávkující byla používána střelba ostrými. Odbory byly včleněny pod vládní kontrolu.

Až poté, co vypukla v září 2000 palestinská intifáda, vyšly desetitisíce Egyptanů do ulic - pravděpodobně poprvé od roku 1977. Ačkoli byly ony demonstrace pořádány na solidaritu s Palestinci, brzy nabyly protirežimního rozměru a pokojné protesty začala krotit policie. Prezident však na akcích zůstal tabu, hesla proti Mubarakovi jsem slyšel jen zřídkakdy. Pamatuji se, že poprvé jsem slyšel masové skandování proti prezidentovi v dubnu 2002, během propalestinských nepokojů kolem káhirské univerzity. Zatímco protestující bojovali s nechvalně proslulými bezpečnostními silami, křičeli: „Mubarak je jako Sharon!“

Zlost měla propuknout v ještě větším měřítku se začátkem války v Iráku v březnu 2003. Na káhirských ulicích se bilo s policií na 30 tisíc Egyptanů, aby na čas ovládli náměstí Tahrir a zapálili Mubarakův billboard. Scény, které z palestinské revolvy či Spojenými státy vedeného zabíjení v Iráku přenášela al-Jazeera a další satelitní sítě, inspirovaly aktivisty po celém Egyptě demontovat cihlu po cihle ze strachu. Bylo to v roce 2004, kdy propalestinská protiválečná aktivista zahájila hnutí Kefaya, které se týkalo i prezidenta a jeho rodiny. Ačkoli se jim nepovedlo získat masovou participaci ze strany dělnické třídy a městské chudiny, používalo hnutí Kefaya jak sociální, tak mainstreamová média k tomu, aby pomohlo změnit politickou kulturu v zemi.

Milióny Egyptanů sice seděly doma, ale mohly se dívat na odvážné mladé aktivisty na káhirských ulicích, jak zesměšňují prezidenta, zvedají transparenty se slogany, které byly desetiletí předtím nepředstavitelné.

V prosinci 2006 vstoupili do stávkové vlny v největší textilce na Středním východě, ve městě Mahalla v deltě Nilu. Tato akce následova-

la po dvou desetiletích klidu na pracovištích, vyvolané represí a agresivním neoliberálním programem, kterému poželal Mezinárodní měnový fond i Světová banka. Po vítězství textiláků, jemuž se dostalo širokého mediálního pokrytí, zaplavila textilní sektor vlna stávek, kdy dělníci v dalších podnicích požadovali stejné výdobytky jako ti v Mahalle. Bojovnost začala brzy zasahovat i další sektory ekonomiky.

Záběry ze stávek, přenášené jak sociálními, tak mainstreamovými médii, vedly k tomu, že dělníci mohli postupně překonávat strach a organizovat protesty inspirované zprávami o vítězných stávkách v jiných sektorech. Jako novinář, který o stávkách v roce 2007 psal, jsem od stávkujících často slyšel: „K činu nás povzbudilo, když jsme slyšeli o Mahalle.“

Ačkoli se stávkové vlně někteří vysmívali jako pouze ekonomickému boji, byla v zásadě politická. V dubnu 2008 se odehrála v Mahalle mini-revolta ohledně cen chleba. Bezpečnostní síly povstání zlomily během dvou dnů a nechaly za sebou přinejmenším tři mrtvé a stovky zatčených a mučených. Ve známost to vešlo jako „mahallská intifáda“ a stalo se to generální zkouškou na to, k čemu došlo v roce 2011 - protestující strhávali Mubarakovy plakáty, bojovali na ulicích s policejními jednotkami a ničili symboly vládní nenáviděné Národní demokratické strany. Brzy poté se podobná revolta odehrála ve městě el-Borollos na severu delty Nilu.

Ačkoli byla tato povstání potlačena, země čelila téměř každodenní stávkám, dělnickým protestům a menším demonstracím aktivistů v Káhiře a provinciích. Na jaře a v zimě 2010 protestující dělníci okupovali oblast kolem parlamentu, kterou komentátoři označili za Káhirský Hyde Park. Tyto každodenní ekonomické boje proti státu znamenaly, že se legitimnost Mubarakova režimu začala rychle rozpadat, pokud kdy vůbec existovala.

V říjnu 2010 bylo něco ve vzduchu. Stalo se normálním vést stávku tuhle či támhle. Státní zaměstnanci, kteří jezdili domů z úřadů, potkávali na káhirských ulicích aktivisty pořádající malé protesty. Sledovali je, přidali se k nim jen velmi příležitostně. Byli však svědky každodenního nesouhlasu.

Pak prošlo vlastní revoltou Tunisko, svrhlo tyрана a co je ještě důležitější, revoluci přenášely milionům lidí v Egyptě a jinde televize, znovu hlavně al-Jazeera. Byl to jen jeden z mnoha katalyzátorů - dalším byly každodenní případy policejní brutality.

Povstání, které začalo 25. ledna 2011, bylo výsledkem dlouhého procesu, který kousek po kousku narušil zeď strachu. Klíčem k tomu všemu bylo, že akce, které se odehrávaly, byly vizuálně přenášeny nejširšímu publiku. Nic tak nerozežene strach jako vědomí toho, že někde jinde jsou další, kteří sdílejí tutéž touhu po osvobození - a zvedli se k akci.

Hossam el-Hamalawy (2. 3. 2011)

Zdroj: www.e-zurnal.cz

PROTI NEJISTOTĚ A POLITICE ŠKRTŮ

SOCIÁLNÍ PROTESTY NAPŘÍČ STARÝM KONTINENTEM

Sociální napětí provázené stávkami a velkými demonstracemi lze pozorovat také v mnoha zemích Evropy. Je dáno především tím, že lidé si začínají naplno či alespoň částečně uvědomovat, že jejich dřívější jistoty se pod tíhou neo-liberálních reforem ztrácejí v nenávratnu. Mnozí také těžce nesou, že zatímco oni jsou si pod tíhou vládních škrtů nuceni utahovat opasky, velké nadnárodní koncerny požívají mnoha výhod a vysocí manažeři a šéfové finančního světa si vyplácí neskutečné odměny. Pojďme se ohlédnout zpět za protesty, které se na starém kontinentě odehrály začátkem tohoto roku.

RUMUNSKO

Dělníci z automobilky Dacia se 25. ledna připojili svým protestem k vlně nevole vůči krácení sociálních výdajů a novému zákoníku práce, jenž kromě jiného usnadňuje propouštění. Vláda k opatřením přistoupila po dohodě s Mezinárodním měnovým fondem (MMF) a EU, které jí loni poskytly sanační úvěr.

Demonstranti v Mioveni poblíž Pitești, kde sídlí závody Dacia, požadovali demisi pravice vlády a odstoupení prezidenta Traiana Baseska. Bouřili také proti zvyšování cen benzínu.

Dacia je se svými deseti tisíci zaměstnanci jedním z největších podniků v zemi. Odborní pracovníci automobilky mají jen mírně vyšší mzdy, než je celostátní průměr. Proto jim vadí i zvýšení cen motorových paliv, k němuž vláda přistoupila ve snaze získat prostředky do státního rozpočtu.

V závěru loňského roku zahájila rumunská vláda razantní úsporná opatření s cílem snížit deficit státního rozpočtu na 6,8 % HDP. Zaměřila se na snížení státních výdajů, především počtu státních zaměstnanců, jejich mezd a důchodů. Omezení schodku je podmínkou pro uvolnění dalších částí sanačních půjček z celkové výše 20 miliard eur poskytnutých MMF a EU. Už loni v létě snížila vláda všechny platy státních zaměstnanců o 25 % a zvýšila DPH z 19 na 24 %.

Již na podzim proti tomu demonstrovaly tisíce rumunských státních zaměstnanců. Zvláště aktivní byli v tomto směru učitelé, koncem září demonstrovalo i na šest tisíc policistů. Po Novém roce zahájili protesty vysloužilí profesionální důstojníci, z nichž některým by reforma prudec snížila penze. Vláda sice při oznámení reformy zdůrazňovala, že běžných důstojnických důchodů by se snižování netýkalo, i když jsou zřetelně vyšší, než je průměr v zemi. Vysloužilí vojáci tomu však s ohledem na zveřejněná nová pravidla výpočtů důchodů nevěří.

ŘECKO

Ve středu 23. února se v celém Řecku konala první letošní generální stávka. Ta byla jednou z reakcí na úsporné programy socialistické vlády a měla podporu většiny skupin obyvatel, včetně podnikatelského sektoru. Mnoho lidí reaguje na úsporná opatření vlády pod heslem „Nebudu platit!“ přímou akcí, která spočívá

v neplacení veřejných služeb, jako je například metro či autobusové jízdné.

Pochody spojené se stávkou vyústily ve střety mezi demonstranty a policií. V Athénách se protest před parlamentem na náměstí Syntagma, kde lidé skandovali „Zloději! Zloději!“, proměnil v bitvu stovek demonstrantů, kteří házeli zápalné lahve, s policií, která zasahovala mimo jiné slzným plynem.

Policie útočila na demonstranty téměř od začátku. Jejím cílem bylo je rozdrobit a získat tak převahu. Činili se především nechvalně známé policejní jednotky DELTA a DIAS, které za sebou nechali množství zraněných demonstrantů. Policisté na motocyklech najížděli do lidí, za to se jim dostalo odpovědi ve formě zápalných lahví. Desítky lidí byly zadrženy.

Narušen byl během stávky mimo jiné letecký provoz, nefungovaly ani námořní a železniční spoje. Uzavřeny byly po celý den dále úřady, nemocnice zajišťovaly pouze pohotovost. Země byla též bez informací z domácích zdrojů, jelikož ke stávce se na 24 hodin připojili i novináři. Nevysílaly ani rozhlas a televize. Stávku aktivně podpořili také učitelé. Zavřeny zůstaly i některé obchody. Pochodu v Athénách se účastnilo sto tisíc lidí, takže šlo o jednu z největších demonstrací posledních let.

CHORVATSKO

Tisíce lidí protestovaly 5. března v osmi chorvatských městech proti vládě, kterou vyzývaly k odstoupení kvůli korupci a špatné ekonomické situaci země. Kabinetu premiérky Jadranky Kosorové vyčítaly hospodářské potíže a kritizovaly současný stav nezaměstnanosti. V zemi je bez práce téměř 20 % lidí, což je osmileté maximum.

Protesty byly zorganizovány prostřednictvím Facebooku. Počet účastníků se v jednotlivých městech různil, v hlavním městě se protestu účastnilo na 10 tisíc lidí. Mezi demonstranty převládali především mladí lidé. Některé z protestních pochodů přerostly ve srážku

s policisty. Chorvatští představitelé neopomněli varovat, že protesty poškozují snahy země vstoupit do EU. Podle výsledků sondy veřejného mínění podporuje demonstranty na 70 % obyvatel.

Informace o chorvatských protivládních demonstracích dokresluje komentář od záhřebských anarchosyndikalistů:

Říkáme: Ne!

Lidé vyšli do ulic Záhřebu, Rijeki, Splitu a Djakova. Když pochodovali ulicemi svých měst a požadovali změnu, přidali se k nim i mnozí zvědaví kolemjdoucí, kteří se nechali zatahnout do tohoto spontánního projevu nespokojenosti. Iluzorní „alternativa“, kterou představuje oficiální opozice, poskytuje jen malou útěchu a zemí se šíří vlna hněvu, akcí a vzpour proti sociální nespravedlnosti, rostoucí nezaměstnanosti, korupci a proti zlodějům z vládnoucí třídy.

Vedoucí představitelé oficiální opozice a lidé jako Dragutin Lesar (soc. dem.) a Ivan Pernar (samozvaný lídr protestů) nám říkají, že řešením je „více kapitalismu“. Rázně odpovídáme: *Ne!* I kdybychom souhlasili s jejich politickým bojem (což nesouhlasíme), mělo by to znamenat, že s nimi souhlasíme i v sociálně-ekonomických otázkách? Od 90. let podnes nám mnohokrát říkali, že před zákonem jsme si rovni a že nás čeká světlá budoucnost, ale my, kteří kromě schopnosti pracovat nevlastníme nic, kteří každodenně trpíme v podmínkách vynučených kapitalismu, můžeme jen těžko věřit takovým prohlášením o rovnoprávnosti. Dnes, kdy se výzva „více kapitalismu“ znovu stala jen urážkou znechucených mas, je jedinou rozumnou odpovědí požadavek sociální spravedlnosti.

Ačkoliv se „hrdinsky“ prohlašují za naše lídry, říkáme: *Ne!* Lidé nemůže reprezentovat a masy nemůže vést nikdo jiný než oni sami a jejich autonomní organizace. Na protestu v Rijece jedna žena křičela: „*Musíte bojovat za svá práva! Musíte ve vašich místních komunitách organizovat setkání, jako je toto! Systém musí být zničen zdola!*“ A měla pravdu. Nespravedlnost, která nás obklopuje, může ukončit jen skutečně libertariánský duch. Proto jsme vždy podporovali a podporujeme solidaritu a přímou demokracii, autonomní boj a samosprávu a prohlašujeme je za základní principy naší teorie i praxe. Z betonu zamrzlého města v těchto březnových dnech pomalu ale rozhodně klíčí principy tak drahé pro každého libertariána.

Když nám hlasy „shora“ říkají, že obsazení ulic není odpověď, říkáme: *Ne!* Ulice představují jeden z posledních ostrovů svobody, široký prostor patřící každému - lidem, kteří vyrůstali při hrách na stejném chodníku, lidem, kteří studovali, pracovali a milovali na stejných místech, kde se dnes shromažďují při protestech. Jen tam může vzniknout skutečná nová alternativa. Jeden z demonstrantů v Záhřebu nesl transparent s nápisem: „*Věřme v nový sen*“. I my věříme v nový sen. Přidejte se k nám!

Záhřebská skupina Síť Anarchosyndikalistů

PORTUGALSKO

Více než 300 tisíc lidí demonstrovalo 12. března v Lisabonu a dalších portugalských městech kvůli nejistým pracovním podmínkám a nezaměstnanosti. Protesty vzešly z iniciativy vzniklé na Facebooku, na jejímž počátku stála čtveřice mladých lidí. Paralelně se k nim připojili v Lisabonu, Portu a dalších portugalských městech odbory, nestranická hnutí a anarchisté. Objevila se spousta podomácku vyrobených transparentů a nápisů. Mladí lidé, kteří protesty svolali, se označili jako „Geração À Rasca“ neboli Odhozená (prekarizovaná) generace. Výzva k protestu kolovala pomocí SMS, Twitteru a e-mailů, následně se o ní začala zajímat i média.

„Polovina aktivní populace Portugalska je buď nezaměstnaná nebo v nejisté situaci, což ukazuje, že je současný stav neudržitelný,“ říká jeden z organizátorů protestů, Joao Labrinha. Portugalsko loni dosáhlo rekordní nezaměstnanosti 10,8 %. Asi 620 tisíc lidí nemá práci a téměř polovina z nich je mladší 35 let, více než 10 % má vysokoškolský titul.

Portugalsko doplácí mimo jiné na šílené investice do infrastruktury, jako je další most v Lisabonu, rozšíření letiště, spojení s Francií dráhou TVG, nadměrná výstavba dálnic apod., na kterých vydělaly především firmy, které podobné stavby zajišťovaly. Poukazuje se také na enormní výdaje externím poradenským firmám. Chudoba je v zemi skrývána za blyštivé pozlátko moderních hotelů a golfových hřišť.

Portugalsko nyní očekává finanční pomoc od EU na vyrovnání deficitu. 11. března vláda oznámila nový balíček úsporných opatření, z nichž některé se přímo dotknou důchodců, což pravděpodobně vyvolá další protesty. Proti vládnímu plánu škrtnutí se postavila také parlamentní opozice a spekuluje se o tom, že by tato situace mohla vést k předčasným volbám.

16. března vstoupila do dění v Portugalsku agentura Moody's, která snížila rating této země o dva body a prohlásila, že Portugalsko musí co nejrychleji přistoupit k důsledným strukturálním reformám, jinak se jeho růstové vyhlídky nezlepší. Celý proces je ukázkou snahy globálního kapitálu zavádět neoliberální reformy, kde se dá, a využít k tomu každou příležitost.

Otázkou zůstává, zda bude potenciál demonstrace z 12. března nějak využit a dále rozvíjen. Někteří jsou v tomto bodě skeptičtí a myslí si, že protest bude mít mizivý dopad podobně jako obrovské protiválečné demonstrace před válkou v Iráku. Jiní zase poukazují, že jde o největší protest v Portugalsku, který se navíc konal mimo odborové centrály a politické strany, které ztrácejí důvěru.

Je skoro až typické, že o jednom z největších sociálních protestů v Evropě česká média v naprosté většině vůbec neinformovala.

VELKÁ BRITÁNIE

V minulém čísle Existence jsme se věnovali studentským protestům v Británii. Místní lidé však neštev jen neúnosné zdražení vysokoškolského vzdělání, ale také skutečnost, že zatímco oni jsou nuceni platit, velké firmy jsou od toho osvobozeny.

29. ledna se konaly v řadě britských měst demonstrace proti velkým britským obchodním řetězcům, které se vyhýbají placení daní. Stovky lidí zorganizovaly pokojné protesty v několika městech. V Londýně se aktivistům úspěšně podařilo uzavřít pobočku supermarketu Boots na Oxford Street. Policie se pokusila

Manifest „Geração À Rasca“

My, nezaměstnaní, „quinhentoseuristas“ a jinak špatně placení, převlečení otroci, nádeníci, pracující s krátkodobými smlouvami, rádoby samostatně výdělečně činné osoby, stážisté, stipendisté, pracující studenti, matky, otcové a děti z Portugalska. My, kteří jsme se doposud spokojovali s podmínkami, které na nás byly uvaleny, tu dnes stojíme, abychom přispěli ke kvalitativní změně v naší zemi. Jsme zde dnes proto, že už nemůžeme akceptovat nejistou situaci, do níž jsme byli uvrženi. Jsme zde dnes proto, že se každý den snažíme vydělat na důstojnou budoucnost, která by se odehrávala ve stabilitě a bezpečí ve všech oblastech našeho života. (...)

Jinými slovy:

a) Došlo k odcizení naší přítomnosti, nemáme možnost realizovat svůj potenciál, je blokováno zlepšení hospodářských a sociálních podmínek v zemi. Aspirace celé generace, která by mohla prosperovat, je házena do koše.

b) Došlo k urážce naší minulosti, jelikož předchozí generace tvrdě pracovaly kvůli našemu přístupu ke vzdělání, naší bezpečnosti, naší svobodě a našim právům coby pracujících. Desetiletí úsilí, investic a obětavosti jsou házeny do koše.

c) Z budoucnosti se stala hypotéka, jejímž předpokladem je kvalitní vzdělání, které není pro všechny, namísto spravedlivého důchodu pro ty, kteří pracovali celý život. Prostředky a dovednosti, které by mohly vést zemi k ekonomickému úspěchu, jsou házeny do koše.

Jsme generace s nejvyšší úrovní vzdělávání v historii země. Takže nechceme trpět únavou, frustrací či nedostatkem perspektivy. Věříme, že máme prostředky a nástroje pro lepší budoucnost jak pro sebe tak i naši zemi. Nejde o protest proti jiné generaci. Jen nechceme pasivně čekat až se problémy vyřeší samy. Protestujeme kvůli řešení, jež chceme být součástí.

zatknout ženu, která chtěla dveřmi do pobočky supermarketu vhodit leták. Jiní demonstranti se zatčení pokusili zabránit a policie proti nim použila slzný plyn. Tři osoby musely být odvezeny do nemocnice.

Předseda Asociace šéfů britské policie se vyjádřil, že policie použije proti silicím demonstracím extrémnějších taktik. Naznačil, že demonstranti z hnutí UK Uncut budou čelit stíhání, pokud během protestů vstoupí do prostoru kritizovaných obchodů.

Anna Williams, která byla svědkem policejního zásahu, uvedla: „Je to další ukáзка zpolitizované policejní práce, kdy policie hájí zájmy korporací a nikoliv obyčejných lidí. My máme právo protestovat, když vláda provádí zbytečné škrtky, které postihnou nejtěžším způsobem chudé lidi v naší společnosti.“

Koncem února 2011 vpadli aktivisté do více jak 40 bank napříč Velkou Británií na protest proti manažerským bonusům a veřejným škrtům. Za tímto účelem je proměnili na různě druhy walk-in center.

Demonstranti tvrdí, že škrtky přivedou jesle, prádelny, školní třídy, knihovny, ubytovny pro bezdomovce, walk-in kliniky, centra pro mládež a volnočasová zařízení pod kontrolu RBS, NatWest a Lloyds (britské banky).

V Camdenu na severu Londýna vpadli demonstranti na pobočku banky NatWest a zřídili

zde jesle, kde si děti hráli a cvičili na hudební nástroje, zatímco rodiče byli zaneprázdněni diskuzí o tématu. Mezitím poblíž Islingtonu 50 aktivistů zavedlo v pobočce RBS prádelnu jako reakci na údajné rozhodnutí zastupitelstva zrušit služby pro starší lidi, včetně velice potřebných prádelen. Naplnili šňůry, postavili sušáky a donesli kyblíky na praní na jednu stranu, zatím co na druhé připravili skupinu umývačů oken. V Liverpoolu a Redhillu byly banky proměněny v „nemocnice“, na školní třídy zase v Cardiffu. Volnočasové centrum bylo zřízeno v Eastleightu a Birminghamu. Dvacet lidí se stany a spacáky udělalo noclehárnu z jedné banky v Brixtonu.

Aisha Atkins k tomu říká: „Ke škrtům jsou také alternativy, například donutit banky, aby platily za krizi, kterou způsobily, nebo zamezit tomu, aby se velcí byznysmeni a boháči vyhýbali placení daní. Ale vláda dělá taková opatření, aby snížila deficit tím, že donutí obyčejné lidi platit, i když jsou bez práce a nemají k dispozici kvalitní služby. Měníme banky ve školy, volnočasová centra, prádelny a noclehárny proto, abychom ukázali, že to je naše společnost, která je příliš velká na to, aby se zhroutila, nikoliv krachující bankovní systém.“

Na 26. března plánují do Londýna studenti, aktivisté a příznivci hnutí proti škrtům řadu protestů, přímých akcí a dalších projevů občanské neposlušnosti. Chtějí tak podpořit stávku odborů, již by se mělo zúčastnit až sto tisíc lidí. Takzvaný karneval občanské neposlušnosti by měl zvýraznit kritiku, která ve společnosti sílí v souvislosti se zaváděním úsporných opatření vlády Davida Camerona. Aktivisté plánují obsadit některé z významných londýnských budov a zkomplikovat provoz známých luxusních obchodů.

Zdroje:

Rumunsko

★ www.denikreferendum.cz/clanek/8651-v-rumunsku-pokracuji-protesty-proti-neoliberalni-politice-vlady

Řecko

★ www.occupiedlondon.org/blog/2011/02/24/516-what-they-fear-is-our-permanent-presence-in-public-space-a-report-from-syngma-square-tonight/

★ www.occupiedlondon.org/blog/2011/02/25/519-regarding-the-arrest-of-the-anarchist-lida-sofianou-at-the-general-strike-demonstration-of-february-23/

★ www.denikreferendum.cz/clanek/9181-recko-zazilo-dalsi-vseobecnou-stavku-prvni-za-letosni-rok

Chorvatsko

★ www.libcom.org/news/masses-have-taken-streets-06032011

★ www.mediafax.cz/zahranici/3182807-Tisice-lidi-v-Chorvatsku-protestovaly-proti-vlade

★ www.novinky.cz/zahranici/evropa/227011-tisice-chorvatu-demonstrovaly-proti-vlade.html

Portugalsko

★ geracaoenrasca-da.wordpress.com/manifesto/portugues/

★ libcom.org/news/portugal-12th-march-2011-15032011

★ www.presseurop.eu/cs/content/news-brief-cover/546911-demonstrace-proti-skrtnu-i-nezamestnanosti

★ www.denikreferendum.cz/clanek/9566-agentura-moody-s-snizila-portugalsku-rating-tlaci-jej-k-dalsim-skrtnu

Velká Británie

★ www.dailymail.co.uk/news/article-1360925/Activists-turn-40-British-bank-branches-creches-classrooms-shelters-job-centres-protest-bonuses-cuts.html

★ blisty.cz/art/57018.html

★ www.denikreferendum.cz/clanek/9538-britanii-ceka-den-velkych-obcanskych-protestu-proti-skrtnu

WISCONSINSKÁ REBELIE

PRACUJÍCÍ V USA SE BOUŘÍ PROTI OMEZOVÁNÍ SVÝCH PRÁV

Několik týdnů trvaly demonstrace proti škrtům a omezení práv odborů v americkém Wisconsinu, jež chtěli prosadit republikánští zákonodárci. Desetitisíce lidí vyšly do ulic. Protesty se rozšířily i do ostatních států amerického středozápadu. Přinášíme stručný popis událostí a překlad prohlášení amerických anarchistů ze skupiny Workers Solidarity Alliance, v němž vyjadřují solidaritu pracujícím ve Wisconsinu.

Od 15. února protestují ve Wisconsinu desetitisíce lidí proti plánu republikánského guvernéra Scotta Walkera na omezení vyjednávacích práv odborů.

Protesty probíhají každý den. Například demonstrace 20. února ve městě Madison se zúčastnilo až 80 tisíc nespokojených lidí, 26. února 100 tisíc. Do protestů se aktivně zapojili i studenti. Svůj pochod uspořádali také Walkerovi zastánci. Jejich počet byl ale přibližně desetinový, a to i přesto, že jejich akce byla podpořena a financována ultrakonzervativními organizacemi hnutí Tea Party, které již mají s pořádáním velkých manifestací zkušenosti.

K protestu se ve čtvrtek 18. února přidali také členové wisconsinského senátu za Demokratickou stranu, kteří se rozhodli bojkotovat hlasování a místo toho opustili stát. Přítomnost alespoň jednoho z celkových čtrnácti demokratů je přítom nutná, aby byl naplněn minimální počet dvaceti senátorů pro zahájení

hlasování. Republikáni však nakonec najdou řešení, jak toto obejít.

Walker v rámci nového úsporného rozpočtu mimo jiné navrhuje zdvojnásobení částky, kterou přispívají státní zaměstnanci na zdravotní pojištění, a také zvýšení poplatku na penze. Zároveň počítá se zmražením platů a zrušením některých benefitů. Nejkontroverznější částí zákona je ale omezení moci a vyjednávacích práv odborů, a také zrušení povinného financování od jejich struktur. Podle Walkera jsou taková opatření nutná, protože státní dluh přesáhl 3,5 miliardy dolarů. Jeho kritici ale namítají, že šetří na nesprávných místech a například daňové úlevy, které jeho administrativa schválila koncem minulého roku, již k dluhu přidaly dalších 200 milionů dolarů.

Demonstrace proti úsporné fiskální politice se, i když v menším měřítku, rozšířily také do dalších států. V Connecticutu proti podobným opatřením vyšly do ulic stovky policistů. V Ohio, jehož státní parlament má o podobném úsporném návrhu také hlasovat, se na protest i přes zimní počasí sešlo několik tisíc protestujících. V Indianě zase přijeti protidoborářského zákona usilovně blokují demokratičtí zákonodárci. V dalších státech byla naplánována série solidárních protestů s wisconsinským odborovým hnutím.

Protestující lidé si berou často příklad z událostí v arabském světě, ta je totiž učí, že pro vítězství je důležité vytrvat a nepolevit. Navíc tak mohou jít sami příkladem ostat-

ním. „Egyptané nám šli skvělým příkladem,“ prohlásil jeden z protestujících učitelů, Jim Schneider. „To, co se stane tady, bude velmi důležité pro to, co se odehraje v dalších státech. Jde o stejnou logiku, jako se promítly události v Egyptě do dění v dalších zemích na Blízkém východě.“ Odborové hnutí má ve Wisconsinu dlouhou tradici. Ve státě bylo založeno i několik nyní celonárodních odborových organizací. Také proto je odpor vůči navrhovaným opatřením právě ve Wisconsinu tak hlasitý. Podle průzkumů je proti podobným zásahům do odborových práv velká část Američanů - 61 %. S republikánskými návrhy by naopak souhlasila jen třetina z nich.

Noam Chomsky tvrdí, že současné nepokoje v USA vyplývají ze skutečnosti, že si zaměstnanci bytostně uvědomili, že „práce se nevrátí“. Jednoduše proto, že „současná politika je založena na vývozu pracovních míst do zemí, kde je pracovní síla levnější.“ Logika je to jednoduchá. Je přece mnohem rentabilnější investovat do finančních spekulací než do hospodářské výroby.

Přes neutuchající protesty byl nakonec 11. března schválen zákon, který odebral téměř veškerá vyjednávací práva drtivě většině státních zaměstnanců. Následující den se v Madisonu sešlo na 185 tisíc demonstrantů. Odboráři, podpoření zemědělci, kteří přijeli na traktorech, na tomto setkání deklarovali své rozhodnutí pokračovat v boji za obnovení příslušných práv. Problémem však je, že stávky státních zaměstnanců jsou ve Wisconsinu zakázané.

Demokratická strana vycítila příležitost a snaží se zneužít nespokojenosti lidí a vyvolat odvolací volby. Postup při schválení zákona chtějí demokratičtí zákonodárci napadnout také soudně. Obecně se uvádí, že nebyť současných daňových zvýhodnění pro velké společnosti, nebylo by žádných úsporných opatření vůbec zapotřebí.

Uvidíme, jakým směrem se bude vyvíjet boj pracujících ve Wisconsinu a v dalších státech USA, kde probíhá podobný neoliberalní puč, který se vyznačuje snahou omezit práva nepřivilegovaných, seškrtat veřejné výdaje na možné minimum a na druhou stranu poskytnout výhody velkým společnostem a bankám. Uvidíme, zda tento boj bude pokračovat se stejnou obdivuhodnou vytrvalostí a nasazením jako doposud, nebo zda ho ukradnou politici z Demokratické strany, sloužící stejným zájmům jako jejich konkurenti, a využijí ve svůj prospěch bez ohledu na ty, po jejichž zádech se dostanou k politickému profitu.

PROHLÁŠENÍ WORKERS SOLIDARITY ALLIANCE

WSA vyjadřuje solidaritu a své neupřímnější přání, aby pracující ve Wisconsinu zvítězili ve svém nynějším boji. Což se vztahuje i na všechny zaměstnance ve veřejném sektoru, kteří nyní bojují proti útokům na jejich důchody a práva.

Řadoví zaměstnanci ukázali ty nejlepší aspekty bojovného ducha dělnické třídy, a mohou tak pomoci rozvinout spícího ducha solidarity v rámci amerického dělnického hnutí.

Vedle toho odsuzujeme akce vrcholných odborových funkcionářů, kteří se snaží kontrolovat a tlumit bojovného ducha zúčastněných pracujících. Jejich snaha omezit tento boj přichází v době, kdy je více než zapotřebí ho rozšířit. Místo toho, aby byl tento boj omezen na veřejný sektor, musí být rozšířen tak, aby zahrnoval celou dělnickou třídu. Namísto přijímání zmírněnějších záměrů ze strany státu, je třeba útočit na korporátní pány státu.

Po mnoho let se ti u moci snaží vykreslit pojem „třídní boj“ jako nějaké sprosté slovo. Za posledních 30 let útočili šéfové na zaměstnance v soukromém sektoru. Rok za rokem, dekádu za dekádu koukají pracující na to, jak jsou likvidována jejich pracovní místa, ničeny celé komunity a odboroví byrokraté se jeden po druhém vzdávají třídě šéfů. Po podvolení se zůstala většina průmyslových svazů v soukromém sektoru oslabená či téměř nepoužitelná, nyní se tento útok zaměřuje na pracující ve veřejném sektoru. „Třídní válka“ - to je jediný způsob, jak lze popsat vlny po sobě jdoucích útoků směřujících na pracující.

Třídní válka vedená kapitalisty proti pracujícím lidem se neomezuje na veřejný sektor. Veřejný sektor je pouze jejím posledním cílem. Politici a jejich páni nebudou spokojeni, dokud VŠICHNI pracující lidé nebudou redukováni na úroveň poddajných sluhů. Jsme si vědomi, že boj ve Wisconsinu, i jinde, je bojem obranným. Bojem k odvrácení nejhorších útoků ze strany šéfů. Uvědomujeme si také potenciál řadových zaměstnanců z různých provozů, institucí, agentur, průmyslu a služeb, kteří spolu neformálně hovoří, vytváří sítě, budují vzájemné vztahy, vazby a solidaritu. Tyto vztahy jsou klíčové, jsou základními kameny pro budování protiútoků. Ale organizace na řadových pracovištích propojující pracoviště je rovněž potřebná jako nositel boje a pro další prohlubování vztahů. Bez ohledu na formu mohou tyto organizace napříč pracovišti takovou roli plnit, klíčem povznesení naší moci je, jak jsme přesvědčeni, že budou kontrolovány svými členy a zdola organizované.

Vyzýváme všechny pracující, jak z veřejného tak ze soukromého sektoru, aby se sjednotili v solidaritě a bojovali proti politikům, kapitalistům a odborovým byrokratům, aby budovali zdola organizované dělnické hnutí, které nepožaduje o nic méně než vše.

Ve Wisconsinu boj nekončí. To je jen začátek.

Workers Solidarity Alliance (26. 2. 2011)

300 IMIGRANTŮ UKONČILO HLADOVKU

ŘECKÁ VLÁDA PO 44 DNECH DONUCENA K JEDNÁNÍ

25. ledna 2011 zahájilo na tři sta migrantů v Athénách (250) a Soluni (50) intenzivní hladovku s tím, že požadují pouze ty nejzákladnější věci: rovná práva s místními pracujícími a legalizaci všech migrantů, kteří žijí, pracují či se pohybují po celé zemi.

O 44 dní později a poté, co byla stovka hladovkářů hospitalizována v nemocnici s vážnými zdravotními problémy, byl stát donucen opustit svůj nekompromisní postoj spolu s předchozími hrozbami, že hladovkáře deportuje, oficiálně s nimi jednat (přímo se zástupci hladovkářů se v budově GSEE setkali ministr vnitra John Ragousis a ministr zdravotnictví Andreas Loverdos spolu s dalšími zástupci vlády) a přistoupit na významnou část jejich požadavků:

★ Snížení požadované doby pobytu migrantů v zemi za účelem povolení k pobytu až na osm let, a to z dřívějších dvanácti - to se vztahuje na všechny migranty na řeckém území. (Původní požadavek hladovkářů zněl pět let.)

★ Snížení požadovaných pracovních kreditů na 120 z předchozích 200 (stejně jako u místních pracujících).

★ Pro tři sta účastníků hladovky byl dán příslib, že jim bude neustále obnovován šestiměsíční „stav tolerance“, a to až do okamžiku, kdy dosáhnou potřebného času a podmínek pro udělení povolení k trvalému pobytu. Během té doby budou moci volně cestovat do a ze země svého původu.

Těchto tři sta hladovějících migrantů riskovalo své životy nikoli na základě individualistických či zistných motivů, ale pro kolektivní právo v boji, který bere v potaz práva týkající se důstojnosti celé pracující třídy. Tato hladovka byla sociální bojem proti ilegálnosti veškerých migrantů, bojem adresovaným celé třídě pracujících bez rozdílu místa původu. Přichází jako pokračování bojů z nedávné minulosti - od migrantů v zemědělství v Manoliadě a Skale po stávku migrantů v rybářství v Michanioně. Boj těchto tří stovek zahraničních dělníků dokazuje, že nic není nemožné.

Pokud tři sta lidí dosáhlo tohoto, představte si, co by asi mohly dosáhnout tisíce utlačovaných migrantských dělníků společně. Tento úspěch prokázal kolektivní schopnost autonomních, třídních a sociálních aktivit. To je něco, co šéfy děsí.

Za zmínku stojí bezesporu také množství projevů podpory a solidárních akcí (od vyvěšování transparentů a rozdávání letáků až po demonstrace), které po celém Řecku hladovku od jejího počátku až do jejího konce provázely.

Solidární akce probíhaly také na mnoha dalších místech v Evropě, například ve Španělsku či Itálii. Na 10. března byl dokonce vyhlášen mezinárodní akční den solidarity pod heslem „300 vražd nebo legalizace“.

Tímto dílčím vítězstvím však boj za legalizaci všech migrantů nekončí. Podle lidí zapojených do solidárních akcí je dále potřeba bojovat proti vládě a šéfům, kteří léta na migrantech vydělávají, proti vraždám migrantů na hranicích, jejich věznění v internačních táborech, mučení na policejních stanicích...

Zdroje:

- www.occupiedlondon.org/blog/2011/03/10/536-the-hunger-strike-of-the-three-hundred-migrant-workers-has-ended-the-struggle-for-a-world-of-equality-solidarity-and-freedom-continues/
- athens.indymedia.org/features.php?id=737
- hungerstrike300.espiwblogs.net/

ZA PRÁVA MIGRANTŮ V ČR

ROZBÍHAJÍCÍ SE AKTIVITY NA PODPORU ZAHRANIČNÍCH DĚLNÍKŮ

Také v České republice se pomalu začínají rozjíždět čistě antiautoritářské aktivity na podporu zahraničních dělníků a lidí, kteří z nějakých důvodů byli nuceni opustit svou původní zemi.

Tak v první řadě se začal formovat kolektiv No Borders (Bez hranic), inspirovaný stejnojmennými iniciativami a kempy, které probíhají v Evropě každý rok a jsou zaměřeny na otázky práv imigrantů. Tuto agendu vlastní i některým lidskoprávním a humanitárním nevládním organizacím ale překračují svým anarchistickým požadavkem na zbourání jak fyzických hranic, tak všech pomyslných bariér, které jsou stavěny mezi lidmi.

Zmíněný kolektiv připravuje vlastní webovou stránku, kterou budete moci najít na adrese <http://noborders.cz>. Také inicioval kampaň „Žádný člověk není ilegální“, která si klade za cíl upozornit na problematiku legální a především pak ilegální migrace a v praktické rovině se pokusit pomoci legálně i na černo pracujícím námezdním dělníkům, ekonomickým, sociálním či politickým uprchlíkům, žadatelům

o azyl a dalším migrantům, kteří se nacházejí v České republice.

Během března se ke kampani připojila i pražská skupina Československé anarchistické federace (ČSAF). Její aktivisté a aktivistky šířili informační letáky a samolepky o postavení cizinců v ČR. Několikadenní úsilí bylo završeno umístěním transparentu „Žádný člověk není ilegální“ na viditelném a frekventovaném místě v Praze.

Za zmínku mimo jiné stojí, že ČSAF ve spolupráci s No Borders připravila lednové číslo nástěnných novin (viz strana 36), které se věnuje právě situaci migrantů v ČR.

ČSAF - Praha se také rozhodla aktivně podpořit „Pochod za stromkaře“, který 27. března pořádá v Praze iniciativa Ne Rasismu společně s Iniciativou za práva migrantů.

Tato demonstrace má poukázat na očividné vykořisťování zahraničních dělníků, kteří pracovali na veřejných zakázkách, které vyhrál lesní gigant LESS & FOREST s.r.o. Zakázky se týkaly práce u Lesů České republiky, s.p., Krkonošského národního parku či Národního

parku Šumava. Konkrétní firmy, např. Affumicata a Wood Servis Praha, slibovaly práci pro vietnamské, slovenské a rumunské pracovníky v době ekonomické krize. Místo toho je podvedly. Okolo tisíce jich bylo zaměstnáno v letech 2009 a 2010 na sázení stromků a další práce v lesích, aniž by za většinu práce dostali zaplacen. Podle odhadů každému z pracovníků těchto firem dluží částku v řádu deseti tisíců korun. Lesní dělníci a dělnice pracovali šest až sedm dní v týdnu od rána do večera. Některé pracovní skupiny hladověly - z občasných záloh se nedalo koupit dost jídla. Některým pracovníkům bylo vyhrožováno násilím.

Jeden ze zahraničních dělníků svou zkušenost popisuje následovně: „Po týdnu od příjezdu nám šéf firmy proplatil cestovné a tím nám zalepil ústa s tím, že aspoň tohle zaplatil. A když jsme mu volali, že nemáme peníze na jídlo, řekl nám, že přijede neví kdy. Ale když jsme mu pověděli, že nemáme benzin do křovinořežů, tak přijel za 20 minut. Na benzín jsme pak požádali lidi, aby nám dali doklady o zaplacení benzínu, a za ty peníze si koupili jídlo.“

MANIFEST MLADÝCH Z GAZY ZA ZMĚNU

„CHCEME BÝT SVOBODNÍ. CHCEME ŽÍT NORMÁLNÍ ŽIVOTY. CHCEME MÍR.“

Anonymní skupina studentů sepsala v prosinci 2010 dokument vyjadřující jejich frustraci nad násilným tažením Hamasu proti „západní dekadenci“, nad destrukcí způsobenou Izraelem a nad politickými hrami Fatahu a OSN. Skupinu podpořila také Československá anarchistická federace solidárním e-mailem, v němž mimo jiné stálo: „*Nezapomínáme na lidi, které jsme sice nikdy neviděli, přesto nás s nimi spojuje silné pouto - pouto těch, kteří se vzpírají útlaču a touží po svobodě.*“

Do hajzlu s Hamasem! Do hajzlu s Izraelem! Do hajzlu s Fatahem! Do hajzlu s OSN! Do hajzlu s UNRWA! Do hajzlu s USA! My, mladí lidé z Gazy, máme už po krk Izraele, Hamasu, okupace, porušování lidských práv a lhostejnosti mezinárodní veřejnosti!

Křičíme, abychom prolomili zeď ticha, nespravedlnosti a lhostejnosti, stejně jako izraelské F16ky proráží zvukovou bariéru, křičíme zplna hrdla, abychom uvolnili nesmírnou frustraci, která nás požírá, protože žijeme v té příšerné situaci, v jaké žijeme; jsme jako veš mezi dvěma nehty, náš život je zlý sen prožitý v noční můře, a nikde naděje, a nikde svoboda.

Je nám zle, neboť jsme zajatci politického boje; je nám zle z letadel, která krouží v temné noci nad našimi domy; je nám zle ze zabíjení nevinných farmářů, kteří byli zastřeleni při obdělávání svých polí; zle z voustatých chlapíků, kteří chodí kolem a zneužívají svou moc, bijí a zatýkají mladé lidi, kteří projevili své smýšlení; zle z ostudné zdi, která nás oddělila od zbytku naší země a vězní nás na území malém jako poštovní známka; zle z toho, že jsme portrétovaní jako teroristé, kutilové-fanatici s trhavinami po kapsách a se zlem v očích; zle z lhostejnosti mezinárodní komunity, která vyniká ve vyjadřování obav a přijímání rezolucí, ale selhává v prosazení čehokoli, na čem se usnese; jsme znechuceni a unaveni žitím života na hovno, jsme uvěznění Izraelem, bití Hamasem a naprosto ignorováni zbytkem světa.

Roste v nás revoluce, ohromná nespokojenost a frustrace, která nás zničí, pokud nenalezneme způsob, jak přeměnit všechnu tu energii v něco, co vyve status quo na souboj, v něco, co nám dá naději. Poslední kapkou, která rozechvěla naše srdce zuřivosti, byl třicátý listopad, kdy důstojníci Hamasu vtrhli do budovy Sharek Youth Forum, jedné z hlavních organizací pro mladé (www.sharek.ps) se svými zbraněmi, lžemi a agresivitou. Následovalo zatýkání a uzavření organizace. Několik dní poté byli demonstranti před budovou Shareku zbiti a někteří pozatýkáni. Opravdu žijeme zlý sen uvnitř noční můry. Je těžké najít slova pro tlak, jež nás tíží. Sotva jsme přežili operaci Lité olovo, během které Izrael velice efektivně vybombardoval zatracené mnoho z nás, operaci, při níž zničil tisíce domů a ještě více životů a snů. Nezabavili se Hamasu, jak zamýšleli, ale zato se jim určitě podařilo všechny vyděsit a rozšířit posttraumatický stresový syndrom na všechny, protože tady není kam utéct.

Jsmo mladí s těžkými srdci. Neseme si sebou tíseň tak strašnou, že nám brání užít si západ slunce. Jak si ho užít, když se na obzoru stahují temné mraky a pochmurné obrazy se míhají před očima, jakmile je za věme?

Usmíváme se, abychom zakryli bolest. Smějeme se, abychom zapomněli na válku. Doufáme, abychom nemuseli páchat sebevraždy tady a teď. Během války jsme nabyli zcela zřejmého dojmu, že nás chce Izrael vymazat z povrchu zemského. Během posledních let Hamas vynaložil všechny síly na to, aby dostal pod kontrolu naše myšlenky, chování i naše touhy. Jsme generace mladých lidí, kteří uvykli pohledu na rakey, neseme břemeno, které se zdá neúnosné pro normální a zdravý život, a jsme sotva tolerování masivní organizací, která se v naší společnosti rozšířila jako rakovina, způsobuje chaos, zabíjí společenský život, myšlenky a sny na jejich cestě, paralyzuje lidi režimem hrůzy. Nemluví o vězení, do kterého nás uvrhla takzvané demokratická země.

Historie se opakuje ve své nejkrutější formě a zdá se, že to nikoho nezajímá. Bojíme se. Zde, v Gaze, se bojíme, že budeme uvěznění, vyslýchání, zastřeleni, mučení, bombardováni, bojíme se smrti. Bojíme se v každodenním životě, protože cokoli uděláme, musíme pečlivě zvážit a promyslet, protože omezení jsou všude, protože nemůžeme jít, kam chceme, říkat, co si myslíme, dělat, co bychom rádi dělali, ba někdy nemůžeme ani myslet podle svého, protože okupace okupuje naše hlavy tak strašně, že to bolí a hrne nám to do očí slzy frustrace a slzy hněvu!

Nechceme nenávidět, nechceme zažívat všechny tyto pocity, už nechceme být obětmi nikdy víc. DOST! Dost bolesti, dost slz, dost utrpení, dost dohledu, omezení, nespravedlivých ospravedlnění, teroru, mučení, výmluv, bombardování, bezesných nocí, mrtvých civilistů, zlých vzpomínek, nehostinné budoucnosti, srdcervoucí přítomnosti, pochybné politiky, fanatických politiků, náboženských hovadin, dost zatýkání. ŘÍKÁME STOP!

To není budoucnost, jakou chceme!

Chceme tři věci. Chceme být svobodní. Chceme žít normální životy. Chceme mír. Je to příliš? Jsme hnutí za mír, které sestává z mladých lidí z Gazy a příznivců všude na světě, které se nezastaví, než bude pravda o Gaze známa každému na této planetě do takové míry, že další tichý souhlas či hlasitá lhostejnost bude nepřijatelná.

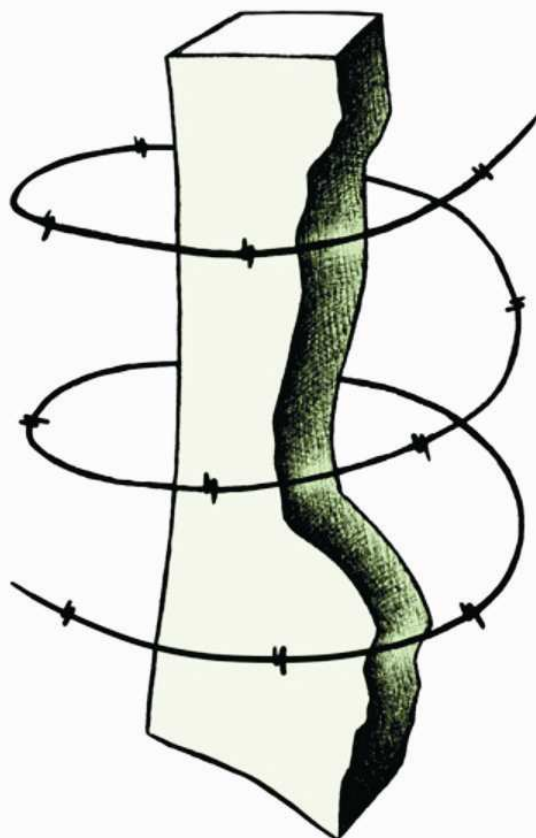
Tohle je Manifest mladých z Gazy za změnu!

Začneme zničením okupace, která okupuje naše nitra, osvobodíme se z vězení, ve kterém trpí naše mysl, a znovu nabudeme důstojnost a sebeúctu.

Budeme držet hlavy vztyčené, i když narazíme na odpor. Budeme pracovat ve dne v noci, abychom změnili strašné podmínky, ve kterých žijeme. Budeme stavět sny tam, kde narazíme na zdi. Doufáme jen, že ty - ano, ty, kdo čteš tento text zrovna teď! - nás podpoříš. Chceš-li vědět jak, prosím kontaktuj nás přímo na e-mailu: freegazayouth@hotmail.com.

**Chceme svobodu, chceme žít a chceme mír.
Svobodu mladým v Gaze!**

FREE GAZA!

Barthelemy

SVOBODU GAZE!

ANARCHISTÉ PROTI ZDI

PROJEV PŘI PŘÍLEŽITOSTI PŘEVZETÍ MEDAILE CARLA VON OSSIETZKÉHO

7. prosince 2008 byla při ceremonii v Berlíně Bil'inskému lidovému výboru proti zdi a Anarchistům proti zdi (Anarchist against the Wall, AATW) společně udělena prestižní medaile Carla von Ossietzkého, kterou každoročně uděluje Mezinárodní liga lidských práv. Medaile je pojmenována po německém nositeli Nobelovy ceny míru, Carlovi von Ossietzkém (1889-1938), který zemřel v nacistickém koncentračním táboře. Připomeňme, že AATW je skupina izraelských anarchistů, kteří se každý týden účastní protestů na Západním břehu. Podařilo se jim dát dohromady rozmanitou koalici lidí, kteří se spojili na podporu palestinského lidového boje proti okupaci. Následuje projev, který na ceremonii přečetl aktivista AATW.

Chtěl bych být upřímný - stojím zde, na tomto pódiu, přestože ve mně a v mých soudruzích, jakožto v anarchitech, tato událost vyvolává velmi smíšené pocity. Upřímně řečeno se zdráháme přijímat ocenění za politický aktivismus. Raději bychom nebyli vyzdvihováni a nepřejeme si, aby nám byla vyjadřována vděčnost za to, že děláme jen, co cítíme, že je naší povinností. Nicméně, přes všechny naše výhrady, které vyházejí z našeho anarchistického přesvědčení a které by za normálních okolností převážily, jsme jako Izraelci a účastníci nespravedlivého zacházení naší vlády s Palestinci velmi vděční za vaši podporu palestinského odporu proti izraelskému apartheidu.

Zde, na tomto pódiu, stejně jako v olivových hájích Západního břehu Jordánu není naší primární povinností zachovávat ideologickou čistotu, ale namísto toho stát s Palestinci v jejich odporu proti útlaču. Uvědomujeme si důležitost získávání mezinárodní podpory pro tento pokraču-

jící boj a přínos, jaký v tomto ohledu toto ocenění bude mít. Věříme, že naše dnešní účast na této ceremonii je za současných okolností přímým pokračováním našich aktivit na Západním břehu - pokračováním toho, když při blokování buldozerů stojíme v solidaritě s mladými muži, kteří se brání tím, že proti nim vrhají kameny nebo společně s mladými a staršími protestujícími utíkáme před slzným plynem.

Chtěl bych zdůraznit, že tady, stejně jako v oněch olivových hájích, nejsme rovnými partnery, ale členy okupujícího národa, kteří se přidali k okupovaným a JEJICH boji. Jsme si vědomi skutečnosti, že pro mnohé představuje zapojení se Izraelců do palestinského odporu jakési poskytnutí souhlasu, ale v našich očích není toto partnerství o udělování legitimacy. Palestinský odpor je legitimní, ať už s námi nebo bez nás. Namísto toho je pro nás tento boj příležitostí překročit - činy, nikoliv slovy - bariéry oddanosti k národu.

Za poslední čtyři roky a po více než 200 demonstracích se Bil'in stal symbolem a ohniskem hnutí proti izraelské zdi - hnutí, které za posledních šest let inspirovalo tisíce lidí k zapojení se do lidového, grassroots odporu, stejně jako bezprecedentní společný palestinsko-izraelský boj přímo na místě.

Skutečnost, že toto hnutí je civilní a neozbrojené, jen zdůrazňuje neúměrné používání násilí ze strany izraelské armády. Tisíce lidí bylo zraněno, další stovky byly zadrženy a uvězněny na dlouhá období a patnáct lidí bylo zabito, z nichž desítky byly děti pod 18 let. Chtěli bychom věnovat tuto medaili posledním dvěma obětem tohoto boje - před čtyřmi měsíci byli desetiletý Ahmad Mousa a sedmnáctiletý Youssef Amirah zavražděni pohraniční policií ve vesnici Ni'lin, ve snaze vojensky potlačit odboj proti výstavbě zdi v obci.

Děkujeme za vaši podporu společnému lidovému odboji proti okupaci.

„PŮJDU DO VĚZENÍ SE VZPŘÍMENOU HLAVOU“

JONATHAN POLLAK ODSOUZEN ZA ÚČAST NA CYKLOJÍZDĚ

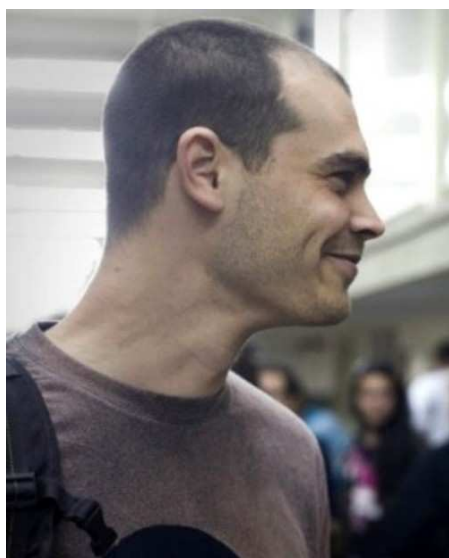
Izraelský aktivista a člen AATW, Jonathan Pollak, byl 27. prosince 2010 odsouzen krajským soudem v Tel Avivu ke třem měsícům vězení za jeho účast na protestní cyklojízdě proti blokádě Gazy.

Soudce krajského soudu v Tel Avivu shledal Jonathana Pollaka vinným z nelegálního shromažďování za jeho účast na cyklojízdě proti blokádě Gazy, která se konala v lednu 2008, a udělil mu trest odnětí svobody v trvání tří měsíců se započítáním 11. ledna 2011. Jonathan Pollak byl jediným aktivistou zadrženým během tohoto protestu a nebyl obviněn z ničeho jiného, než že jel na svém kole stejným způsobem jako ostatní účastníci cyklojízdy. Toto usvědčení aktivuje starší tříměsíční podmíněný trest, který nad ním byl vynesen v předchozím procesu, jenž se týkal protestu proti výstavbě separační bariéry.

Jonathan Pollak u soudu řekl: „V tomto případě nejsem schopen projevít lítost. (...) Pokud se soudce rozhodne uplatnit můj podmíněný trest, půjdu do vězení s odhodláním a se vztyčenou hlavou. Věřím, že by to měl být justiční systém samotný, kdo by měl sklopit oči tváří v tvář utrpení, které Izrael uvalil na obyvatele Gazy, stejně jako odvrací svůj zrak každý den, když má čelit realitě okupace.“

ZLOČINEC NA KOLE

31. ledna 2008 se skupina asi 30 aktivistů zúčastnila protestní cyklojízdy (Critical Mass) v ulicích Tel Avivu, aby vyjádřili nesouhlas s izraelským útokem na Gazu. Během této akce byl Jonathan Pollak zatčen policií v civi-

lu, kteří jej poznali z předchozích demonstrací, údajně proto (jak tvrdili u soudu), že předpokládali, že je organizátorem celého protestu. Ten ale pokračoval i po jeho zatčení a nedošlo již k žádným incidentům nebo zatčením. Obvinění proti Pollakovi bylo oficiálně vzneseno v roce 2009.

Pollakovo zatčení se jeví spíše jako výsledek policejní pomstychtivosti, než jeho skutečného jednání během protestu. Jonathan Pollak byl jen jedním ze skupiny aktivistů, kteří se chovali stejně jako on, policie přesto vyčlenila a zatkla pouze jeho. Během soudních slyšení někteří policisté přiznali, že Pollaka znali již

dříve a rozpoznali jej z předchozích demonstrací. Navíc se ekologicky zaměřené Critical Mass v Tel Avivu konaly pravidelně i v minulosti, nikdy se však nesetkaly s takovou reakcí ze strany policie. Jiné akce, které způsobily daleko závažnější zastavení dopravy (například protesty desítek tisíců motorkářů) nevyústily v zatčení jejich účastníků, a zcela jistě ne v trestní obvinění a uvěznění.

Jonathan Pollak je známý izraelský aktivista a grafický designér. Je jedním ze zakládajících členů Anarchists against the Wall a v současné době působí jako mediální koordinátor palestinské Popular Struggle Coordination Committee (Koordinační výbor lidového odporu).

Jak okupace a její zločiny přetrvávají, roste i kritika politiky Izraele - a ten dělá vše, co je v jeho silách, aby ji potlačil. Soudní systém je jedním z hlavních nástrojů, který Izrael používá k potlačení hnutí odporu: aktivisté a organizátoři protestů na Západním břehu jsou hromadně zatýkáni a vězněni a dokonce uvnitř Izraele se stává čím dál tím složitějším protestovat, odporovat nebo vyjadřovat odlišné názory.

VÝZVA K PODPOŘE

Izraelští a palestínští aktivisté jsou každý týden zatýkáni při společných demonstracích, což má za následek přibývání poplatků za právníky. Měsíční výdaje na právní obranu jsou kolem dva a půl tisíce dolarů. Proto aktivisté AATW přicházejí s mezinárodní výzvou k pomoci těm, kteří jsou stíháni kvůli protestům na Západním břehu. Blíží informace naleznete na stránkách AATW: <http://awalls.org/call4support>

DVACET LET ZA MŘÍŽEMI

J. PALFREEMAN ODSOUZEN ZA ZABITÍ NEONACISTY

Jock Palfreeman byl v prosinci 2009 shledán vinným z vraždy dvacetiletého bulharského studenta Andreje Monova a vážného poranění devatenáctiletého Antona Zaharijeva během rvačky v roce 2007. Jeho právníci podali odvolání, neboť podle nich nebyl rozsudek podepřen objektivními důkazy. Jock je mladý Australan, který přijel do bulharského hlavního města Sofie navštívit o vácích své přátelé a ocitl se zde v situaci, která mu nakonec vynesla 20 let ve vězení.

V noci 27. prosince 2007 měl tu odvahu se v Sofii postavit skupině neonacistických chuligánů. Spatřil jak náckové pronásledují a bijí dva mladé romské chlapce. Přiběhl chlapcům na pomoc a dělal, co bylo v jeho silách, aby udržel neonacisty na uzdě mávajíc proti nim nožem. Neonacisté ho napadli. Sofie může být poměrně nebezpečným místem a Jock se rozhodl nosit u sebe nůž poté, co už byl na ulici několikrát napaden. Neonacisté zaměřili svoji pozornost na Jocka. Byl mlácen, kopán a několikrát zasažen kameny. Utržil bolestivá zranění a neměl možnost nikam utéct. Neměl jinou možnost než se bránit. Andrej Monov (jeden z neonacistů) utřil ránu nožem, když na Jocka útočil, a později zemřel. Anton Zaharijem (další z neonacistů) byl zraněn. Romští chlapci utekli. Jock byl poté souzen a odsouzen za vraždu a pokus o vraždu ke dvaceti letům vězení.

Proti verdiktu se odvolal. Poslední slyšení před bulharským odvolacím soudem proběhlo 19. ledna 2011. 21. února byl vydán písemný rozsudek potvrzující 20 let vězení pro Jocka Palfreemana.

Další odvolání bylo podáno ke kasačnímu soudu. Je to v Bulharsku poslední Jockova šance na spravedlnost. Kasační soud rozhodne, zda první dva soudy proběhly v souladu s pra-

vidly a postupy bulharské justice.

Jockův dědeček se vyjádřil: „Jsme šíleně zklamaní. Vždyť spousta důkazů předložených při odvolacím řízení byla naprosto ignorována.“

Po celém světě proběhly solidární akce na Jockovu podporu. Například 14. až 19. října se konal mezinárodní den akcí na jeho podporu, kdy se za Jocka postavili lidé v několika evropských zemích, Rusku, USA a Austrálii.

Na dokreslení celého případu a Jockových postojů přinášíme překlad dopisu, který napsal letos v lednu, tedy v době, kdy se odvolací soud zabýval jeho případem:

DOPIS OD JOCKA

Za celé tři roky jsem svou výpověď o sebeobraně nezměnil. A nezměním ji ani nyní. Ty tři roky byly složité, ale skutečnost, že soudci, státní zástupci, soukromí žalobci a já víme, že jsem nevinný, mi přináší alespoň nějakou útěchu.

Křiví žalobci se bojí, že se můj případ dostane na veřejnost. V Bulharsku odvedli dobrou práci v cenzuře podrobností o mém případu pro bulharsky mluvící veřejnost. Za poslední rok nepadla o mém případu v televizi nebo tisku ani zmínka. V ostrém kontrastu k ostatním jinojazyčným médiím.

Jejich propaganda byla opravdu velice dobrá. Objevily se fámy o tom, že jsem pobodal lidi do zad, což bylo vyvráceno výpověďmi očitých svědků i forenzní zprávou. Je ironií, že forenzní zpráva nejenom uvádí, že byl Andrej bodnut v boji tváří v tvář, ale že byl rovněž bodnut nožem, který jsem nedržel já. Byl bodnut dýkou, tj. typem nože, který jsem já neměl.

Dr. Monov (otec zabitého nácka - pozn. překl.) je dobrým přítelem bývalého ministra vnitra. Ten úřadoval v době mého zatčení a prvního soudu. To jasně vysvětluje, proč policisté změnili v roce 2009 své výpovědi, že nebyli

nalezení svědci a videozáznam použitý jako důkaz záměrně „ztracen“.

Všechny objektivní a neutrální důkazy v mém případě od počátku podporovaly moji výpověď. Jediné, s čím se rozcházel, byly výpovědi členů gangu, které však byly v rozporu se všemi zbylými důkazy. Je více než zřejmé, že Monovova rodina využila svých kontaktů uvnitř vládnoucí Bulharské socialistické strany k ovlivnění soudního procesu.

Pokud není odvolací soud rovněž zkorumpovaný, pak je víc než dost důkazů k uznání toho, že jsem jednal v obraně rasové menšiny napadené kvůli barvě své kůže, následně pak v obraně sebe sama.

Jakékoli jiné rozhodnutí by bylo důkazem korupce a neúcty k právu, morálce, společnosti a spravedlnosti.

Byl jsem odsouzen za „útok na 15 mužů, bez důvodu nebo provokace, protože nemám rád společnost“ POUZE na základě výpovědi fotbalových chuligánů, NE forenzních nebo objektivních důkazů. Nejsem sám toho přesvědčení, že je samo o sobě naprosto absurdní tvrdit, že by duševně zdravý člověk bezdůvodně napadl 15 lidí ve snaze je zabit.

Sebeobrana není zločin!

Děkuji všem za jejich projevy přátelství, podpory a solidarity, kterých se mi dostalo od přátel, rodiny a všech, kterým jde o sociální spravedlnost. Vaše trvající podpora nejen pomohla vynést tuto nespravedlnost na světlo, ale také mi připomněla, proč jsem vlastně bránil ty dva kluky. Je lidskou přirozeností starat se jeden o druhého i tváří v tvář drtivé převaze. Děkuji všem, kteří dali najevo své znechucení nad rasismem, zkažeností a korupcí. Nesmíme ztrácet naději nejen v mém případě, ale v celém boji proti rasismu.

Nejvíc ze všeho však chci veřejně poděkovat svému otci Simonu Palfreemanovi, který celé ty tři roky (více než 30krát) jezdil do Bulharska, aby mě obhajoval u soudu. Když mě odsoudili na 20 let, chytil mě okolo ramen. Řekl jsem mu, že jsem v pořádku, a že nepotřebuji vyjádření soucitu, on odpověděl: „To není pro tebe, to je pro mě.“ Děkuji ti, tati, za tvou trvající podporu, mám tě moc rád.

Jock Palfreeman (leden 2011)

Více informací na www.freejock.com

Anarchistický černý kříž (Anarchist Black Cross, ABC) je iniciativa, která pomáhá anarchistům/kám a ostatním antiautoritářským aktivistům/kám, kteří jsou pronásledováni represivním aparátem státní moci. Hlavní důraz v činnosti ABC je kladen na finanční pomoc - na získávání prostředků potřebných především na obhajobu stíhaných aktivistů a aktivistek. U nás se touto aktivitou zabývá Anarchistický černý kříž při Československé anarchistické federaci (ABC-ČSAF). Ten se vedle pomoci stíhaným a vězněným aktivistům a aktivistkám snaží také přinášet informace o kauzách těchto lidí napříč celým světem. Pravidelným prostorem pro zprávy ABC je i anarchistická revue Existence.

Konto ABC-ČSAF: 8760190237/0100. Kontakt: abc@anarchistblackcross.cz

Československé anarchistické federace

S PÁČIDLEM V RUCE

NĚKOLIK ZÁBLESKŮ ŽIVOTA, KTERÉ JSEM PROŽIL DÍKY VLOUPÁNÍ

Zpověď francouzského squattera, jenž se v hnutí lidí, kteří obsazují dlouhodobě nevyužívané budovy - ať již z důvodu hledání bydlení či prostor pro své kulturní a sociální aktivity, pohybuje od roku 1995.

Víc než deset let života v kolektivu způsobilo, že už si nedokážu představit život o samotě nebo ve dvou, že bych už neuměl žít bez večírků během snídaně a společného čištění zubů, přátel z Barcelony, co seskočí z nákladu a zničeňonic zaklepe na okno, dnů, kdy si každý něco kutí ve svém koutku, a těch, kdy se nás sejde patnáct, abychom roztříbili naši vetešárnu, dokončili náš zin, připravili akci nebo vykopali kanalizaci. Cítím, že už se prostě nedokážu znovu přizpůsobit některým principům „normality“. A toto potěšení si pěstuji, je to tak trochu, jako když mám ten zarážející pocit zhnusení, který mě zachvátí, když vstoupím do supermarketu. Myslím, že squatting člověka naučí přizpůsobit se spoustě nepravděpodobných situací, ale také dosáhne toho, že v nás probudí formy nenávisti, která je tak trochu nepřekonatelná, a to je dobře.

Naučil jsem se zacházet s časem, prožívat různorodé dny plné malování, pilování, zahradničení, schůzování, psaní, práce s motorovou naftou, komunikace přes kablíky, plné divokých debat během jídla, akcí ve městě a nočních procházek. Vím, že mezi realitou mého domu a tím, co si většina lidí představuje díky z televize načerpaným klíš - matrace, špína a zlodějina, zeje obrovská propast... Vím, že odmítáme být zdrojem financí pro tu jejich děsivou ekonomiku, ale to nebrání nám, domnělým „nemakačenkům“ a „parazitům“, prožívat dny přeplněné aktivitou. Jenomže ty se nedají zhodnotit v systému přesných i nepravdivých ztrát a zisků a že nefungujeme 35 hodin týdně, protože v týdnu je hodin mnohem víc, protože se snažíme každou z nich prožít s vášní a bez šéfa, který by za nás rozhodoval.

Squatování mi ukázalo, že na světě je plno popelnic, které překypují jahodovými koblíhami, rajčátky a brioškami s čokoládou. Naučil jsem se otevřít na ulici oči a hledat staveniště a továrny, kontejnery plné materiálu. Naučil jsem se všimnout si prázdných baráků, roztroušených tak trochu všude po městě a fantazírovat o životě uvnitř.

Squatování mě naučilo toužit po přetvořených sálech plných girland, kde by se mohly potkávat absurdní komediální představení, večírky, večery vyprávění historek ze stopování, noci, v nichž jste hrdinou, DIY karaoké, experimentální promítání, propagandistické divadlo a filmy Cassavetes, festivaly loutek, koncerty turbo folku a rock'n'rollu, a naučilo mě, že důležitá jsou setkání a interakce mezi lidmi na scéně a námi. Moc se mi líbilo sázet rajčata s argentinskými muzikanty/kami, sedět ve společnosti a popíjet exotický alkohol potom, co jsem zavřel sál a rozloučil se s neznámými osůbkami ze včerejšího dne, jejichž dodávka odjíždí do dalšího místa, kde koncertují.

Naučil jsem se pracovat na workshopech, které mohou pokračovat až do noci při čtení románů a nahazování vápenné omítky na zdi

ze slámy postavené uvnitř betonového hangáru nebo pracovat hodiny a hodiny jako mravečci ve světlech reflektorů a vykopávat krumpáčem sloupy ze skořápky betonových základů a pak usnout s dalšími patnácti ve společnosti pod peřinou při sledování hudební komedie nebo se posadit na schody před domem a srkat horkou čokoládu a léčit si tak rány a pozorovat hlučný proud lidí, co jedou do práce ve svých malých autíčkách.

Naučil jsem se, že toho není moc, co by bylo hezčí než si konečně vybrat neznámé místo a opravdu proniknout dovnitř potom, co jste jich navštívili spoustu jiných, prolomit anonymitu studených zdí, spřátelit se s těmi zažloutlými předměty a starými květinovými tapetami, uchovat přátelství, která vykrystalizovala během probdělých nocí a společně prožitého ohrožení, nepravděpodobných přestaveb a vítězství nad policií. Tahle radost ze společné invaze se přenesla na úřady, staveniště, obchody, dálnice, fungující školy, u nichž bylo možné náhle přerušit obvyklý chod, provětrat ten nezdravý vzduch a na chvíli je přetransformovat v prostory, v nichž se dá žít.

Objevil jsem krásné poetično v přetváření historie a topologie zrezavělých míst, která se ocitla mimo čas, viděl jsem lampy starých jatek osvětlovat veganskou kuchyni v duchu antikapitalismu, staré buržoazní domy, v nichž přebývají radikální feministky, starodávnou továrnu na bikini, kde se uskutečnila rave párty, pozoroval jsem jezero Léman ze střežky banky o dvanácti patrech a dole pod námi tancovali lidé v pancéřovaných pokladnách nebo jsem spřádal plány na revoluci v jednom zámku u tesaného stolu a obrazů štvanic na zdech.

Pochopil jsem, jak je prostor důležitý a jaké mohu prožít nadšení při obrovských hrách na schovávanou, při zimním klouzání nebo při

večerech s hranolkami a promítáním pod širým nebem, nebo když je náš úkryt dost velký na to, aby se tam vešla stará loď, kostry automobilů, tuny nepodařených vynálezů a materiál na stavbu několika domů. Nadšení mě opouští, když vidím, kolik stojí vyklizení takového prostoru, kde se kupí tolik předmětů, projektů a osob, což je v tuto chvíli každodenní výzva.

Squatování mě naučilo, že ulice a domy lze používat jako prostory ke hře a k manuální práci, protože jsme mohli vystavět mezipatro nad silnicí a mohli na něm vytvořit Prám Medúzy v podobě oživlého obrazu, dokázali jsme rozorát asfalt, vysázet stromy, a vytvořit tak náměstíčko, pomocí kladek pověsit banketní tabuli pět metrů nad zem, propíchnout dům odspoda nahoru stěžněm s hlídkovým košem pirátské lodi na vrchu, pustit si z magnetáku „Hodný, zlý a ošklivý“ a strávit odpoledne bitvou shnilými jahodami a mangy, vystavět pec na chleba z hlíny pro pizza večírky a dokázat vytvořit obsazenou vesnici ve čtvrti uprostřed znečištěné technopole, svářet vysoké boty na podpatku z oceli, vynalézat systém kamen na dříví s dvojitým spalováním z lešení a kanystrů od oleje, vytvořit motor, který funguje na vodu, nebo pračku z bicyklu, natočit horor o zombies a zaútočit na okolní banky kečupem nebo se připravit na příjezd policie v kostýmu včelky Máji s rádiem, ze kterého chrčí „chci umřít na scéně“ od Dalidy.

Squatování mi dokázalo, že můžeme být megalomaniaci, že se nás jednoho prvomájového rána může sejít stovka a obsadit institut geografie, a pak ovládat radnici a prefekturu po dobu dvou dnů, nechat se vystěhovat bez soudního procesu a přesto být nadšení z toho, co jsme prožili. Někdy se nám také stane, že vejdemo do nějaké továrny, aniž bychom ji předem omrkli a bez velkých společných plánů. Do továrny, na kterou je vidět z celé čtvrti, je plná dveří a oken a je tu příliš mnoho otvorů na to, aby mohla být zabarikádována, a přesto tu zůstat.

Zjistil jsem, že během několika let jsem nashromáždil množství užitečných zkušeností, od výroby zínů přes pirátská rádia, horolezectví a svařování, rytí a utahování matek, od sebeobrány a soudních procedur po účetnictví a pouliční divadlo, bylinnou léčbu a první pomoc při demonstracích, od vaření pro sto lidí a průzkumů na zapřenou, táborů a strategických analýz přes plánování trasy cyklokaravany až po organizaci evropských setkání 2000 km daleko ode mne... Naučil jsem se podílet na převádění kolektivních fantazií do reality, studovat zákony o penězích a státu a pak je překračovat nebo obcházet. Uvědomil jsem si, že ať jsem na sociálce nebo ne, zaměstnaný nebo ne, už nebudu mít nikdy strach, že se ocitnu „na ulici“, „chudý“ nebo v jiné formě společenského looserovství. Vím, že jsme vytvořili spojení, která se vzájemně podporují a že vždycky někde budou plány vydělat nějaké peníze, když jich bude třeba, a někde najdu útočiště a přátele, abych mohl začít úplně nanovo. Také vím, že když z těch všech nočních mŕů už nemáme strach, je těžší donutit nás se ohnout nebo se nechat nacpat do té správné škatule.

Squatting mě naučil žít v prostoru, kde jsme někdy čtyři a jindy je nás 20, 50 lidí, kteří

spolu žijí, a že se to mění týden po týdnu. V prostoru, kde je najednou 100 lidí z 20 zemí a ti tancují na disko hity potom, co absolvovali třídní maratón schůzování, a den poté, pln dojmů, si uvědomit, že je nás v tom samém domě zas jenom šest.

Squatování mi umožnilo žít v naprosto různorodých skupinách s lidmi, kteří chodili spát v šest ráno, když se jiní zrovna budili, někteří trávili své dny u stolu a čmárali tagy a jiní sepisovali letáky, někteří trávili svůj čas procházením ulic a přinášeli různé předměty, zatímco jiní trávili čas s koštětem v ruce a naplňováním popelnice, takoví, co chtěli squatovat navzdýcky, zatímco jiní tu byli jenom na měsíc dva, jiní se věnovali pouze zahrádce, zatímco jiní žili beze spánku uvnitř řádků zdrojových kódů, někteří se schovávali na druhé straně domu, kdykoli zaslechli slovo schůze, zatímco jiní si přáli, aby schůze trvaly hodiny a hodiny, někteří šli do ulic při sebe-menším náznaku rodicího se hnutí, když jiní se rozčilovali, že se kvůli tomu při snídani ocitli sami, někteří chtěli mluvit o mezilidských vztazích a rozbíjet mocenské struktury, zatímco jiní byli zticha hned, jak se přestalo mluvit o stavitelství, někteří trávili hodiny montováním klávesnic a přemalovávali jednotlivé klávesy na růžovo, zatímco jiní bourali zdi, někteří nevařili nic než kaše a jiní nemohli vkročit do kuchyně, aniž by se nevrhli do kulinářských orgií a pak vám naservirovali nejlepší falafel na světě ve tři hodiny ráno, když dvě třetiny lidí to vzdaly a šly si lehnout. UVědomil jsem si, jak moc je tato různorodost inspirativní a jak příjemné je to naopak moci být součástí skupiny, kde politická afinita, životní rozhodnutí a sdílení zodpovědnosti dostávají fungující a stabilní formu.

Viděl jsem lidi, které squat zachránil před spoustou času stráveného v bytě na práškách, ve sračkových zaměstnáních nebo na studiích k umření nudných, v táborech pro imigranty

nebo ve vězení, ve špatných vztazích nebo utopených v traumatech z dětství. Zjistil jsem také, jak moc je to někdy matoucí žít v konfliktu se společností, která nás naprogramovala, a odmítat její normy, trávit čas podle svých rozhodnutí a vybírat si aktivity. UVědomil jsem si, že ti, kdo se o to pokoušeli, se tu neocitli náhodou, že to vždycky nefunguje a že je příliš mnoho přátel a soupeřníků, kteří se utopili v depresích, rozhodli se pro osamělé návraty do normality nebo zmizeli omámeni drogou. Myslím, že vždycky existuje riziko, že si člověk vytvoří svou bublinu, a pak je těžké vrátit se zpět, potom co člověk zažije o něco více solidarity, horoucnosti a něhy.

Naučil jsem se, kolik času život v kolektivu vyžaduje - hovořit s lidmi z baráku a ne se pouze střetávat při společných jídlech, podpořit ty, kterým se zrovna nevede dobře, a přivítat přátele, kteří se tu stavili na pár dnů. Víím, že otevřený prostor znamená naplánované chvíle, ale také čas pro ty, kdo zaklepají na dveře jen tak, bez předchozí domluvy, že jsou lidé co přijdou pomalovat zdi, přinášejí kostry bicyklů, kanystry přepáleného oleje nebo stohy letáků, takoví, kteří žádají rozhovor pro svou práci ze sociologie, nebo že je třeba pomoci kamarádovi bez povolení k pobytu a nebo squatterce, jejíž squat bude mít soud, že někdo přijde na čaj nebo chce natáčet hip-hopový klip, a pak je třeba odpovídat na telefon, který nepřestává zvonic a ze kterého se na vás valí nepravděpodobné dotazy, anebo kvůli telefonátu musíte běžet někoho sehnat na druhý konec domu. Většinou na to na všechno mám chuť, ale někdy mě to stahuje dolů a ubírá čas ostatním aktivitám, a to se pak zavřu k sobě a pracuji v době, kdy všichni ostatní spí, a občas se tomu všemu vytrhnu a vyrazím na stopa.

Zjistil jsem, do jaké míry nás nikdo nenaučil být autonomní, organizovat se bez šéfů, nespoléhat se na matky a přítelkyně, které by se

staraly o dům, nebo na ty, co by přemýšleli a psali za nás. Viděl jsem, že to všechno zabere spoustu času, bloudění a formálních experimentů, hádek a kopání do věcí, rozpisů prací a nekonečného schůzování... a kolikrát je to na hovno. Je tolik lidí, co se nechají převálcovat, tolik hádek a zneužívání moci, někdy tolik, že jsme se rozhodli být k nim ještě vnímavější, analyzovat je a vyhnat z našeho života. Ač pomalounku, i přesto se nám daří rozbít některé společenské křeče, žít s pomocí jiných reflexů a jiných forem organizace... a je to krásné.

Naučil jsem se, že je možné žít ve volných vztazích, ve skupinách nebo s jednotlivci, že vztahy mohou mít různé formy a zákonitosti, prožívat je v různých městech a prostorech a příliš se nesnažit zaškatulkovat tato přátelství-lásky-setkání. Mám rád různorodost možných napětí s mými spolubydlicemi tady nebo mými přáteli a přítelkyněmi odjinud a cítit, že každá osoba se stává krásnou, když se dělíme o dobrodružství nebo o útrapy.

Musel jsem si uvědomit, že naše „chráněná“ území nejsou útočištěm před různými formami zneužívání a znásilnění, a že fakt, že nezavíráme oči tak, jak se to často děje jinde, že se snažíme reagovat bez soudců nebo policie, je jednou z těch nejkompexnějších a nejbolestivějších věcí, kterým můžeme kolektivně vzdorovat. A když se o to nesnažíme, tak to ostatní, co děláme, nemá smysl.

Díky nepříjemným příhodám jsem pochopil, do jaké míry tento život, ať abnormální, je pro mě v porovnání s jinými snazší, protože jsem bílý muž v dobré kondici, z aktivistického prostředí a dostatečně nezmrvený existencí, abych měl aspoň jakžtakž důvěru ve svůj rozum a svoje tělo.

Viděl jsem, jak rychle jsme se uzavřeli do svého vlastního ghetta se svými kámoši, se svojí specifickou módou, dívali jsme se na

„normální lidi“ s chápavým úsměvem, nevycházel ze své „alternativní zoo“, „vegan-ských“ nápisů, „black bloků“, „crustu“, „anargeeků“ a vytvořili kulturu stejně konzervativní jako kterákoli jiná, jenomže s náterem revolučního laku. Být squatter nebo squatterka bohužel často znamená myslet si, že dělám revoluci pro sebe, a čekat na nějaký důchod trávený na venkově. Naštěstí jsem si při squatování také uvědomil, že svět je pořád plný radikálních proletářů, autonomních babiček, starých aktivistů samouků, našťavaných padesátníků a zvědavých sousedů, kteří mají spousty znalostí a zkušeností a s nimiž je možné opravit naše staré dodávky, posílit stávkové hlídky, vyměňovat si semínka tykví nebo revoluční recepty, naučit se šít nebo kácet stromy, že je spousta lidí připravená darovat kamínka na dříví, traktor, fotokomoru, svědčit u soudu nebo podat kopie klíčů od domu, odkud se právě odstěhovali.

Squatování mě naučilo, že vždycky existují přátelé, aby vás u sebe nechali bydlet, když zakotvíte v neznámém městě, a že jsou stovky míst, kam se dá jet a nabídnout pomoc. Naučil jsem se, že vždycky je tu materiál a znalosti, které zrovna strašně nutně potřebujete, na jednom z jiných ostrůvků toho souostroví kolektivů a domů ve městech nebo na vesnici a že se to všechno s dalším konvojem může přemístit až k vám. Chtěl bych, aby domy, v nichž žijí, byly startovními dráhami do čtyř světových stran.

Squatování proměnilo můj život na nástroj politického vzdoru. Potvrdilo se mi, že snaha o změnu vyžaduje tvorbu prostředí vhodných k experimentování s odlišnými způsoby života, které pak můžete oživit jinde, a že předtím, než se postavíte do ofenzivy, je třeba rozmyslet základy, v nichž se můžete sejít, připravit a vrátit se ke kořenům. Squatování mi ukázalo, že v jednom jediném prostoru můžeme dosáhnout toho, aby se sblížila hnutí za bezplatnou veřejnou dopravu nebo proti státním hranicím, na podporu pracujících ve stávce nebo proti výstavbě vězení, proti vytěsňování chudých z určitých čtvrtí nebo pro tvorbu nezávislých médií, proti technologiím kontroly nebo pro rozvoj subverzivních počítačových programů, že lze podpořit revoltu v Nigérii a v lokálním měřítku se snažit o destrukci kapitalismu nebo patriarchátu. Squatování mi ukázalo, že když se pouštíme do některých z těchto hnutí, tak můžeme změnit město a dokázat, aby se úřady vzdaly, dokázat, aby se našťavaly a pěníly vzteky, a dalo mi také spoustu času, který tomu všemu můžu darovat.

Squatování mi dalo důvěru v kolektivy, aniž by bylo nutné čekat masové hnutí. Viděl jsem, že se nás může sebrat třicet s našimi kartáčky na zuby a přijít na vodárny a dostat smlouvu na vodu, ochromit prefekturu útokem mečů z papundeklu, křičet před komisařstvem a dostat zadržené kamarády ven, mrsknout cihly a kompost do kanceláří starosty a přimět ho k diskusi, protože už nejsme sami, protože jsme připraveni se vrátit a protože jsme se naučili se jim bránit.

Squatování mi dokázalo, že když se zrychlí doba, továrny, fakulty a ulice jsou zablokované, máme na to se vrhnout přímo do bitvy s vozíčky a várnice, s maskami a slovy, matracemi a páčidly, řetězy a aparaturou a se silami nutnými k předávání zkušeností z akce a organizace osvědčenými v každodenním životě.

Squatování mi ukázalo, že mír je luxusem, který si mohou dopřát pouze jisté osoby, které

mají výhodnou společenskou pozici, rozhodly se být zticha a před pravdou zavírat oči. Ví, že v našem případě může odmítnutí být zticha znamenat, že budeme muset opancerovat dveře, spát s jedním uchem nastraženým a utíkat s hasicími přístroji nebo se železnými tyčemi. Ví, že je třeba nefíkat všechno do telefonu, připravit se na riziko domovních prohlídek a naučit se jednat lživě s policií, s psychopatickými sousedy a kretény s hákovými kříži, kteří střelí na váš barák nebo vám skočí na záda na rohu nějaké ulice... Squatování mi poskytl několik strašlivých momentů extrémního napětí, paniky a krve na mezipatře. Ví také, že vytváření autonomních otevřených prostor umožňuje tvorbu nepravděpodobných svazků a vyjádření „nenormalit“ jinak potlačených, umožňuje se organizovat, a tak se vyhnout hoře diskriminací a násilností, ale nezabrání tomu, aby se člověk musel připravit na to, že bude muset vyhodit otravy z večírků, když už jsou příliš otravní, i když se mu chce strašně spát. Squatování mě naučilo přijímat a podpořit neznámé osoby, ale také neotevřít jiným, protože tohle není „alternativní hotel“ a jsou situace, kdy to není možné. Proto se mi stalo, že jsem byl nazván „fašistou“, „paranikem“, „buržoustem“ nebo „sektářem“, někdy z úst osob, které byly opravdu na ulici nebo na tom byly strašně špatné, ale často také milostivými občany a občankami, které žijí v komfortních bytech a jsou moc spokojené, že se nemusejí konfrontovat se sračkami ostatních, snad krom knih a diskuzí v bistrech. Squatování mě naučilo, že ať se snažíme jak chceme, nejsme v Disneylandu a žijeme ve vesmíru plném nepřátel, kde naše „autonomní“ enklávy mohou rychle vyhnit zevnitř a zvenku se nechat zničit, pokud je nebráníme.

Naučil jsem se, že člověk může koukat na svůj dům, jak shořel během několika desítek minut, když už za sebou měl čtyři roky boje za jeho udržení, že se může rozbrečet, relativizovat důležitost toho všeho, strávit léto na stráži a při akcích pořádaných uprostřed ruin a pak všechno znovu vybudovat z popela, protože jsme se i přesto rozhodli zůstat... i přesto, že můžeme všechno ztratit.

Squatování mě naučilo různým způsobům vyčkávání nebo provokace. Probudil jsem se ještě opily po koncertě a dvou hodinách spánku s robocopy u paty postele, s roztrískanou fasádou a zapřísáhl jsem se, že se vynasnažím, abych to už nikdy nezažil. Šel jsem se s další šedesátkou lidí nasadit na zmrzlou ulici v šest hodin jednoho lednového rána. Pak jsme zabarikádováli ulici nábytkem a auty, rozdělali oheň a pouštěli hudbu, uprostřed davu lidí, kteří odcházeli do práce a odváděli děcka do školky. Byli jsme toho rána pozváni, protože obyvatelé/ky onoho místa si chtěli vybrat svou chvíli, svůj prostor a nečekat na datum, které si zvolí policie k vystěhování. A když se policejní dodávky nakonec rozhodly vyjet z komisařství, všechny velké ulice města byly najednou zablokované kabely a zapálenými barikádami a policie zavalená dehtem a perím. Spal jsem v letních nocích v prázdném domě, v hale plné suti v horolezeckém popruhu pod střechou a potil jsem se a čekal na policii, která samozřejmě raději počkala, až nás to omrzí a přišla o několik týdnů později. Spal jsem v hangáru vedle 200litrového kanystru naplněného železobetonem, v němž jsem si měl uzamknout paži, kdyby přijeli, ale oni nikdy nepřišli a my jsme zvítězili. A pak jsem se jednoho deštivého srpnového rána probudil, potom co jsme měsíc a půl spali na střechách, opakovali si scény vystěhování, udělali z čekání nekončící ofenzivní a tvořivou veselici

a mysleli si, že možná už nepřijsou a že ten sen nikdy neskončí. Vychutnávali jsme croissanty a sprádali plány na výrobu větrné elektrárničky a... oni přišli... zrovna na apertiv, stovka policistů běhala všemi směry, obklíčila čtvrt', ale tentokrát jsme byli připraveni a všichni obyvatelé té zasquatované uličky byli na střechách, připraveni.

Squatování mi dodalo důvěru v naše komunity, v to, že si dokážou pomoci: když odevšad přijedou lidé, protože váš dům je v ohrožení, společně demonstrují proti intrikám toho, s kým máte smlouvu, během setkání frankofonních squatterů/ek, nebo se v různých městech koordinují, aby zaútočili na majitele vašeho domu, nebo když se sejdem na společných akcích a v hnutích mimo squaty a ono to funguje, protože se pravidelně dělíme o naše prostory, cesty, oslavy, knihy a lásky. Cítím, že i kdybychom jednoho dne došli do vězeňské cely, budou existovat přátelé, kteří budou křičet, podpoří, nevzdají tlak na úřady, připraví návrat a že nebude tak jednoduché nás izolovat, ani v kleci.

Squatování mi ukázalo, že s vámi dost dobře mohou jednat jako s „mladými snílky“ a „utopisty“, že „to jde, když jste mladí“, že to je „smysl historie“ a že se „nakonec umoudříte“... V jednom momentě, když se jim nepovedlo ani vás vystrnadit, ani zlomit vaše přesvědčení, začnou být méně chytří... Už od začátku vím, že velká část „revolucionářů“ po '68 skončila pěkně srovnána anebo u koryta, ale i přesto jsem se rozhodl vsadit na možné formy rebelie a koexistence, které nám pomáhají setrvat, být méně naivní, více koherentní a lživější než ti, kdo to před námi vzdali.

Vím, že stabilita squatů, i těch, co stále drží, je vždycky křehká a vyžaduje neustálé poměrování sil. Myslím, že squatování je prostředek, nikoli účel sám o sobě a že je důležité, že se paralelně vytvářejí i jiné základy - uvnitř měst anebo zaháněné v horách. Naučil jsem se, že je možné vrhat se do bitev na dlouhou trať, protože rebelanti obsazují konzuláty tak trochu po celém světě, dokážou ovládnout město v pouličních bitkách potom, co je protiteroristické jednotky vyvelely z domu s pomocí helikoptéry, avizují, že hodlají obsadit dům a v 5000 lidech zbucují policii, až překročí rudou zónu, nechají se zavřít po stovkách a každý týden po dobu jednoho roku začínají nanovo, krůček po krůčku se jim povede, že vznikne obrovské hnutí kolem samosprávného domu, zbucují velkou část mládeže a nechávají se skrývat v bytech babiček ze čtvrti, když je nahání policie. Mám pocit, že se nám povedlo načerpat síly a najít solidární praxe. Během několika měsíců jsem viděl, jak lidé z Toulouse mohou znovuobsadit dům v ten samý den, kdy byli vystěhováni, jak Pařížané dokázali, aby to policie, která je přišla vystěhovat, vzdala, nebo jak lidé z Dijonu oslavovali deset let existence svého autonomního prostoru, potom co znovu odvrátili prodej pozemku, který obývají. To všechno nás ale neuchrání od toho, aby naše prostory a hnutí, která jsou jejich součástí, v nadcházejících letech nebyly upřednostňovány terčí pro mocenské struktury.

Jeden ze členů intersquatterské komunity (1995-2008 a ještě dlouho poté)

Zdroj:

Originál ve francouzštině (vyšlo 5.12.2008):
<http://infokiosques.net/spip.php?article637>
Český překlad vyšel na
<https://praha.squat.net/?p=583>

ÚVOD DO PARECONU

M. ALBERT PŘEDSTAVUJE MODEL PARTICIPATIVNÍ EKONOMIE

Rozhovor s Michaelem Albertem přibližuje ekonomický model, jenž je založen na radách pracujících a spotřebitelů, na spravedlivém odměňování, rozdělení práce a participativním plánování. Participativní ekonomika, nebo zkráceně parecon, je podle Alberta vize jak řídit ekonomiku beztržním způsobem. Přináší pracujícím a spotřebitelům příležitost samosprávně se vyjádřit k ekonomickému životu, solidaritu s ostatními, spravedlivé příjmy za jejich práci, různorodé příležitosti a možnosti a ekologickou rovnováhu. Model pareconu vychází do značné míry z anarchistických představ organizování svobodné a samosprávné společnosti a je v současnosti jedním z mála pokusů o formulování ucelené vize svobodného organizování společenských a ekonomických záležitostí.

Lidé už od pradávna touží po důstojné práci a rovnosti. Dějiny jsou plné povstání, vzpour a revolucí, které byly výrazem této lidské touhy. Jejím dalším projevem vždy byla lidská potřeba vytvářet utopie - představy světa, který by byl lepší než ten skutečný, světa, kde by malá skupinka lidí neovládala všechny ostatní. Svět ale takový - navzdory všem snahám - stále není. Nebyly však marné. Naši předci a předchůdci nám zanechali množství podnětných impulsů, které neustále rozvíjíme. Projekt participativní ekonomiky patří k této tradici a jeho rozvíjením můžeme i v současnosti čímsi přispět k neutuchajícímu zápasu za svobodu, rovnost a solidaritu pro všechny.

Parecon je ekonomický model, který v roce 1991 vytvořili Michael Albert (*1947) a Robin Hahnel (*1946). Oba jsou ekonomové a jsou také dlouholetými aktivisty. Michael Albert se v 60. letech 20. století stal členem hnutí Studenti za demokratickou společnost a zapojil se do protestů proti válce ve Vietnamu. V roce 1977 se podílel na založení vydavatelství South End Press, které dodnes pracuje podle principů pareconu. Později založil časopis *ZMagazine*, který stále vede, a internetovou stránku *zcommunications.org*. Robin Hahnel se v 60. letech také zapojil do protiválečného hnutí. Většinu života přednášel ekologickou ekonomii na Americké univerzitě. V 90. letech se začal zajímat o korporacemi sponzorovanou podobu demokracie a přidal se k hnutím, které jí vzdorovaly. Při demonstracích proti summitu WTO v Seattlu v roce 1999 patřil mezi nejznámějších ekonomické analytiky, kteří se snažili vzdělávat aktivisty z lidových hnutí. Od vzniku modelu pareconu se obě jeho klíčové osobnosti věnují jeho vylepšování a obhajobě.

Mezi klíčové instituce této ekonomické vize, kterou si dnes můžeme smysluplně představovat a prosazovat, patří:

- ★ Produktivní majetek kontrolovaný a řízený těmi, jejichž životy ovlivňuje, který ale nikdo nevlastní - tedy **participativní vlastnictví**.
- ★ Zaměstnanécké a spotřebitelské rady, ve kterých mají jejich členové individuálně a kolektivně slovo při přijímání těchto rozhodnutí v rozsahu, v jakém je tato rozhodnutí ovlivňují, ať už jako jednotlivce nebo skupiny - tedy **samospráva**.
- ★ Odměna za společensky hodnotnou práci úměrná její délce, intenzitě a vynaloženému úsilí - tedy **spravedlivá odměna**.
- ★ Dělbá práce, při které každý pracovník vykonává několik úkolů naplánovaných tak, aby průměrná pracovní situace každého pracovníka opravňovala k míře rozhodování srovnatelné s ostatními - tedy **vyvážené komplexní zaměstnání**.
- ★ Alokace pomoci kooperativního vyjednávání mezi zúčastněnými pracovníky a spotřebiteli, která bude probíhat prostřednictvím jejich rad - tedy **participativní plánování**.

Jde samozřejmě jen o obecný model, jenž by fungoval případ od případu v jiné variaci. M. Albert odpovídá na otázky ohledně pareconu:

Jak parecon vznikl? Jaká je jeho historie?

Participativní ekonomika - parecon - vyplývá z mnoha bojů různých skupin obyvatelstva, které se pokoušely osvobodit od kapitalismu. Parecon konkrétně patří k anarchistickému a libertariánsko-socialistickému dědictví, k nedávným zkušenostem nové levice ze 60. let, ale stejně tak ke každému historickému povstání a projektu od počátku až dodnes, který se zaměřoval na odstranění třídní společnosti. Učil se z úspěchů a ze selhání.

Kdysi jsem slyšel o stávce egyptských rolníků proti faraónovi, který jim přestal poskytovat jídlo a namísto šesti dnů práce na pyramidě

dách v týdnu začal požadovat sedm. Mluví se o ní jako o první stávce. Myslím, že parecon se vrací až k tomuto povstání. Domnívám se, že je zavázán každé esejí, přednášce a knize a všem aktivistickým projektům a hnutím, které se pokoušely osvětlit nebo zrealizovat beztržností.

Jako beztržní koncept se parecon zrodil, když si revolucionáři z různých táborů - Kropotkin, Rocker, Bakunin nebo Pannekoek - začali představovat a hledat beztržní ekonomiku. Přesně to je parecon - beztržní ekonomika. Není to kapitalismus, ale ani ekonomika ovládaná zhruba pětinou populace, která si monopolizovala právo na přerozdělování. V pareconu několik účastníků neovládá ty zbývající.

Model samotného pareconu s konkrétní koncepcí a definovanými institucemi ale vznikl později, když jsme s Robinem Hahnelem přemýšleli o našich reakcích na různé školy antikapitalistického aktivismu a vyložili naše názory v knize nazvané *Pohled do budoucnosti* asi před šestnácti lety (1991). Od té doby jsme parecon opakovaně vylepšovali. Částečně jeho koncepci, ale především formu, jakou o něm mluvíme.

Někdy lidé o participativní ekonomice mluví jakoby o něčem, co je v jejich hlavě. Jindy jakoby mluvili o věci, co existuje ve vnějším světě. Je to myšlenkový model nebo je to skutečný systém, něco jako místo, které jsme ještě nenavštívili? Co je participativní ekonomika? Výtvar, který popisujeme, nebo věc, kterou odhalujeme?

Jedno i druhé. Parecon je odhalovaná věc v tom smyslu, že pojmenovává ekonomiku s reálnými produkujícími a spotřebovávajícími pracovníky a spotřebiteli z masa a kosti, která jednou bude existovat. Ano, v tomto smyslu můžeme parecon charakterizovat jako místo, které jsme ještě nenavštívili. Přemýšlíme o něm, odhadujeme jeho vlastnosti a nakonec je odhalujeme. V tomto smyslu je parecon něco, co existuje kdesi ve vnějším světě, ne však v prostoru, ale v čase.

Parecon je také název určitého ekonomického modelu, svobodného výtvaru myslí, který usiluje zachytit podstatu skutečné budoucí beztržní ekonomiky, ze které se budeme těšit. Model zvaný parecon se nachází v lidských hlavách. Ekonomika zvaná parecon se nachází v budoucnosti. Model umístěný v myslí se snaží popsat ekonomiku umístěnou ve světě. To, z čeho se budeme těšit, je ekonomika, která se objeví v budoucnosti. Model, který dnes máme v hlavě, možná budeme muset přizpůsobit nebo změnit, když se budeme dozvídat více o systému, jaký se snaží objasnit.

Myslím, že model je přesný, protože má široce definované vlastnosti. Myslím, že ho potřebujeme pro pomoc, kterou nám může poskytnout při zavádění systému. Model zde není pro zábavu. Nepotřebujeme ho na procvičování myšlení. Model má několik bezprostředních a praktických účelů. Existuje, aby poskytoval naději zrealizování požadavku na novou ekonomiku. Existuje, aby poskytoval cíl, který nám může pomoci při současném úsilí zasévat zárodky budoucnosti. Existuje, aby pomohl vést naše požadavky a aktivismus spíše k cíli než jen k odporu. Model existuje, aby představil alternativní ekonomiku a pomohl nám ji dosáhnout. Proto musí zachytit kostru budoucí participativní ekonomiky. Musí odhalit vymezené cestičky. Nemusí se však zabývat detaily, které se budou případ od případu při každé události lišit.

Bez kterých základních institucionálních prvků by ekonomika již nebyla pareconem? A kromě prvků nezbytných pro setrvání v rámci pareconu: jaký rozsah rozmanitosti a možností volby poskytuje jakákoli specifická participativní ekonomika?

Hlavními prvky modelu zvaného parecon jsou samosprávné zaměstnanecké a spotřebitelské rady, vyvážené komplexy zaměstnání, odměna za délku, intenzitu a vynaložené úsilí při společensky hodnotné práci a participativní plánování.

Myslím, že tyto institucionální prvky jsou pro model pareconu tím, čím soukromé vlastnictví, korporátní dělba práce, odměna za vlastnictví, moc a produkt a tržní alokace pro kapitalismus. Bez těchto charakteristik prvků není beztrždní ekonomika možná.

Kapitalismus se objevuje v mnoha podobách, které se od sebe často výrazně liší. Tuto odlišnost nezpůsobuje jen rozdílné obyvatelstvo, zdroje, úroveň technologie nebo rozdíly v jiných složkách společenského života v jednotlivých zemích, ale i nesčetné variace při zavádění klíčových ekonomických prvků, jakož i při zavádění obrovského počtu ekonomických prvků druhého, třetího a čtvrtého řádu. Totéž bude platit pro reálné participativní ekonomiky.

Různé formy participativní ekonomiky se tedy budou lišit v tom, jak budou měřit práci, jak budou vyvažovat zaměstnání, jak se budou setkávat rady a jak budou přijímat rozhodnutí, jak budou provádět participativní plánování, a navíc ve všech méně důležitých rysech v rámci pracovišť a komunit a mezi nimi.

Uvážnout při hledání nepružného, neměnného vzoru je vysilující omyl. Parecon není nepružný ani neměnný. Nespecifikuje detaily všech budoucích pareconů víc, než nám jakýkoli obecný popis charakteristických prvků kapitalismu říká vše o USA, Švédsku, Chile a Jižní Africe. Model neukazuje nic víc, ani nic méně, než základní charakteristické prvky.

Proč považujete každý z charakteristických prvků pareconu za klíčový? Můžete začít vysvětlením, proč si myslíte, že bez samosprávných zaměstnaneckých a spotřebitelských rad by ekonomika nebyla parecon?

Při definování post-kapitalistické ekonomiky je jedním z rozhodujících cílů stanovení vhodného přístupu k rozhodování v jejím rámci. Pokud má být ekonomika beztrždní a splňovat naše nejvyšší očekávání (a Kropotkinova, Rockerova a všech ostatních), musí všem pracovníkům a spotřebitelům zajistit účast na rozhodnutích, která mají vliv na jejich životy.

Přesněji, pokud nikdo nemá obsadit výhodnější pozici, než mají ostatní, musí být každá osoba ve stejné míře zapojena do rozhodovacího procesu. Můžeme toho dosáhnout různými způsoby. Každý například může mít jeden hlas při každém rozhodování. To je ale očividně absurdní. Mnohá rozhodnutí na mě nemají téměř žádný vliv. Proč bych měl mít při nich stejné slovo jako lidé, kteří jsou přímo zainteresováni a daleko víc je to ovlivňuje? Na druhé straně při rozhodnutích, která na mě mají velký vliv, bych měl mít silnější hlas než lidé dotčení okrajově. Když přemýšlím o této jednoduché představě a řídím se požadavkem, aby stejný model platil pro všechny, vyplyne z toho norma, která říká, že každý hráč by měl mít při ekonomickém rozhodování slovo podle toho, do jaké míry něj toto rozhodování ovlivňuje. Tato formulace stanoví ideál, který se snažíme dosáhnout. Samotná norma, kterou nazývám samosprávou, není pravdivá ani nepravdivá. Je to hodnota, která, když uvážíme její důsledky, se nám líbí nebo ne.

Další můj krok je v této zjednodušené úvaze následující: Pokud pracovníci a spotřebitelé budou mít vliv na výsledky v míře, v jaké jsou jimi dotčeni, kde budou tento vliv vykonávat?

Může to být nedostatkem představivosti, ale je velmi těžké představit si jakoukoliv jinou odpověď než tu, že pracovníci a spotřebitelé jej budou muset provádět na shromážděních a ve spojení s ostatními pracovníky a spotřebiteli. Někdy budou vystupovat samostatně a často ve skupinách, budou používat relevantní informace a prostředky a získají také náležitou sebedůvěru a schopnosti.

Zdá se to být jasné: někdy se budeme rozhodovat jako jednotlivci, někdy jako členové malé skupiny, někdy větší. Budeme mít, buď jako jednotlivci nebo jako členové skupiny, větší či menší slovo při rozhodování, podle toho, jak nás jeho výsledky ovlivní ve srovnání s tím, jak ovlivní ostatních. Tato logika vede k myšlence, že pracovníci a spotřebitelé vyjadřují a projevují své preference pomocí samosprávných metod jako jednotlivci, v malých kolektivech, v řadách celých pracovišť nebo čtvrtí, stejně jako ve sdružením rad.

Pokud má být participace prostředkem samosprávy, pak by rady a další úrovně měly využít prostředky pro společné používání informací, diskutovat o alternativách a následně vypočítat preference, které

přidělí každému pracovníkovi a spotřebiteli, hlas přiměřený míře, do jaké je ovlivněn. Vyčerpávající diskuse o cílech samosprávy by měly popsat rozdílné případy, metody atd. Obecně je však tato myšlenka jednoduchá. Někdy se lidé rozhodnou, že nejlepší je demokracie. Někdy se rozhodnou, že mohou vyžadovat rozdílnou sílu hlasů, například dvoutřetinovou nebo tříčtvrtinovou. Někdy se rozhodnou, že nejlepší je konsensus. Někdy preference projevuje jedna osoba nebo několik lidí, nebo všichni pracovníci v provozu nebo spotřebitelé na nějakém místě, ale vždy k tomu dochází v kontextu širšího celkového rozhodování o vstupech a výstupech, takže každý má přiměřený vliv na všechny výsledky.

Měl bych dodat, že zaměstnanecké a spotřebitelské rady mají dlouhou a povznášející historii v zápase pracujících a při revoluci na pracovišti a občas i při organizování komunit. Zřejmě proto si nedokážu jako hlavní dějiště rozhodování představit nic jiného než zaměstnanecké a spotřebitelské rady. Samotné pracovníky a spotřebitele tato možnost přitahuje vždy, když vznikne široké hnutí odporu. Parecon výslovně prohlašuje, že samospráva je norma pro rozhodování. Je to inovace, ke které se lidé již dlouho implicitně přiklánějí.

Jak je to s odměnou za úsilí a obět' při společensky hodnotné práci? Jaká logika vás dovedla k tomu, že je to jediný způsob rozhodování o příjmu, pokud má být ekonomika pareconem?

Od normy odměňování očekáváme dvě věci. Zprv: chceme od ní, aby společenské výstupy rozdělovala eticky přijatelným způsobem. Každý by měl získat odměnu, která spíše odráží než porušuje vhodné morální preference. Zadruhé: schéma odměňování by mělo lidi rozumně ekonomicky stimulovat. Aby bez plýtvání uspokojovalo potřeby, musí nutit k správnému využívání společenských aktiv.

Etické posuzování zapřičiňuje, že vás parecon odmění lépe, pokud pracujete déle, tvrději nebo ve vysilujících podmínkách, a že vyšší odměnu nezískáte za větší moc, za vlastnictví majetku nebo proto, že náhodou pracujete v odvětví vyrábějícím něco hodnotnějšího, že máte mnoho produktivních kolegů či lepší pracovní nástroje. Nedá se dokázat, že je to etický postup. Je to otázka hodnot. Můžeme říci, k čemu takový přístup vede a čemu předchází. Pro vás to může nebo nemusí být eticky přijatelné. No ať se vám to líbí nebo ne, je to tak.

Takový přístup vede ke spravedlnosti. Všichni jsme stejně ohodnoceni. Všichni vyděláváme se stejnými vyhlídkami. Nevykořisťujeme se navzájem. Nikdo nevydělává nepřiměřeně mnoho, protože nemůže pracovat mnohem déle ani tvrději než ostatní. Proto, když někdo vydělá více, všichni souhlasí, že je to opodstatněné. Důkladnější diskuse by samozřejmě otevřela konkrétnější problémy, ale základní hodnoty normy by měly být zcela jasné. Namísto odměňování za majetek, moc či dokonce výstup se parecon přiklání k odměnám za to, jak dlouho a těžce pracujeme a jaké nepohodlí musíme při práci snášet. Parecon tvrdí, že toto je náš příspěvek, za který si zasloužíme mzdu.

Abyste měli podmínky odměňování stimulační složku, parecon prohlašuje, že práce, za kterou získáme mzdu, musí být společensky hodnotná. Pokud bych řekl: zaplatte mi za hodiny, které jsem strávil skládáním hudby, okopáváním trávníků nebo hraním v sportovním týmu, nebudu přesvědčivý. Pokud bych takovou práci provedl já, nebude společensky hodnotná, protože ji nejsem schopen vykonávat tak, aby byla pro společnost užitečná. Prostě nemám takové schopnosti. Jestliže místo toho řeknu: zaplatte mi za hodiny, které jsem strávil výrobou kol, léků nebo snad i za psaní společenských komentářů, a je to produkt, o který má společnost zájem a dokážu ho užitečně vyrábět, pak mi může být za mé úsilí zaplacená běžná odměna. Nemůžu jen tak postávat někde nablízku a říkat: hej, pracoval jsem, zaplatte mi. Musím vytvořit výstup odpovídající času, o kterém tvrdím, že jsem ho strávil prací. Nejsem placený za hodnotu výstupu, který vytvořím. Pokud bychom měli uznat, že mou práci a práci ostatních členů rady stojí za to odměnit, musí vytvářet hodnotný výstup.

Myslím, že taková norma odměňování je pro beztrždnost nutná, protože není snadné představit si jiný přístup, který by vytvářel spravedlnost a vhodné podněty. Odměnu si zaslouží etika, trvání, intenzita a vynaložené úsilí při práci. Toto jsou atributy, ke kterým mohou motivovat pobídky. A pokud jde o výstupy - práce musí být společensky žádoucí a efektivní, abychom zajistili, že vše, co se vyrobí, bude ekonomicky rozumné.

Řekl jste, že vyvážené komplexy zaměstnání jsou pro beztrždnost také důležité a že bez nich ji nelze dosáhnout. Jak jste dospěl k tomuto tvrzení?

Chceme beztrždní společnost a podle definice třídy to znamená, že naše ekonomické instituce nemohou dát některým výrobcům větší moc, aby ji nepoužili k nahromadění nadbytečného bohatství, lepších podmínek atd.

Víme, že pokud umožníme lidem vlastnit výrobní prostředky a rozhodovat o jejich využití, zmocní se výstupů a nahromadí extrémně bohatství. Parecon, který se snaží o beztrždnost, to vylučuje. Potud je to jednoznačné.

Pokud ale někteří lidé poslušně provádějí pouze mechanickou a suchopárnou práci, zatímco jiní lidé vykonávají pouze práci, která ovlivňuje podmínky povolování, vyjde najevo, že první skupinu - tradičních pracovníků - ovládá ta druhá. Nazývám ji třída koordinátorů. Logika hledání vyvážených komplexů zaměstnání pramení z tohoto pozorování.

Pokud odmítáme, aby si někteří lidé monopolizovali opravňující podmínky a postavení, budeme potřebovat dělbu práce, která nepřidělí opravňující práci jen některým lidem a většinu práci, která jí zbavuje vlivu. Tento posudek je základem pro volbu vyvážených komplexů zaměstnání, které prostě ukazují praktický způsob jak se vyhnout třídně rozdělené distribuci úkolů.

„ÚKOLEM MODERNÍ PRŮMYSLOVÉ SPOLEČNOSTI JE DOSÁHNOUT TO, CO JE DNES TECHNOLOGICKY PROVEDITELNÉ, JMENOVITĚ SPOLEČNOST SKUTEČNĚ ZALOŽENOU NA SVOBODNĚ DOBROVOLNÉ PARTICIPACI VYRÁBĚJÍCÍCH A TVOŘÍCÍCH LIDÍ ŽIJÍCÍCH SVÉ ŽIVOTY SVOBODNĚ V RÁMCI INSTITUCÍ, KTERÉ KONTROLUJÍ A KTERÉ MAJÍ OMEZENOU NEBO PŘÍPADNĚ VŮBEC ŽÁDNOU HIERARCHICKOU STRUKTURU.“

NOAM CHOMSKY

Samozřejmě, vážíme si odbornosti, ale v rámci vyvážených komplexů zaměstnání každý pracovník vykonává několik úkolů, které nejsou ani výhradně mechanické ani výhradně opravňující. Tak každého jeho ekonomická pozice srovnatelně a dostatečně připravuje na participaci v samosprávných radách. Musíme zavést vyvážené komplexy zaměstnání, v nichž všichni provádíme několik úkolů se srovnatelným opravňujícím vlivem, abychom se vyhnuli dělbě práce separující třídu nadřízených koordinátorů od třídy pracovníků pod nimi.

Proč vůbec musíme v pareconu participativně plánovat? Nebylo by jednodušší zůstat při trzích nebo si vybrat centrální plánování? Jaká logika v sobě zahrnuje nepřekročitelnou potřebu této nové formy alokace?

Ano, byl by to určitě jednoduchý přístup, ale myslím, že nesprávný. Trhy i centrální plánování obsahují chyby, které nutí pracovníky a spotřebitele dělat volby odporující udržení samosprávy, solidarity, beztrždnosti atd. Pokud bychom chtěli předejít všem důkazům, bylo by to dlouhé vyprávění. Logika je však zcela jednoduchá. Centrální plánování ze samotné definice uděluje nadměrný vliv plánovačům a snižuje vliv ostatních. Ukáže se, že plánovači potřebují v továrnách loajální spojení, takže když se prach usadí, budeme mít znovu výrobu s pravomocemi a bez nich - koordinátory a pracovníky. Ti první budou navíc přizpůsobovat rozhodnutí především svým zájmům a nikoli zájmům pracovníků. S trhy je to podobné, v některých souvislostech ale ještě horší. Tam, kde centrální plánování může pravděpodobně dojít k celkem přesným hodnocením, trhy nemohou. Zkreslují ceny, které se týkají veřejných a společenských statků, ekologických dopadů atd. Trhy stejně tak nutí aktéry, aby se chovali individualisticky a sobecky v tom nejhorším smyslu slova. Solidární chování trestá. A opět, trhy vyvolávají třídní nadvládu. V honbě za tržním podílem, při snaze konkurovat a vyhnout se neúspěchu, je nutné snižovat náklady. V určité chvíli je to možné dělat jen na úkor pracovníků a spotřebitelů. Aby se to dalo provést, potřebujeme skupinu, která je bezcitná k potřebám všech a při úsporných opatřeních neutrpí žádné ztráty. Je to třída koordinátorů, kterou firmy najímají, aby si zajistily zisky, a to i proti touhám po samosprávě.

Pokud bychom výše uvedené tvrzení detailněji prověřili, získali bychom důvody pro tržní abolitionismus a také pro zapojení se do rozšířeného chóru proti centrálnímu plánování. Proč ale máme přijmout participativní plánování?

Základní argumentace znovu není komplexní. Upřednostňujeme společenské chování před protisociálním. Chceme samosprávu, tedy informovanou účast s příslušnou úrovní rozhodovacích pravomocí. Chceme, aby se při rozhodnutích o možnostech zohledňovaly všechny společenské zisky a náklady. Tato přání nás přivádějí k tomu, že ti, kteří jsou rozhodnutími ovlivněni - pracovníci a spotřebitelé ve svých řadách - společně vyjednávají o výstupech. Domnívám se, že takový popud zcela postačuje k tomu, abychom zúžili hledání na participativní plánování nastíněné v modelech pareconu, nebo v každém případě na něco velmi podobného. Pracovníci a spotřebitelé vyjadřují preference. Pokud chceme samosprávu, nelze se tomu vyhnout. Musí zohlednit to, co říkají ostatní, a přizpůsobit se tomu. Tento proces tedy má obousměrnou dynamiku. Domnívám se, že když už jednou máte všechno toto

na mysli, k zbytku vás v podstatě dovede nutnost přesného oceňování a přiměřeného hlasu pro účastníky. Takto jsme v každém případě s Hahnelem nastínili obrysy a přidali potřebné kroky a pomocné struktury, aby byl proces životaschopný a efektivní.

Participativní plánování je pouze dlouhodobé rozhodnutí anarchistů a decentralistických socialistů, že pracovníci a spotřebitelé by se měli o výrobu a spotřebu rozhodovat sami, v souladu se svými potřebami a touhami, aniž by je do něčeho nutila úzká elita nebo vládnoucí třída, doplněné o samosprávnou normu pareconu, která ho zrealizovala, když mu dala institucionální obsah.

Proč by někdo měl brát vážně už jen možnost, že bychom tyto čtyři vámi určené prvky mohly považovat za žádoucí? Pokud by byl tento požadavek správný, nemělo by například mnohem více lidí mluvit a diskutovat o pareconu a hájit ho? Proč se o pareconu nepíše více recenzí či prací a proč nemá silnější podporu, když si to zaslouží?

Když jsme parecon prezentovali poprvé, byl naprosto neviditelný, stejně jako jakýkoli konceptuální model nebo argument při svém vzniku. O jeden a půl desetiletí později je ve velkém měřítku stále téměř neviditelný, pokud se však díváme pouze na svět antikapitalistů, věci se mění k lepšímu. Stále více lidí se dostává s pareconem do styku a začíná ho oceňovat. Myslím, že většina ho považuje za hodnotný. Proč však tento proces trval tak dlouho a proč se i dnes, když rostoucí počet řadových aktivistů bere parecon vážně, o něm pozoruhodně málo diskutuje a přemýšlí v tištěných médiích?

Jedna možná (mírná a bez širších závěrů) odpověď je, že nové myšlenky a formulace často potřebují hodně času, aby prosáklý do povědomí, a ještě více času, aby je veřejnost ocenila. Myslím, že je to bezesporu část příběhu pareconu. Stejně si ale myslím, že to není celý příběh.

Proč se například o pareconu nepsaly ani velmi kritické rozsáhlejší práce a ani takové, které by ho mírně nebo agresivně podporovaly? Myslím, že odpověď má dvě části.

První část říká, že v tomto období se relativně málo napsalo, ať už ve formě recenze nebo jinak, o jakékoli ekonomické vizi. Dokonce i v alternativních médiích se nedostatečně diskutovalo nejen o pareconu, ale také o jiných ekonomických vizích (a vlastně vůbec o jakékoli vizi). Ve skutečnosti by v tomto bodě někdo mohl namítnout, že parecon získal o dost větší pozornost než jiné vize. Takže se domnívám, že velkou částí problému je averze k vizím. Vyhlaste něco nového o kapitalismu, rasismu nebo čemkoli jiném a bude se to rozptýlovat tak, až vám z toho bude nevolno. Vyhlaste něco o tom, co by mělo nahradit kapitalismus, rasismus atd. - a nastoupí sílící ticho. Platí to bez ohledu na obsah prohlášení.

Myslím si však, že dokud averze k nespecifikovaným vizím vysvětluje dlouhé a pomalé tažení jakýchkoli vizionářských požadavků, druhá část odpovědi, zvláště v případě pareconu je, že parecon obsahuje atributy působící proti tomu, aby je brali vážně lidé provozující vydavatelství recenzí a jiných tištěných publikací. Pokud tedy parecon získá širokou podporu levice, vzroste v levicových institucích tlak na změny směrem k uspořádání dle představ pareconu. Vzestup feminismu nebo černošského hnutí je nepřesná, ale poučná analogie. Když tyto široké perspektivy získaly sílu, vznikly velké tlaky na snížení rasismu a sexismu v levicových hnutích a projektech. Tyto tlaky zároveň aktivně podporovaly, aby je nahradila kulturní rozmanitost a feminismus. K těmto rámcům stejně vznikl značný odpor, a to nejen ze strany lidí, kteří je vnímali jako hrozbu pro vlastní postavení. Myslím, že totéž platí pro parecon. Lidé, kteří vlastní nebo spravují levicové projekty, publikace a hnutí, si často, buď implicitně nebo explicitně uvědomují, že pokud by převládl ekonomický pohled pareconu, jejich současné levicové agendy by narušil posun směrem ke spravedlnosti, samosprávě a konkrétně vyváženým komplexům zaměstnání.

V minulosti mohlo periodikum, které nevydává recenze o pareconu nebo pro něj nebyl parecon vůbec přitažlivý, legitimně prohlásit, že je to proto, že parecon je jen soubor poznámek pod čarou bez velké podpory. A také proto, že periodika ve skutečnosti nedostávala žádné práce o pareconu. To, že si takové práce nežádaly, nemůže dokazovat aktivní odpor, jen nedostatek náklonnosti k vizi v jakékoli formě nebo jen její upřímnou neznalost. Dnes však několik levicových periodik dostávají (v některých případech mnoho) příspěvků a aktivně je odmítají. Myslím, že je to velmi očividně jiná situace než neškodná nevšímavost.

Souhlasím s vámi, že bez ohledu na příčiny tohoto stavu je relativní nedostatek lidí, kteří vážně diskutují o kvalitách pareconu v různých tištěných médiích, velkou překážkou jeho rozšíření. Potenciální čtenář uvažuje: Měl bych se prokusat touto knihou? Měl bych studovat tuto internetovou stránku? Měl bych pracovat na pochopení myšlenek? No,

možná bych neměl. Konečně, mé oblíbené časopisy je nezmínily. Počkám a uvidím, zda parecon získá věrohodnost ještě předtím, než investuji svůj čas, abych to zjistil. Myslím, že takové pochybnosti čtenářů, zda vztít parecon vážné, které způsobila nepřítomnost skutečné diskuse v tištěných médiích, účinkovaly více než jedno desetiletí. Když se na to díváme tímto způsobem, vzestup počtu lidí, kteří si našli k pareconu vztah navzdory absenci diskuse v tištěných médiích, je spíše prokazatelně nápadně rychlý než pomalý. V každém případě, ať pomalu nebo rychle, zda zbrzděně nebo přirozeně, pozornost dosahovaná pareconem se blíží úrovni, která si bude vynucovat veřejné uznání modelu. To si myslím, nebo v to zcela jistě doufám.

Jakou změnu může parecon přinést již dnes? Je to jen vize pro budoucnost, nebo ji můžeme uplatnit v současnosti? A pokud je to tak, jak?

Pokud by se týkala pouze budoucnosti, proč bychom na ní pracovali teď? Ne, myslím, že parecon má úžasný význam již dnes a stejně v nejbližším období, protože se daří rozvíjet naše aktivity. Myslím, že pokud by měl mít současný postup větší úspěch, záviselo by to značně od realizace vize. Právě to je podle mě ve skutečnosti hlavním cílem neustálé obhajoby potřeby vize a argumentace ve prospěch pareconu.

Potřebujeme ekonomickou vizi a jiné vize, abychom překonali cynismus, který tvrdí, že represivní podmínky nemají žádnou alternativu. Potřebujeme ekonomickou a jiné vize, abychom získali náhled, který nám umožní začlenit zárodky budoucnosti do naší současné organizační práce a aktivismu. A potřebujeme ekonomickou a jiné vize, abychom nasměrovali a tvarovali naši kritiku stávajícího stavu a naše požadavky a činnosti, které mají tento stav změnit tak, aby nás naše úsilí vedlo k vytouženému cíli. Bude to lepší, než se točit v kruhu, nebo v horším případě vytvářet nový svět, který si nepřejeme a neočekáváme.

Parecon nám v současnosti naznačuje, že bychom měli žádat příjem, který nás posune směrem ke spravedlnosti, a moc, která nás posune směrem k samosprávě. Předpokládá, že si musíme vydobýt změny umožňující zavést vyvážené komplexy zaměstnání. Předpokládá, že musíme bojovat za přetvoření a omezení trhů, které nás přivede k participativnímu plánování. Objasňuje, proč je vhodné zakládat zaměstnanecké a spotřebitelské rady a proč by naše hnutí měla být při rozhodovacích procedurách, úkolech a formách odměňování vnitřně uspořádána podle modelu pareconu. Předpokládá, že reorganizuje naše instituce v souladu s našimi ekonomickými cíli tak, jak nám to umožňují

dnešní omezující podmínky, abychom se naučili více o jejich budoucím zavádění, a také proto, abychom inspirovali a přinášeli prospěch lidem v současnosti. A může nám říct hodně nejen o tom, za co bojujeme našimi požadavky, kampaněmi atd., ale především o tom, jak mluvit o našem úsilí. Měli bychom diskutovat o našich projektech a požadavcích způsobem, který povede k lepšímu pochopení touhy po strukturách a výstupech pareconu.

Když lidé říkají, že vize nemá žádný vlastní význam, jsem bezradný. Pro mě je to jako říct někomu, kdo hledá svůj terminál na letišti: „Není důležité kam chcete jet, jen mi řekněte, jak se teď cítíte. To bude na určení vašeho terminálu stačit.“ Ten problém je pochopitelný - dokud nevíte, co se snažíte dosáhnout, nemůžete vytvořit dobrou strategii pro aktivisty, dobrou organizační strukturu, vést dobrou politiku uvnitř hnutí ani ve vztahu k širší společnosti. Bez vize můžete vaši strategii přizpůsobit vašim možnostem a prostředkům. Můžete zařídit, aby odpovídala všemu, co nemáte rádi. Nemůžete ji však nasměrovat tak, abyste dospěli na místo, které preferujete. Kolikrát musí lidé přetpět porážku aktivismu bez jasného nasměrování, než povýšíme potřebu cíle na důležitou prioritu?

Zdroj:

Text pochází z rozhovoru Michaela Alberta s Chrisem Spannosem „Parecon dnes“. Použit byl slovenský překlad Petera Vitteka ze stránek utopia.sk. Anglický originál naleznete zde: www.zcommunications.org/parecon-today-by-michael-albert

Základní literatura:

Domácí stránka pareconu:

www.zcommunications.org/topics/parecon

Michael Albert a Robin Hahnel: *Politická ekonomie participativní ekonomiky*
www.zcommunications.org/zparecon/pepe.htm

Michael Albert: *Parecon - život po kapitalismu*

www.zcommunications.org/zparecon/pareconlac.htm

Michael Albert a Robin Hahnel: *Pohled do budoucnosti - participativní ekonomika pro 21. století*

www.zcommunications.org/zparecon/lookfor.htm

Michael Albert: *Cesta k pareconu - program pro účastnickou ekonomiku*

www.zcommunications.org/zparecon/movingforward.htm

Ve slovenštině vyšla kniha Michael Albert: *Naša nádej - Svet bez kapitalizmu*, Vydavateľstvo SSS, 2009

ŽENA Z RAGUSY

PŘÍBĚH MARII OCCHIPINTI

Maria Occhipinti - italská spisovatelka, feministka a anarchistka, se narodila 29. července 1921 v sicilské Raguse. Jako nejstarší ze tří sester vyrůstala s milovaným otcem a přísnou matkou v chudém prostředí religiózní a konzervativní sicilské pospolitosti, kde nebylo zvykem zpochybňovat tradiční patriarchální společnost a podřízené postavení žen v rodině i společnosti.

V mládí byla tichou, zakomplexovanou dívkou, která se bála ohradit i vůči šikaně ze strany některých dívek. Introvertní Maria si připadala ošklivá a neobratná, a tak se často pohybovala ve světě fantazie. Jak sama popisuje: „Byly to roky, kdy jsem snila s otevřenými očima, ale mé sny bývaly odlišné od snů mých kamarádek. Mé přítelkyně se chtěly vdát proto, aby si mohly koupit spousty šatů a náramkové hodinky, nebo mít skvělé děti, nebo pro potěšení z nedělního korzování s manželem. Já zatím chtěla milovat jako královna, oblékat se jako bohyně, chodit po světě a spolu s milovaným mužem objevovat okouzlující místa, trávit naše dny u řeky a potůčků, blízko vodopádů, na rozkvetlých loukách, říkat si všechny ty hezké věci a zpívat písně duše. Měla jsem takové úžasné sny, snad proto, že skutečnost byla příliš odlišná...“⁽¹⁾ Otec odjížděl často za prací mimo domov, Maria pak zůstávala doma sama s citově chladnou matkou a sestrami. Matka jí bránila ve čtení poezie, mluvila při té příležitosti o „nebezpečných myšlenkách“, omezovala její ambice. Maria si neuměla, stejně jako většina sicilských vrstevnic, představit jiný možný únik z rodičovských pout než brzké uzavření manželství. To ji mělo osvobodit z vlivu matky, na druhou stranu již tehdy pocítovala k této tradiční instituci ambivalentní vztah. Viděla ve svém okolí až příliš často, jak manželství přináší sicilské ženě místo osvobození jen další formu útlatu a mění ji postupně na stroj předurčený k rození dětí a vykonávání nikdy nekončících domácích prací. Smysl života v obětující se péči o rodinu, útěcha v až teatrální zbožnosti, církevních oslavách (zejména častých procesích), pověřivosti a kletkách, to nebylo nic pro Mariu. K dokreslení tehdejší zaostalosti místního obyvatelstva předkládá Maria vlastní historku. Když poprvé viděla v letním kině film, žártila na herečku v titulní roli. Obávala, že ji její snoubenec kvůli filmové hvězdě opustí, neboť věřila, že se herečka po celou dobu promítání ukrývá za filmovým plátnem.

I přes pochybnosti podlehla Maria tlaku okolí i vlastním touhám a iluzím a jako sedmnáctiletá se vdala. Již v den svatby ale pochybovala o správnosti svého rozhodnutí a při odchodu na první společně strávenou noc si připadala „jako ovce jdoucí na porážku“.⁽²⁾ Manželství neplnilo Mariinu očekávání. Její manžel byl sice pohledný muž, zato však nevzdělaný analfabet, neschopný a neochotný vést rozhovory či diskutovat. Záhy byl odvelen na frontu a Maria opět osaměla v rodičovském domě. Informace o válce byly v té době velmi kusé, většinou zprostředkované a cenzurované. Obyvatelé Sicílie byli povětšinou negramotní, žili v nevědomosti, čemuž nahrávala i ostrovní poloha přinášející izolaci od zbytku evropské pevniny. Věřením mině bylo celá staletí ovlivňováno a manipulováno místními autoritami - především z církevních kruhů. Právě katolická církev podpisem Konkordátu v roce 1929 otevřeně legitimizovala již stabilizovaný fašistický režim. Lidé na Sicílii žili v nesmírně chudobě, byli ale přesvědčováni, že právě válka a „duce“ Mussolini přispějí ke zlepšení situace.

I když Maria již v té době vynikala poměrně nekonvenčním myšlením, sama se mnohdy ocitala v zajetí dobové propagandy a tradicionalistické výchovy. Například ještě v listopadu roku 1940 napsala dopis Mussolinimu - „muži spravedlivému, velkému a lidskému“.⁽³⁾ V něm fašistického vůdce informovala, že byl v Raguse jeden zámožný obchodník zproštěn vojenské povinnosti, zatímco její manžel a další musejí pokračovat v bojích. „Proč bohatí mohou podplácet generály a nejdou válčit jako chudí?“, tážala se tehdy. „Věřila jsem, že Mussolini dá všechno do pořádku... Duce mi bude rozumět, on, který vede válku s bohatými, s Angličany, kteří se cpou jako prasata, zatímco my v Itálii umíráme hladem.“⁽⁴⁾ Nutno podotknout, že v té době již Mussolini dávno nebyl charismatickým socialistou, sympatizujícím dokonce s některými anarchistickými myšlenkami.⁽⁵⁾ Právě naopak. Vládl jako „capo del governo e duce del fascismo“ (předseda vlády a vůdce fašismu) tvrdě autoritářskému režimu, který - zejména od poloviny dvacátých let - zahnal do ilegality všechny antifašistické skupiny, zatýkal a nechával vraždit politické odpůrce i odboráře a nárokoval si totální moc pro stát. Čin Occhipinti se v dnešní době zdá být nepochopitelným. Vysvětlit jej lze Mariinou mladistvou naivitou, zároveň i panující dvojí informační asy-

metrií v sicilské společnosti (zprv - vzdělání a informace byly zpravidla dostupné pouze příslušníkům bohatých a konzervativních vrstev; zadruhé - panovala i geografická asymetrie, kdy Sicílie doplácela na svou ostrovní polohu).

Ve dvaceti letech se Maria rozhodla pokračovat v sebevzdělávání. Navštěvovala znovu institut pro sirotky, vedený řádovými sestrami. Věřila, že jí vyuka ve škole nejen rozšíří obzory, ale zároveň pomůže překonat i osobní tragédii v podobě úmrtí dcerky. Holčička zemřela jako sedmidenní, příčinou smrti byla anémie a vyčerpání v důsledku podvýživy matky. Maria studovala se zaujetím - zvláště zeměpis, později logiku a latinu, „žádnou historii, žádné války, krveprolití a utrpení“. Místním knězem Donem Giovannim však byla nejen ona utvářena v tom, že Mussolini i italský král Viktor Emanuel III. jsou vyvolení Bohem a jestliže respektují křesťanskou víru, jsou jejich činy v pořádku. Kněz také Mariu varoval, aby nečetla zakázanou literaturu, když s ním chtěla diskutovat o knize Viktora Huga *Bidnící*. Mariu v té době začal názorově ovlivňovat levicově smýšlející advokát - antifašista, s nímž se přátelila. Půjčoval jí knihy, diskutoval s ní, pomáhal rodině i materiálně. Maria vzpomínala, jak zprvu na jeho protiválečné postoje reagovala typickou replikou, kterou slýchávala při kázáních v kostele: „Když prohrajeme, bude zase hlad a nezaměstnanost a budeme muset začít další válku proti těm, kteří jedí pětkrát denně.“⁽⁶⁾ K jejímu narůstajícímu protiválečnému uvědomění však významným způsobem přispěla i další událost. Maria směla jednou navštívit manžela takřka na frontové linii. Držela ho za ruku, procházela s ním po okolí a na vlastní oči viděla, jaké utrpení válka přináší i vojákům, v jak žalostných podmínkách musejí žít. Všudypřítomná byla i nesnesitelná autoritativní nadřazenost velitelů. V Raguse zase byly skutečnosti ponižující fronty na výplatu renty pro rodinné příslušníky vojáků (což byl mnohdy jediný příjem celé široké rodiny), uplácení úředníků naturáliemi, rozsáhlý vliv mafie. Maria tak byla ještě tvrději konfrontována s válečnou realitou a postupně začala vystupovat aktivněji proti fašismu a aroganci vojenské mašinérie, jakož i všem dalším formám diskriminace. Přesvědčovala, obcházela sousedy ve své čtvrti, mluvila na neoficiálních shromážděních. Snažila se druhým pomáhat překonávat bídu a utrpení. Ve své autobiografii popisuje, jak se například zastávala u místního gubernátora jedné početné rodiny, která musela vyjít s příjmem 70 lir na den. Jen chléb přitom stál na černém trhu 100 lir. I přes většinově žalostné podmínky existovala skupina lidí, která z války profitovala a měla na jejím pokračování zájem.

Po vylodění spojeneckých vojsk na sicilských březích a postupném pádu fašistického režimu⁽⁷⁾ většina místních obyvatel mylně věřila, že se jedná o konec války. Konec utrpení, hladu, smrti. Namísto toho obdrželi všichni muži od 18 do 30 let povolávací rozkaz, podepsaný synem Viktora Emanuela III. - Umbertoem Savojským, místodržitelem království. Mužem, který se jako generál zúčastnil italského tažení do Habeše i dalších vojenských operací ve jménu fašistického režimu. Mužem, který byl součástí královské dynastie, jež v Itálii umožnila, za podpory armády a podnikatelských kruhů, jmenování Mussoliniho ministerským předsedou a vznik fašistické diktatury. Rekruti se měli dostavit do deseti dnů s miskou, lžící a dekou na obvodní vojenský útvar. Lidé se začali bouřit, mladí i staří, vzdělání i nevzdělání. Poutě a procese se střídala se spontánními sročeními lidu. Maria, která již v té době aktivně agitovala za práva chudých a pracujících, nechtěla zůstat mimo. Zapojila se do hnutí proti odvodům, které bylo nazváno jednoduše *Non si parte!* (Neodejde!). Maria měla jako již přesvědčená antifašistka, spolupracující s členy raguské komunistické strany, i ryze osobní důvod. Také její manžel, který se vrátil domů po osvobození Říma, totiž nosil

v kapse nový povolávací rozkaz. Obdobná situace, jako před několika lety, jen Maria již byla jiná. „Ale já už nejsem stejná jako před třemi lety, já nebudu opakovat gesto matek ze starověkého Řecka, které vyslaly své děti do války a byly hrdé na ty z nich, které zemřely v bitvě.“^{8.)} vzpomínala s odstupem na tehdejší okamžiky. Na ulicích Ragusy křičeli studenti a pracující hesla typu „Nejsme ovce do kanónů!“, na zdech se začaly objevovat protiválečné nápisy, jako třeba tento: „Matko, tentokrát Tě neopustím. Matko neplač, neodejdeme, pryč s válkou, ať žije mír!“. Lidé nechťeli znovu umírat v boji za zájmy mocných, byt' nyní na té „správné“ (spojenecké) straně barikády. 4. ledna 1945 se Occhipinti zapojila do jedné z přímých akcí. Nad rámem si na křižovatce ulic Vittorio Veneto a IV. listopadu jako třiatřicetiletá, v pátém měsíci těhotenství, lehla na zem a bránila v průjezdu vojenskému nákladnímu autu, které odváželo k boji mladé rekruty z chudinských čtvrtí Ragusy. Hlavním cílem akce bylo umožnit vojenským odvodencům útek a dezerci. Vojská začali střílet do davu, který se mezitím srotil na místě. Zranil jednoho mladíka, granát pak zabil kostelníka, který se chtěl ujmout role vyjednávajícího. Obyvatelé Ragusy byli nadšeni Mariiným gestem, na ulici ji zastavovali a líbali, chodili za ní domů a vyjadřovali jí své sympatie a díky. Vypukla vzpoura, lidé se připravovali na boj. Chudinská čtvrť La Russa^{9.)} se ocitla v rukou rebelů, na ulicích bylo možné vidět i třináctileté chlapce se zbraněmi v rukou. Několik dní trvající ozbrojené střety v ulicích byly násilně potlačeny až vojenskými posilami divize ze Sabaudie.

Maria Occhipinti byla zatčena a odvezena do vazební cely. Viděla zde těla a tváře mučených spoluvězňů, sama byla několikrát podrobena výslechům, týkajícím se raguského povstání. V cele strávila v nedůstojných podmínkách asi dvacet dní. V místnosti bez okna byla neuvěřitelná špina a stále zakouřeno. Popisuje, že s úlevou očekávala převoz do vězení, neboť tam, jak předpokládala, bude mít alespoň postel. Po převozu do klasické cely se ale životní podmínky příliš nezlepšily. I když zde byla postel, podle vězeňského řádu si na ni vězni přes den nesměli ani sednout ani lehnout, což platilo i pro těhotnou Marii. Po necelém měsíci byla Occhipinti v noci tajně odvedena z věznice a převezena do vyhnanství na sopečný ostrov Ustica. Zde na ošetřovně, promrzlá a hladová, porodila 8. března 1945 dcerku. Po skončení války byla i s dcerou převezena do ženské věznice v Palermu. Maria trpěla revmatismem a depresemi, které se ještě zhoršily poté, co si dcerku odvezla Mariina matka do Ragusy. Přestože byla po vzniku Italské republiky v červnu 1946 vyhlášena všeobecná amnestie, Maria Occhipinti byla jako politická vězenkyně propuštěna po intervenci advokáta až 7. prosince téhož roku.

Návrat do rodné Ragusy, ke které se Maria tolik upínala, však pro ni nebyl nikterak šťastný. Manžel ji opustil a začal žít s jinou ženou, vlastní dcerka Mariu po dlouhém odloučení nepoznala. Pryč byly nadšené reakce sousedů a obyvatel města. Ženy přecházely na druhý chodník, jen aby se s Mariou nemusely pozdravit. Příbuzní, s výjimkou rodičů, ji pomlouvali nebo ignorovali, neboť pošpinila uvězněním rodinnou čest. Nemohla si sehnat podnájem, protože vždy protestovali budoucí sousedé. Occhipinti, tolik odlišná od „běžných“ Sicílanek, byla zkrátka pro většinu spoluobčanů jen obtížně akceptovatelná. Žena, která se odvážila studovat, veřejně kritizovat válku, utrpení a další příkoří; žena, která neváhala agitovat za změnu, vystupovat proti církvi a kapitalismu a která byla za tyto postoje navíc vězněna, vyčnívala v tradiionalistické sicílské společnosti až příliš. Podporu nenašla ani u svých bývalých soudruhů z Italské komunistické strany (Partito Comunista Italiano, PCI). Jediní, kdo jí po návratu podali pomocnou ruku, byli místní anarchisté, přestože s nimi Maria do té doby nebyla prakticky v žádném kontaktu. Blízké přátelství ji začalo pojit se známým sicílským anarchistou Franco Leggim, který si v souvislosti s raguským povstáním odseděl ve vězení jeden a půl roku. Teprve zprostředkovaně se Occhipinti dozvěděla o ozbrojeném odboji anarchistů za války a ilegální publikační činnosti. Začala číst anarchistické texty a také bojovat za propuštění posledního vězněného z raguského povstání – anarchisty Santangela, jenž byl odsouzený za vraždu v prvních dnech vzpoury a nakonec ve vězení o mnoho let později za nejasných okolností zemřel.^{10.)}

Occhipinti se nakonec rozhodla odjet ze zaostalé Sicílie a vydat se i s dcerou na sever země. Žila na různých místech Itálie a přispívala do anarchistických periodik, např. do *Anarchismo*, vycházejícího v Neapoli, nebo do siracusské *La comune anarchica*. Po čase opustila rodnou Itálii a žila v Maroku, později v New Yorku, kde pracovala jako ošetřovatelka. Nakonec se na delší dobu usadila ve Švýcarsku. Zde napsala nezvykle realistickým jazykem, mísicím italštinu s ragusštinou, svůj životopis *Una donna di Ragusa* (Žena z Ragusy). V knižních vzpomínkách se Maria nevěnuje pouze politickým otázkám, na mnoha stranách popisuje i vztahy ve vlastní rodině a silné citové vazby k dceři, rovněž tak tragické osudy některých svých spoluvězňů (byt' mnohé z těchto zážitků či zkušeností jsou politikou do značné míry ovlivněny či utvářeny). Kniha byla prvně vydána v roce 1957, veřejnosti však byla

přijata takřka bez zájmu. Teprve po reedici v roce 1976 vzbudila nebývalý ohlas. Maria začala být najednou řazena po bok nejvýznamnějších italských spisovatelek té doby. Ve stejném roce za autobiografii obdržela i prestižní Brancatiho cenu v Zafferaně.

V šedesátých a sedmdesátých letech minulého století byla Itálie zmítána sociálními nepokoji. Formovalo se zde autentické studentsko-dělnické hnutí a názory radikální levice získávaly čím dál širší podporu. Tato doba je příznačná také strmým nárůstem neofašistických aktivit (mnohdy iniciovaných a propojených se státním či vojenským aparátem) a politicky motivovaného teroru – neofašistického i dobové leninistického.^{11.)} Occhipinti, která se po návratu z ciziny v roce 1973 natrvalo usadila v Římě, systematicky spolupracuje s anarchisty. Publikuje články v anarchistických tiskovinách, např. v *Sicilia Libertaria* či radikálně-levicovém deníku *Lotta Continua* (Boj pokračuje). Její texty jsou zaměřeny zejména na politiku a sociální oblast. Kritizovala například neutěšené podmínky žen pracujících v domácnostech římské buržoazie, neboť musely odvádět vyčerpávající práci za minimální příjem a často se stávaly i obětí sexuálního násilí. Psala o dělnících zaměstnaných na periferii Ragusy, doslova živořících za směšnou mzdu. Occhipinti také reagovala na množící se tvrzení ze strany některých členů PCI, obviňující ragusské povstalece ze spolupráce s fašisty a podpory jejich režimu. Maria odpověděla otevřeným dopisem, uveřejněným v deníku *PCI L'Unita*^{12.)}. Occhipinti se v dopise znovu pokusila osvětlit motivy vzpoury v Raguse, vysvětlit, že byly antimilitaristické a protimonarchistické, zrozené spontánně z neštěstí, bídy a hladu. Odmítala tezi o povstání jako pečlivě připraveném projektu, vykonstruovaném nějakými ideovými vůdci, zdůrazňovala jeho živelný a spontánní charakter. Ragusané podle ní již nechťeli znovu bojovat a umírat ve jménu stejné monarchie, která umožnila vytvoření i stabilizaci fašistického režimu.

Maria Occhipinti v Římě nepřestávala ani literárně tvořit. Psala další novely, jež se pak mimo jiné staly součástí sbírky *Il carrubo ed altri racconti* (Rohovnik a další povídky), popisující bez příkras život v zaostalé sicílské vesnici, podřízenost sicílských žen a stále existující tamní praxi uzavírání smluvených sňatků (*matrimoni mercanteggiati*). Maria umírá v Římě roku 1996. O osm let později vychází posmrtně její druhá autobiografie, příznačně nazvaná *Una donna libera* (Svobodná žena), ve které Occhipinti vzpomíná na svůj život a putování za hranicemi Itálie.

-Bohdana-

Zdroje:

- ★ Maria Occhipinti: *Una donna di Ragusa*, Sellerio editore, Palermo, 1993
- ★ http://www.ita.anarchopedia.org/Maria_Occhipinti
- ★ <http://www.lunarionuovo.it/?q=node/210>
- ★ Pasquale Chessa: *Dux, Benito Mussolini: una biografia per immagini*, Arnoldo Mondadori Editore S.p.A, Milano, 2008

Poznámky:

- 1.) *Una donna di Ragusa* - str. 25 - 26
- 2.) tamtéž, str. 41
- 3.) tamtéž, str. 42
- 4.) tamtéž, str. 43
- 5.) více ke vztahu Mussoliniho fašistického hnutí a anarchismu např. in V. Tomek, O. Slačálek - *Anarchismus, svoboda proti moci* (Vyšehrad, 2006), str. 328 - 332
- 6.) *Una donna di Ragusa*, str. 50 - 51
- 7.) Spojenecká vojska se na Sicílii vylodila 10. července 1943. Král Viktor Emanuel III. jmenoval maršála Badoglia předsedou vlády a Mussolini byl uvězněn. Badoglia uzavřel v září 1943 se spojenci příměří. Mussolini byl Němci osvobozen a na severu země vytvořil dočasně tzv. republiku Saló. Po vítězném tažení spojeneckých vojsk se pokusil utéct z Itálie, na útěku byl však 28. dubna 1945 zajat a popraven partyzány.
- 8.) *Una donna di Ragusa*, str. 86
- 9.) La Russa (Rusko) - chudinská čtvrť Ragusy, ve které většinu obyvatel tvořili námezdní pracující a nezaměstnaní; žili zde mnozí komunisté, socialisté i anarchisté - odtud název.
- 10.) Santangelo byl nalezen v cele oběšený. Oficiální závěr vyšetřování zněl jako sebevražda. Objevily se však četné pochybnosti, jedna z verzí byla i vražda - úškrcení provazem, neboť ve vedlejší cele slyšeli hluk odpovídající zápasu. Occhipinti ve své první autobiografii vzpomíná, že po smrti Santangela zkontaktovala veterána anarchistického hnutí Armanda Borghio, který v té době působil jako šéfredaktor v anarchistickém periodiku *Umanita' Nova*. Borghi však údajně odmítl informace o smrti Santangela v *UN* uveřejnit, obával se prý skandálu, neboť se spekovalo i o možném vrahovi z řad krajní levice.
- 11.) Více v češtině např. <http://www.antifa.cz/stahuj/casopisAKCE/A11.pdf>.
- 12.) Lettera a Feliciano Rossito, uveřejněno 5. května 1977 v *L'Unita*.

SVOBODU VOJNĚ!

V polovině prosince 2010 oznámil známý street-artový umělec Banksy, že věnuje výtěžek z prodeje svých posledních prací (asi 80 tisíc liber) na podporu ruské umělecké anarchistické skupiny Vojna. Ta se proslavila například kresbou obřího penisu na most proti sídlu bývalé KGB (současná FSB).

Vojna je radikální umělecká skupina, která se prostřednictvím pobuřujících a provokativních uměleckých počinů rozhodla vyzvat na soubor ruský establishment v důležitých politických otázkách, jako jsou homofobie, rasismus či totalitářské praktiky státu. Dva její členové, Oleg Vorotnikov a Leonid Nikolajev, jsou nyní drženi ve vazbě na základě falešných obvinění.

Server *Don't panic* měl možnost se členy skupiny promluvit. Oleg a Leonid zvládli odpovídat z petrohradského vězení během čekání na soud kvůli obvinění z výtržnictví za jeden ze svých předchozích uměleckých výstupů. Alex Plucer-Sarno a Natalia Sokol zaslali své odpovědi z utajovaného místa, kde se skrývají před policií. Rozhovor vyšel 20. 12. 2010 na dontpaniconline.com.

Mohli byste se představit a říci nám něco o struktuře vaší skupiny?

Alex: V současnosti se uprostřed této struktury nachází vysoká nepřekonatelná zeď petrohradské věznice, kde dva umělci, Oleg Vorotnikov a Leonid Nikolajev, pomalu chřadnou. Je třeba si uvědomit, že ruské vězení je opravdové peklo. Natalia Sokol, zatím ještě na svobodě, koordinuje práci skupiny. Já pokračuji v tvorbě umělecké počítačové grafiky, psaní návrhů a textů. Akce jsou popsány na mém blogu (plucer.livejournal.com). Ve skupině je několik dalších členů, kteří dělají důležitou práci, ale jejich jména zůstanou tajná, aby je šílené ruské pravcové úřady rovněž nezatkly.

Natalia: Základem naší struktury je absolutní rovnost v právech jednotlivých aktivistů a otevřenost vůči novým aktivistům. Naše skupina je vlastně umělecko-anarcho-punkovým gangem.

Jaká je vlastně základní filozofie vaší skupiny?

Alex: Každý aktivista či aktivistka ze skupiny má svou vlastní filozofii. V politické úrovni samozřejmě sympatizujeme s anarchisty, socialisty a obecně se všemi levicovými radikály. Ale především jsme umělci - ne politiky nebo filozofy. Za pomoci uměleckých metod ničíme zastaralé represivně-patriarchální symboly a ideologie.

Oleg: Zde v Rusku jsme vytvořili levicovou uměleckou frontu. Naším cílem je oživit angažovaný politický protest-art.

Leonid: Naše skupina bojuje se sociálně-politickým tmářstvím a pravcovou reakcí.

Co pro vás znamená anarchismus a jak může pomoci z Ruska vytvořit lepší místo k žití?

Natalia: Anarchismus se svými utopickými idejemi představuje jedinou pevnou, upřímnou a nebojácnou sílu.

Alex: Přesně tak! Respekt anarchistům. Ale Rusko nebude místem k žití dokud poteče ropa a zemní plyn. V několika příštích letech bude spíše místem plundrování přírodních zdrojů páchaným pokryteckými mafiánskými úředníky a dalšími vlkodlaky s frčkami.

Jak Vojna zapadá do současného umění a jak do kontextu politiky a lidských práv?

Alex: Umění je víc než cokoliv jiného způsob myšlení, schopnost podívat se na šílený svět okolo nás ze zcela nové perspektivy. Nemluvě o lidských právech, která jsou doslova znásilňována a křížována po celém světě, kterým se v tichosti vyhneme.

Oleg: Dnes je inovativní umělecký jazyk jediným nástrojem usnadňujícím pochopení xenofobie, absurdity a chaosu, které nás obklopují. Svými akcemi vykrešujeme obraz šíleného světa kolem nás. A snažíme se, aby to svět pochopil a zděsil se toho. Například naše „Souložení pro nástupce - Medvěděv je medvědek“ - v předvečer jeho vítězství ve volbách - bylo vlastně portrétem předvolebního Ruska, kde - metaforicky řečeno - vyjebával každý s každým.

Leonid: Jazyk našeho umění je skutečně schopen vzdorovat nastupující pravcové reakci. Když se náš „Penis“ na petrohradském zvedacím mostě - 65 metrů vysoký, 26 metrů široký, vážící 4 tuny - výhrůžně vztýčil do oken sídla FSB-KGB, nebyly úřady schopny najít jinou odpověď, než nás nezákonně odstranit na základě falešných obvinění.

Mohli byste blíže pospat myšlenkové pozadí některých z vašich nápadů?

Leonid: Pro umělce je nejdůležitější být upřímný a nedělat kompromisy. V Rusku posílají lidi na mučení a k popravám - vězení jsou opět plná disidentů. Vládne tu xenofobie a homofonie. Buduje se nová otrokářská společnost. Fízlové bijí a zabíjejí lidi. A koukněte na nás - uskutečnili jsme akci „Palácový převrat“ převracějící policejní auta na střechy. To byla naše umělecká reforma Ministerstva vnitra.

Oleg: Nebo třeba na Den města Moskvy vešla skupina Vojna do Auchanu, největšího supermarketu ve městě, kde v oddělení světel jako protest zorganizovala popravu oběšením tří ilegálních migrantů ze střední Asie, jednoho žida a jednoho homosexuála. Lynčování bylo dárkem zkorumpovanému moskevskému starostovi Lužkovovi za jeho nenávistnou politiku a pošlapávání lidských práv. Tato akce byla zároveň připomínkou pěti ruských revolucionářů popravených v roce 1826. Proto byla akce také nazvána „Vzpomínka na děkabristy“. Chtěli jsme, aby si Rusové připomenuli svobodomyšlné ideje prvních ruských revolucionářů.

Alex: Když byl známý kurátor Andrej Jerofejev obviněn z podněcování rasové a náboženské nenávisti a „urážení lidské důstojnosti“ za organizování výstavy a předveden před soud, narušila Vojna soudní slyšení performancí nového songu All Cops Are Bastards přímo v soudní síni. Myšlenka byla prostá, provedení upřímné a nekompromisní.

Co byste řekli o aktivismu a radikálním umění v Rusku?

Natalia: Současné umění pro nás znamená především umělecký aktivismus a ne hromady uměleckých kytic v galeriích. Současný aktivismus je jediná forma radikálně-levicového umění, které se v Rusku snažíme oživit. Je důležité si uvědomit, že v Rusku není žádné další radikální umění, s výjimkou dvanácti uměleckých aktivistů.

Alex: Anarcho-umělecký aktivismus je jediná živá aktivita v Rusku. V dnešní době, kdy je již i pouhá naděje na demokracii v Rusku pohřbená, znamená malování kytěk a kočíků či vytváření jiného „opravdového“ umění bez sociálně-politického obsahu podporu pravcovým úřadům. Symbol anarchismu - lebka se zkříženými hnáty - musí být natřena na budovu ruského parlamentu. Proto jsme uspořádali naši vlastní, skoro 50 metrů vysokou, pirátskou laserovou projekci, která pokrývala skoro celou přední stranu moskevského „Bílého domu“.

Jakým obviněním čelí Oleg a Leonid?

Natalia: Oleg a Leonid byli zatčeni nezákonně. Lidé, kteří se vloupali do bytu a zanechali za sebou strašný nepořádek, neměli ani příkaz k zatčení. Všechno probíhalo ve stalinistickém stylu jako z roku 1937. Poté byli umělci, spoutaní a s plastovými pytlíky přes hlavu, odvezeni z Moskvy do Petrohradu. Strávili deset hodin na podlaze minibusu. Zatčení byli zmláceni. Oleg utrpěl hematomy (krevní výrony) v a na hlavě a na ledvinách. To bylo zaznamenáno lidsko-právními advokáty, kteří navštívili zatčené umělce během vyšetřovací vazby dva týdny po zatčení. Modřiny a poranění byla tak vážná, že nezmizela ani po dvou týdnech.

Alex: A nyní jsou Oleg a Leonid obviněni z „podněcování nenávisti vůči skupině obyvatel“, jmenovitě policii. Já, jakožto hlavní umělec skupiny, jsem obviněn z „organizování a vedení zločinné skupiny“, jmenovitě uměleckého kolektivu Vojna. To znamená dobu odnětí svobody mezi 12 a 20 roky. Oba moji dědové strávili během stalinistického režimu ve vězeňských táborech 22 let. Desítky mých příbuzných zahynuly v koncentračním táboře v Osvětimi a ve Varšavském ghettu. Dvacet let ve vězení za umělecký aktivismus za Putina je už pro moji rodinu moc.

Co je „Svobodu Vojně“ a co mohou lidé udělat pro propuštění dvou vašich uměleckých aktivistů, Olega a Leonida?

„Svobodu Vojně“ je skupina nezávislých a upřímných ruských umělců, kteří zahájili sérii akcí na podporu Vojny. Vytvořili webové stránky (en.free-voyna.org), kam mohou lidé posílat peníze na podporu zadržených. Dále pokračují v protestních akcích. Kdokoliv se může přidat k našemu boji za svobodu.

VEŘEJNÝ PROSTOR A MÍSTO ODPORU

MANIFEST PLZEŇSKÉ STREET-ARTOVÉ GUERILLY USVITU

Kdo se během posledního roku prošel centrem Plzně, nemohl si jich nevšimnout. Jsou skoro na každém rohu - někdy s jasným, jindy s mlhavým poselstvím. - Plakáty z dílny skupiny, která si říká USVITU. Jestliže nechcete cestovat až do západočeské metropole, stačí si stručný průřez jejich dílem prohlédnout na stejnojmenném facebookovém profilu. O co skupině USVITU jde, vám přiblíží následující text.

Německý filosof a sociolog Jürgen Habermas, který je spojen s tzv. Frankfurtskou školou, sledoval vznik a následný rozpad toho, co nazval veřejnou sférou. Termínem veřejná sféra označoval tu oblast veřejné debaty, v níž lze diskutovat o otázkách obecného zájmu a vytvářet si na ně názor. Počátky jejího vzniku klade Habermas do salonů, kaváren a ulic Londýna, Paříže a jiných evropských měst. Lidé se zde scházeli, aby diskutovali o aktuálním vývoji společnosti, přičemž mnohdy vycházeli z informací získaných z novin a letáků, které se tehdy začínají objevovat. Významné byly především politické debaty. Habermas se domnívá, že ač se diskusí účastnilo nevelké množství lidí, měla tato atmosféra životadárný vliv na vznik evropské demo-

kracie. Právě zde se totiž objevuje myšlenka řešení politických problémů prostřednictvím veřejné diskuse. Podstatou veřejné sféry je totiž setkání rovnoprávných jedinců na fóru k veřejné diskusi. Rozsah veřejné sféry dnes rozšiřuje mediální realita. Hovoří se o tzv. mediální veřejné sféře. Habermas však prohlašuje, že zde je demokratická diskuse iluzí. Byla odsud vytěsněna a nahrazena zdáním veřejné sféry.

Domníváme se, že nejen mediální realita, nýbrž realita veškerého veřejného prostoru byla dnes zbavena jakékoli demokratické diskuse. Zde je rovněž demokracie iluzí. Právě ve veřejném prostoru je znemožněno jakékoli veřejné rozhodování, zde nesmí a nemá probíhat žádná svobodná debata. Na ulici dnes zní jen poslušné hlasy otroků a příkazy jejich pánů. Masy lidí se zde pohybují pod taktovkou diktátu kapitalismu a státu. Zde jsme svědky uniformovaného života a konformismu.

Proč tomu tak je právě ve veřejném prostoru? Protože, každý totalitní systém usiluje o totální kontrolu nad veřejným prostorem. Privilegování si uvědomují, že kontrolují-li veřejný prostor, ovlivňují tím pohyb celé společnosti ve svůj prospěch. Nastavují vztahy mezi lidmi, diktují podmínky, za nichž budou žít, způsobují jejich myšlení a staví kulisy veřejnému životu. Ve veřejném prostoru je pro privilegované třeba umlčet kritický hlas, zhašet sociální revoltu a potlačovat politickou opozici.

Podoba dnešního veřejného prostoru odráží kompozici moci ve společnosti. Někde skrytější, jinde otevřenější je moc privilegovaných nad místy, v nichž žijeme. Oproti jiným totalitním systémům nežijeme dnes pod totalitou státní. Stát je dnes spíše prostředek k prosazování vůle kapitálu. Proto podoba současného veřejného prostoru dává jasně tušit, kam spadá moc nad dnešní společností. Veřejný prostor již dávno není veřejným, nýbrž místem soukromého zájmu kapitalismu. Nejen státní, ale ekonomicko-politická je podoba této totality. Trh dobyl a nadále kontroluje veřejný prostor. Zde se nacházejí jeho symboly moci a síly, jež jej mají chránit.

Časy se mění a s nimi i podoba míst, v nichž žijeme. Za výlohou se již neoslavuje soudruh Husák a pomníky nám nepřipomínají hrdinné sovětské vojáky. Zato dnes nám v reklamách polonahé dívky nabízejí k prodeji kdejaké zboží, média šíří oslavu úspěchů kapitalismu a na ulici stále vládne politicky korektní hlas. Totalitarismus kapitálu je mistrně zakrývá a lidem jsou předkládány odpady zábavního průmyslu. Nepohodlní jsou stále odklizeni z parků, ulic a nádraží. Svoboda dnes náleží jen tomu, kdo má dost peněz, aby si ji koupil.

Svět, ve kterém se denně pohybujeme je uzpůsoben k tvorbě zisku. Jsme stále manipulováni reklamou, obtěžováni kdejakým konzumentem a naše ulice se podobají obchodnímu domu. Na místo parků a lesů jsou zde hypermarkety a nad tím vším patroluje oko státní represe. Zkoumáme-li podobu současného veřejného prostoru, jistě nebudeme překvapeni, jak efektivní je tento mechanismus na tvorbu zisku. Jistě nebudeme pochybovat, že toto je totalita.

Naše skupina bojuje proti kapitalismu, státu, fašismu a všem odpornostem, které člověku brání růst a svobodně dýchat. Bojujeme proti těmto silám, neboť právě ony stojí v cestě k lepší budoucnosti lidstva (k ÚSVITU nového člověka). Proto právě ve veřejném prostoru voláme po společnosti svobody a rovnosti. Po světě, o kterém sníme. Po dlouhém přemítání jsme dospěli k závěru, že právě svobodný veřejný prostor může být oním úhelným kamenem budoucí společnosti. Proto intervenujeme veřejný prostor a požadujeme, aby zde zněl hlas lidu. Aby zde zněl hlas svobodného člověka.

Nám všem byla vzata možnost mluvit, jednat, tvořit a svobodně dýchat. Na ulici musíme chodit se sklopenou hlavou a být součástí té uniformované masy. Mluvit budeš jen to, co smíš, a dělat budeš jen to, co chtějí oni. Pokud chceš být neposlušný, svobodný a svůj, přidej se k intervenci našeho veřejného prostoru. Vezmi si zpět to, co ti náleží.

REVOLUCI NA ULICI!

SEATTLE SOLIDARITY NETWORK

ORGANIZOVÁNÍ SE PROTI ŠÉFŮM A MAJITELŮM BYTŮ V PRAXI

V předešlém čísle Existence jsme přinesli informaci o jedné z akcí solidární sítě, která působí v americkém Seattlu a říká si Seattle Solidarity Network, zkráceně SeaSol. Jelikož článek zaujal mnohé z čtenářů, máme to potěšení zprostředkovat rozhovor, který kolektiv portálu *libcom.org* udělal v roce 2010 s členem SeaSol, a jehož slovenský překlad zveřejnily stránky *priamaakcia.sk* (stejně jako zmiňovaný text o Gladys, která ve spolupráci se SeaSol vyhrála svůj spor se společností HRG, která pronajímá byty). Následující rozhovor objasňuje historii, postupy, úspěchy, ale i kritiku této organizace. Základem práce SeaSolu je přímá akce, pomocí které lidé s problémem na pracovišti nebo v bydlišti usilují s podporou ostatních aktivistů SeaSol vybojovat své požadavky (jako naposledy v případě Gladys). Doufáme, že tento příklad se pro některé stane inspirací při úvahách o možnostech konkrétní aktivity v jejich lokalitě.

Řekni nám něco o sobě.

Jmenuji se Matt, momentálně jsem nezaměstnaný a bydlím v Seattlu, kam jsem se před šesti lety přestěhoval z Anglie. Členem Seattle Solidarity Network jsem od začátku. Předtím jsem byl členem IWW v Seattlu a různých anarchistických skupin, například Anarchist Federation v Británii.

Můžeš nám v krátkosti představit kolektiv?

SeaSol je malá skupina pracujících a nájemníků, kteří si pomáhají. Soustředíme se na vybojování malých sporů se šéfy a pronajímateli bytů ve věcech, jako jsou nevyplacené mzdy a nevrácené zálohy za bydlení. Organizujeme kolektivní akce ve formě piketů a demonstrací.

Kolik máte členů a odkdy jste aktivní?

Je trochu těžké odpovědět na otázku, kolik nás je. Pokud bychom měli hovořit o oficiálním počtu členů, přičemž členství jsme zavedli teprve nedávno, bylo by to zhruba šedesát. Akcí se běžně účastní deset až čtyřicet lidí a v seznamu kontaktů máme kolem čtyř stovek lidí - odhaduji, že nejméně polovina z nich se zúčastnila jedné nebo více akcí. „Organizační tým“ - lidé, kteří se angažují ve větší míře, věnují se každodenní práci, například reagují na telefonáty a setkávají se s novými lidmi - tvoří zhruba tucet členů.

SeaSol zahájil svou činnost koncem roku 2007 a je stále silnější.

Jak to začalo?

Důvodem, proč jsme s tím my - malá skupina členů IWW a anarchistů ze Seattlu - začali, byla nespokojenost s naší tehdejší nečinností. Sekce IWW v Seattlu byla příliš málo početná a chyběly jí zdroje, aby se dokázala organizovat na pracovištích - maximálně jsme mohli poskytnout nějaké rady a postupy a podpořit pracující, kteří za námi přišli a zajímali se, jak se dají založit odbory. Toto jsou věci, které se dějí jen příležitostně a zatím nepřerostly do cílené náborové odborové kampaně. Pokud jde o mne, byl jsem frustrován ze symbolických a neúčinných protiválečných a antiglobalizačních protestů z anarchistických propagačních skupin, jejichž aktivity se jen v malé míře týkaly života většiny lidí, včetně mého.

SeaSol byl na začátku směsí nápadů. Byly zde například nápady vytvořit mobilní protestní skupinu (tzv. *flying picket* - *sít lidí, kteří se dokáží velmi rychle zmobilizovat a provést protestní akci*) nebo skupinu řešící jednotlivé spory formou přímých akcí v duchu OCAP (*Ontarijská koalice proti chudobě*). Někteří členové měli jakous takous zkušenost s vítězstvím ve sporu, který se týkal nevyplacení mzdy kamarádce, kterou najali do restaurace na jeden den, a pak jí řekli, že už ji nepotřebují a nezaplatí jí, protože pracovala „na zkoušku“. Najali ve velkém počtu do restaura-

PRIAMAAKCIA.SK

ce a majitele donutili zaplatit. Další člen v té době spravoval webovou stránku a mailing list, kde informoval o stávkách v Seattlu, takže jsme ji použili na nový účel a použili i její jméno.

Zpočátku jsme neměli jasnou představu, co budeme dělat, rozhodli jsme se však soustředit na podporu bojů pracujících a nájemníků tam, kde se daly dosáhnout okamžité pozitivní výsledky a kde nehrozilo, že uvízneme v nějaké nekonečné kampani. Zároveň jsme chtěli, aby nás to obohatilo i do budoucna, když se sami dostaneme do sporu se šéfem nebo pronajímatelem bytů. Připravili jsme tedy dva plakáty: „Problémy se šéfem?“ a „Problémy s pronajímateli? Kontaktujte nás.“ Rozlepili jsme je po celém Seattlu, pár lidí se ozvalo a takto se to vlastně začalo.

Jak to, že jiné - tradičnější organizace (např. odbory) se na něco takového nehodily?

Chtěli jsme to dělat sami, ne přes jinou organizaci. Než bychom přesvědčili jinou skupinu, aby se chytla tohoto relativně neznámého přístupu, ztratili bychom hodně času. Vytvořit SeaSol jako samostatnou organizaci mimo IWW dávalo smysl z několika důvodů - nemohli na nás použít zákony o pomocných piketech (tzv. *secondary picketing*, *protesty u dodavatelů a odběratelů* či v místě bydliště odpovědných osob), ne všichni jsme byli z IWW a mohli jsme být flexibilnější. Kromě toho, různé byrokratické nevládní organizace a odbory byly pomalé, případně jim dělalo problém vůbec podpořit iniciativy orientované na problémy nájemníků v menších obytných jednotkách a boje na pracovištích.

Jakým problémům jste čelili na začátku? Jak jste je překonali?

Jak jsem již zmínil, původně jsme neměli zcela jasnou představu, co budeme dělat - počala krystalizovat, až když jsme začali jednat. Nejříve jsem měl skeptický postoj k nápadu s plakáty. Nemyslel jsem si, že vyústí do opravdových kampaní - ale zabraly. Jeden z prvních telefonátů byl od dělníka z loděnic, jehož šťvaly špatné pracovní podmínky a spokojenost jeho odborového svazu s touto situací na pracovišti. Setkali jsme se s ním a připravili nějaké letáky, které měl

rozšířit na pracovišti. Bohužel tento přístup nepřinesl výsledky. Jeho kolegové neměli velký zájem a my jsme akorát dostali rozzlobený telefonát od funkcionářů odborového svazu z daného pracoviště. Neměli jsme nějaký ucelený plán, jak uchopit tuto kampaň.

Postupně jsme sestavili soubor taktik a postupů. Pokračovali jsme dál a dosáhli pár vítězství v jiných sporech, díky čemuž jsme získali spojení a uznání dalších skupin, což byly věci, které nám na začátku chyběly.

S jakými problémy jste se setkávali a jak jste je překonávali?

Častým problémem bylo udržet lidi, kteří nás požádali o pomoc, zapojené do kampaně. Vždy říkáme, že Seattle Solidarity Network není charita ani sociální práce. Je to síť vzájemné pomoci, což znamená, že očekáváme, že pokud ti pomůžeme v tvém boji, ty pomůžeš ostatním v jejich boji. Lidé se mnohdy angažují a jeden-dva měsíce podporují akce na pomoc někomu jinému, ale pak o nich už neslyšíme. Avšak jsou i lidé, kteří nás původně kontaktovali, abychom podpořili jejich boj, a následně se zaktivizovali a přidali k organizacím týmu. Další se sice nezapojili do organizačních věcí, ale bojují jiných lidí se účastní i několik měsíců.

Po zavedení členství a ujasnění si, co znamená být členem SeaSol, se ukazuje, že lidé zůstávají aktivní déle. Podle mě je samozřejmé, že někteří lidé odejdou po vítězství ve svém sporu - neměli bychom se kvůli tomu trápit.

Další problém, na který poukázal jeden z původních organizátorů, je „demografický nepoměr“ mezi organizačním týmem a lidmi, kteří nás často žádají o pomoc ve svém sporu. Tedy, že jádro aktivistů jsou většinou běloši, a lidé s problémem jsou převážně z etnických menšin. Pro někoho to může být překážka pro další zapojení ve skupině. S tím však mnoho nenaděláme. Můžeme jen pokračovat v boji a pokud budeme růst, zaujmeme lidi z rozmanitějších prostředí. K tomu podle všeho dochází, protože se k nám postupně přidávají lidé, které jsme podpořili v jejich sporech.

V případě bojů na pracovištích jsme si u některých zaměstnanců všimli jedné věci. Například, když uvidí piket před restaurací, v níž pracují, věří spíše tomu, co jim řekne vedení a rozhořčují se nad tím, že tam jsme, protože budou mít nižší tržby a přijdou o spropitné. Tento postoj jsme úspěšně překonali tak, že děláme sbírky mezi demonstranty, abychom pracovníkům vynahradili ztráty ze spropitného, a jasně jim vysvětlujeme, že nejsme proti nim, ale proti jejich šéfům. Toto musíme dělat i nadále a začít komunikovat s pracujícími ještě před začátkem kampaní.

Kdy jste se víc rozjeli?

Více jak čtyři měsíce po vylepení prvních plakátů. Náš první skutečný boj začal, když nás kontaktovalo několik lidí žijících v motelu Greenlake. Za tento „motel“ se platilo na týdenní bázi a dalo se v něm bydlet dlouhodobě. Bydleli tam lidé, kteří si nemohli dovolit kvalitnější levné bydlení. Bud' měli záznam v rejstříku trestů, špatnou pověst, v minulosti měli problémy s platbami za bydlení nebo si nemohli dovolit zaplatit klasikou úvodní platbu na měsíc předem a zálohu na fond oprav. Všimli si našeho plakátu a stěžovali si na hrozné životní podmínky - plíseň, zatékání, nefunkující topení atd. Pár lidem jsme zaklepali na dveře, abychom zjistili, jaká je situace, a následně několik členů SeaSol a nájemníci sestavili seznam požadavků a potřebných oprav. Dali jsme dohromady několik desítek lidí a s jedním z nájemníků (žel ostatní se velmi báli, že budou vystěhováni) jsme se vydali do solidnějšího hotelu patřícího stejnému majiteli, kde jsme dopis s požadavky předali zmatené recepční.

O několik dní později prošel pronajímatel všechny byty a provedl nezbytné opravy, přičemž upozornil nájemníky, aby nemluvili s „těmi komunisty“. To byl náš první významnější úspěch. Tímto však problémy v Greenlake neskončily. O několik měsíců později nás kontaktovali znovu, protože ministerstvo zdravotnictví určilo motel k demolici. Nájemníkům hrozilo okamžité vystěhování, a protože byly technicky vzato pouze krátkodobými nájemníky, neměli nárok na stejnou právní ochranu jako běžní nájemníci. Tentokrát byli ochotnější bojovat jako skupina a vybojovali si příspěvek na přemístění (každý ve výši tříměsíčního nájmu), aby si mohli najít lepší bydlení.

V jakých bojích jste se angažovali?

Doposud, tedy od počátku roku 2008, jsme vedli nejméně 21 bojů. Zvítězili jsme v 17 z nich.

Ve sporech šlo o širokou škálu problémů od nevyplacených mezd po protiprávní vystěhování z bytu. Kompletní seznam je na našem webu (www.seattlesolidarity.net), kde jsme informovali asi o každém boji, ve kterém jsme se angažovali - s výjimkou těch, které se ani nepodařilo nastartovat, případně se vyřešily ještě předtím, než jsme zorganizovali nějakou akci.

Jaký typ akcí jste pořádali?

Každý boj se začíná „doručením žádosti“. V početné skupině se objevíme před kanceláří nebo provozovnou šéfa nebo pronajímatele bytů. Člověk, kterého se problém bezprostředně týká, předá dopis s požadavky, kde se uvádí, co má šéf udělat do určitého termínu (jeden nebo dva týdny). Jde v zásadě o projev síly - pracujícího nebo nájemníka podporuje velká skupina lidí - a varování. Šéf nebo pronajímatel má na výběr: buď se hned poddá, nebo bude mít později problémy.

Z letáku SeaSol:

Seattle Solidarity Network - dobrovolnická podpůrná síť založená na vzájemné pomoci a otevřená všem pracujícím (zaměstnaným i nezaměstnaným, aktivním i v důchodu).

Proti zaměstnavatelům a pronajímatelům bytů, kteří si přivlastňují naše mzdy, odmítají dělat opravy v bytech, kradou naše zálohy anebo jinak podvádí či zneužívají jednoho nebo vícero z nás, bojujeme pomocí **kolektivní přímé akce**.

Další informace, které byste chtěli vědět o Seattle Solidarity Network:

- ★ Seattle Solidarity Network je známá také pod zkratkou **SeaSol**.
- ★ SeaSol vznikla koncem roku 2007 na podnět členů svazu Industrial Workers of the World (**IWW**).
- ★ SeaSol je výlučně **dobrovolnická** - nikdo není placený za svojí účast.
- ★ Máme **volený organizační výbor** složený z lidí, kteří ze zavazují obtelefonovat ostatní v případě mobilizace, pravidelně chodí na setkání a pomáhají plánovat boje a organizovat akce.
- ★ **Nejsme žádným způsobem dotováni**, výjimkou jsou malé dobrovolné příspěvky.
- ★ Stavíme se **proti všem formám diskriminace** a útlaku, bez ohledu na to, zda jsou ze strany zaměstnavatelů, pronajímatelů bytů, institucí či jednotlivců z našich řad.
- ★ Nemáme **žádný politický program** ani oficiální „stranickou“ linii. Spojuje nás to, že držíme spolu při obraně našich práv proti zaměstnavatelům a pronajímatelům bytů.
- ★ Když se rozhodujeme, do jakého boje se zapojíme, ptáme se: a) Můžeme ho **vyhrát?** b) Jsou lidé, kterých se týká, ochotní zapojovat se a podpořit jiné pracující a nájemníky?

Pokud máme štěstí, šéf nebo pronajímatel se vzdá před vypršením termínu. Pokud ne, stupňujeme kampaň. Začínáme v relativně malých počtech, pak zvyšujeme tlak - přidáváme další typy akcí, jednáme častěji a ve větším počtu. Naši hlavní oporou je piket zhruba tuctu lidí před místem, kde podniká náš nepřítel. Pokud jde o restauraci nebo nějakou prodejnu, mnohdy je tato forma ekonomickou katastrofou, protože během naší přítomnosti klesnou tržby o polovinu nebo i více. Další způsob je plakátová kampaň s cílem odlákat potenciální nájemníky, šéfa veřejně ztrapnit rozdáváním letáků před kostelem, kam chodí, nebo mezi jeho sousedy, kontaktovat dodavatele nebo obchodní partnery, telefonické a internetové akce a další věci, které nás napadnou. Klademe důraz na kreativitu.

Jaké máte kontakty s jinými skupinami pracujících? (Z jiných odvětví, zemí, politických skupin atd.)

Příležitostně spolupracujeme s Comité de Defensa del Trabajador z komunitního centra Casa Latina, který spadá pod jednu místní nevládní organizaci, ale více se orientuje na přímé akce. Podporujeme se v kampaních a někdy děláme společné akce. Máme za sebou i podporu stávek, podpořili jsme například

**unpaid wages?
denied deposit?
unsafe workplace?
refused repairs?**

Problems with your Boss or Landlord?

206.350.8650
info@seasol.net www.seasol.net

We are a volunteer network of working people who defend our rights through collective action and mutual support.

pikety během nedávného stávky v Coca Cole. Plánovali jsme podpořit kampaň za snížení hypotečních sazeb organizovanou bojovnou částí odborů instalatérů, která se však nakonec nespustila. Kde se dá, užce spolupracujeme s IWW, nedávno jsme například dělali solidární akci ve prospěch nově vzniklého svazu Jimmy Johns Workers Union.

Nejnovější společný projekt je s IWSJ (*International Workers and Students for Justice*), což je skupina studentů a pracujících na University of Washington, v níž se angažuje skupina řadových členů, pracujících například jako školníci. V komunitách přistěhovalců s nízkými mzdami (kde mají dobré vazby) by chtěli dělat podobné akce jako SeaSol, a my bychom se od nich rádi naučili něco o činnosti skupin zaměstnanců na pracovišti. Uvidíme, jak se to bude vyvíjet.

Usilujeme podporovat a povzbuzovat vznik sítí solidarity na celém světě. Příkladem jsou sítě solidarity v Olympii, Tacomě a Glasgowě. Vždy, když můžeme, poskytujeme podporu a školení novým skupinám. Jsme v kontaktu i s centry pracujících, které mají některé společné rysy se SeaSol, například Lansing Workers Center, a projeví zájem dozvědět se více o výhodách takového typu organizování se a vzájemných rozdílech.

Pokud mám mluvit za sebe, pokouším se přesvědčit anarchistické skupiny a jednotlivce o užitečnosti vytváření sítí solidarity...

Jak by jsi odpověděl na kritiku, že malá vítězství jsou fajn, ale nejsou modelem na prosazení sociální změny, když na celém světě čelíme útokům na pracovní místa, bydlení, veřejné služby atd.?

Ano, boje jsou spíše malého rozsahu a týkají se problémů jednotlivce nebo rodiny, případně malé skupiny pracujících nebo nájemníků, kteří již většinou odešli z daného zaměstnání nebo podnájmu. Toto je hlavní omezení naší momentální metody organizování se. Nevidíme v tom však velkou překážku, protože našim záměrem není omezovat se navždy jen na malé boje. Spíše je vnímáme jako první kroky na cestě k ambicióznějším projektům. V průběhu těchto bojů získáváme zkušenosti, sebe-důvěru, členy, základnu podporovatelů, kontakty, jméno atd.

Máme v plánu zaměřit se i na jiné formy organizování se, například pokud jde o pomoc při zakládání a fungování skupin nájemníků a pracujících - již nyní podnikáme první kroky v této oblasti. Náš přístup je flexibilní a experimentální. Já se na tyto malé boje dívám jako na prostor, kde si můžeme vyzkoušet organizování se ve sféře třídního boje, odkud se můžeme odvíjet k větším, kolektivnějším a dlouhodobějším projektům. Naše boje nejsou modelem na prosazení sociální změny jako takové, ale obsahují klíčovou přísadu

potřebnou pro sociální změnu ve velkém - přímou akci lidí, kteří sami čelí problémům.

SeaSol se v jistém smyslu přizpůsobuje moderním podmínkám charakteristickým vysokou fluktuací a malými pracovišti - jak jednou řekl jeden náš člen: „organizujeme pracující, ne pracoviště“. Každý pracující, který nebo která vstupuje do SeaSol po problému ve starém zaměstnání, je mnohem lépe připraven postavit se případným problémům v novém zaměstnání. Jsme organizace bojovných pracujících s různou pracovní a bytovou situací. Ovšem životně důležité je stále angažování se v budování organizace na specifických pracovištích a v komunitě.

Také sis mohl všimnout, že většina bojů se týkala pouze nápravy porušení zákona ze strany pronajímatele nebo šéfa. Je to proto, že jde o lehký počáteční bod a člověk s problémem chce často jen vyřešit to, že někdo porušil zákon. Vyhráli jsme už ale i několik bojů, kde šly požadavky dále než jen k zákonu, až k tomu, co nájemník nebo pracující považoval za správné a dosažitelné řešení problému. Musíme - a také se nám daří - jít dál tímto směrem, tedy směrem vnucování naší vůle šéfům a pronajímatelům, dokud se zcela nezmění „co je správné“, a jinou společností si budeme umět nejen představit, ale přijde nám také samozřejmá.

Myslíš si, že hrozí nebezpečí, že na skupinu budou lidé hledět jako na jakousi radikální charitu (případně se jí opravdu stane), která je závislá na dobrovolnících, kteří pouze pomáhají jiným ve skupině?

Jak jsem již řekl, lidem se pokoušíme objasnit, že SeaSol není nějaká charita či sociální služba. Poskytujeme solidaritu, ne charitu. Člověk nebo lidé s problémem musí být ochotni vést svůj boj - osobně podávají požadavky šéfovi, účastní se akcí během kampaní, plánují je a souhlasí s tím, že podpoří i boje jiných lidí. Pokud od nás čekají, že všechno uděláme za ně a přestanou chodit na setkání nebo akce (bez dobrého vysvětlení), boj nakonec ukončíme. Toto je v protikladu k charitě či sociální službě, kdy se věci dělají za pasivní příjemce.

Do jaké míry je SeaSol politicky otevřený? Označujete se veřejně za anarchisty?

Jako člen se v SeaSol prezentuji jako anarchistu (což platí i pro mnohé jiné členy). SeaSol není anarchistická organizace, ale je založena na principech vzájemné pomoci, přímé akce a přímé demokracie. Ačkoli všichni zakládající členové byli anarchisté, případně

měli k anarchismu blízko, většina členů jimi nemusí nutně být. SeaSol je však prostředím, kde je téměř každý otevřený anarchistickým myšlenkám, protože jsou logickým zobecněním naší aktivity, kterou je společný boj proti šéfům a pronajímatelům, kolektivní plánování aktivit, společné rozhodování o využívání zdrojů a uvědomění si, že společně máme moc.

Máš nějakou oblíbenou anekdotu nebo vzpomínku, co se týká organizace?

Celkem jsem se bavit, když jsem viděl, jak šéfy chytá úzkost, když věci nefungují, jak chtějí oni. Obvykle jsou dost zklamaní, když zavolají policii a my nikam neodcházíme, protože neděláme nic nelegálního. Líbí se mi jejich zmatený pohled a panika, když se na místo, které považují za soukromí, vetře skupina lidí. Jedna zvlášť humorná vzpomínka je, když mi vlezdoprdelista majitele jednoho hotelu hrozil basebalovou pálkou a pak na nás zavolał policii. Nakonec před policisty přiznal pokus o útok vražedným předmětem.

Čemu tě naučilo působení ve skupině?

Mnoha věcem. Víím, že v budoucím zaměstnání budu mít mnohem větší odvahu postavit se vedení. Myslím, že se umím lépe organizovat na pracovišti. Předtím bych ani nevěděl, kde začít. Bylo pro mě velkým potěšením, když jsem mohl v praxi aplikovat anarchistické myšlenky přímé akce a solidarity a vidět, že efektivně fungují. Naučil jsem se dívat se na věci takticky a strategicky. Naučil jsem se zjišťovat informace o lidech, proti kterým jsme protestovali, lépe komunikovat a vytvářet vazby s lidmi. Okusil jsem kolektivní moc. Tyto zkušenosti značně posílily mnoho z nás v SeaSol a doufám, že to tak bude i nadále.

Jaká ponaučení si od vaší skupiny můžete vzít ostatní pracující?

Že i v těchto dobách porážky a ekonomického poklesu se stále dá postavit se a vyhrát. Že anarchistické myšlenky fungují v reálném životě. Že kolektivní přímá akce týkající se malých problémů je účinným počátečním bodem pro další boj.

Zdroj:

Použit slovenský překlad ze stránek priamaakcia.sk, z libcom.org přeložil do slovenštiny Michal Tulík

Anglický originál zde: libcom.org/library/seasol-interview

ANARCHISTICKÝ ANTIMANIFEST

PROHLÁŠENÍ „IDEOLOGICKY NEKOREKTNÍCH“

Přišel nám kritický text od neformální skupiny anarchistů, kteří se při této příležitosti podepsali jako „Ideologicky nekorektní“. Text se již objevil na našich webových stránkách. Dle očekávání vyvolal rozporuplné reakce a stal se nejčtenějším článkem webu za poslední dobu. Přikládáme dva rozsáhlejší příspěvky, které jsou reakcí na text „antimanifestu“. Ten první je z pera člena ČSAF a druhý od anarchistického blogera, který si říká Fiver.

Anarchismu v Česku se stalo to, co se ideologiím stává - popřel se svým vlastním praktickým fungováním. Na papíře svých proklamací slavně bojuje se státem, kapitalismem a náboženstvím. V realitě je všechny tři znovu vytváříme, byť v podobě miniaturních simulací. „Ideologie“ v této souvislosti už dávno neznamená pouhý soubor myšlenek, k nimž se hlásíme. Znamená panství, nadvládu několika hesel, pouček a historických obrazů nad naším myšlením a potažmo na našimi životy.

Ideologie je stát v našich hlavách. Má svoje vlajky, své přehlídky, svá mocenská centra. Investujeme mnoho času a myšlenek do nesmlouvavé obrany jeho hranic.

Ideologie, jak už ukazovali někteří před námi, je také zbožím na trhu s aktivismem. Různí její autorizovaní dodavatelé soupeří o svá odbytiště a to je nutí dávat svému ideologickému tovaru co nejatraktivnější obal, který co nejvíce zdůrazní často fiktivní odlišnost od konkurence. Najdi deset rozdílů mezi anarchistickou colou a deskistickou pepsí! V čem jsme reálně, v naší praxi antiautoritářštější, svobodomyšlnější a více protiantagardní? Pokud rozdíly nenajdeš, tak aspoň seřez nebo zorganizuj bojkot konkurenčního dealera. Agrese zastírá podobnost - v jednorozměrném, ideologickém vidění světa, ve sklonu vnímat sebe sama jako předvoj.

A konečně, ideologie je náboženstvím. Hlídá oddanost svých stoupenců na každém jejich kroku, vyzbrojena jinak důležitým a inspirativním heslem *osobní je politické* dělá z každého *individuálního* rozhodnutí předmět *kolektivního* vměšování, aniž by přemýšlela nad jeho limity. Ideologie se vymáhá v kolektivních zpovědnících odcizených internetových fór. Ideologie jako náboženství dává zároveň pocit propojení s minulostí. Minulé boje vytrhneme z jejich kontextu a uděláme z nich zploštělé mýty, což dá našim trapným ideologickým válkám pocit významu - vždyť dobojováváme velké boje minulosti, předáváme dál recept na spasení, hrdě třímáme prapor svatých Bakunina, Kropotkina, Durrutiho...

Společenským půdorysem, v němž anarchistická ideologie předvádí svou simulaci politiky, je exploze ideologie buržoazního narcismu. Jakkoli si mnozí anarchisté ve své představě o vlastní nadřazenosti namlouvají, jak moc jsou odlišní od zbytku společnosti, v jejich základních rysech jsou jí velmi podobní. Pilířem ideologie buržoazního narcismu je stádní pojetí „práva na svůj názor“, které - přeloženo do praxe - znamená agresivní odmítání otevřenosti vůči čemukoli odlišnému. Nutným doplňkem je obraz nepřátel - odlišných, kteří

jsou nebezpečím. Viděli jsme to v posledních letech dost jasně, v roli nepřátel se vystřídal Romové, bezdomovci, staří lidé, komunisti... Mladá generace vzájemně hlídala svou konformitu v „diskusích“ na facebooku, onom narcistním médiu par excellence.

Anarchisté jsou ve svém přístupu velmi podobní, dokonce i rejstřík nepřátel se protíná - o ony komunisty. Anarchismus se v dnešním Česku stává jednou z mnoha nezralých podob a slepých uliček ideologie buržoazního narcismu. Pokud se něčím liší, je to velmi často ještě vystupňovanější konformitou (všichni v černém, všichni s podobným ideologickým rejstříkem lásek a nenávisti) a agresivnějšími projevy jejího vymáhání. Trochu podivné u hnutí, které tak zdůrazňuje svobodu, jejímž důsledkem by měla být různost.

Typickou otázkou dospívajících je: Kým jsem? Kam patřím? Kdo tam nepatří, proti komu stojím? Stávající české anarchistické hnutí své odpovědi na tyto otázky vyzcizelovalo k dokonalosti. Nabízí zejména bohatý katalog nepřátel, kteří sehrávají důležitou ideologickou funkci - umožní vymezit sebe samotného.

Typickou otázkou zralejších je: Co chci dokázat? Jak se mi to může podařit? Pro tyto otázky nabízí současný český zideologizovaný anarchismus především soubor omezení. Namísto zajímavých otázek - jaké boje jsou dnes ve společnosti klíčové? jak se jich mohou anarchisté přínosně účastnit? jaké nástroje pro daný zápas s mocí nám mohou poskytnout anarchistické myšlenky? - nám vnucuje utápění se v otázkách nezajímavých a zavádějících: S kým smíme spolupracovat? Do jakých aktivit se můžeme zapojit? Jak si udržet naši anarchistickou čistotu? Kde jsou hranice popření myšlenek? Ideologičtí pohraničníci anarchistického státu hlídají s ostře nabitými slovy, hranice jsou zaminovány výbušnou půdou diskusních fór. Není divu, že roste poptávka po emigraci - kdo by chtěl nadosmrtně žít ve strnulém ideologickém státu. Lidé nestárnou s anarchismem v srdci - a pokud ano, pak je ideologicky pojatý anarchismus spíše brzdi a destruuje, než aby v nich rozvíjel jejich lepší vlastnosti.

Nenabízíme řešení, jen říkáme, že prvním krokem k němu je změna otázek. Anarchismus by neměl být politikou ideologických sekt, anarchismus by měl znamenat politiku sociálních hnutí. Měli bychom se ptát, kolem jakých aktuálních společenských bojů se mohou vytvořit hnutí, která jsou podstatná z hlediska emancipace. Měli bychom se ptát, co můžeme těmto hnutím nabídnout, čím jim můžeme přispět, jaké nástroje jim můžeme poskytnout, jak se jich prakticky můžeme účastnit a být jejich přínosnou součástí. Měli bychom sami sebe i druhé vnímat ne jako nositele neměnných identit, ne jako pouhé stožáry pro hadry různých vlajek, ale jako lidi, kteří se mohou ve vzájemném dialogu a ve společných zápasech proměňovat. V sociálních hnutích se potkáváme s lidmi, kteří se od nás v mnohém podstatně liší - jinak by to nebyla sociální hnutí, ale pouhá aktivita sekty (ostatně, v mnohém vzájemně odlišní lidé se budou setkávat i v anarchistickém hnutí, pokud kdy opět dozraje do něčeho, co bude hodno tohoto jména). Máme šanci spolu s nimi rozvíjet

různé boje, máme šanci se od nich leccosmu přiučit a možná je máme šanci i ovlivnit. To třetí ovšem jen za „cenu“ toho prvního a druhého, jen v případě, že opustíme křečovitou a ve skutečnosti nesebevědomou představu o výchozí nadřazenosti našich anarchistických východisek.

Jistě, v sociálních hnutích se můžeme také zklamat a pořádně spálit, ba i posloužit něčemu, co odmítáme. Ideolog, který zůstane mimo ně na pečlivě strážené půdě svého pravověří, je vždy ve výhodě - už dopředu „má pravdu“. Nám se ale cena za tuto výhodu zdá příliš vysoká. Za ideologickou čistotu se totiž platí zvláštní kombinaci pasivity a povýšenosti, jalovosti toho, kdo stojí stranou sociálního boje a staví se do role „uvědomělejšího“ než jsou jeho účastníci.

Jsme a budeme Ideologicky nekorektní. Stále doufáme, že je možné porazit stát, kapitalismus a náboženství - nutnou (byť jistě nikoli dostačující) podmínkou k tomu je ale porazit stát, kapitalismus a náboženství, které jsme si vytvořili v našich hlavách z protistátních, protikapitalistických a protináboženských myšlenek. Stát, který reprodukuje každodenně i ve vztazích jak v hnutí, tak mimo něj.

Uvědomujeme si, že jsme součástí toho, co kritizujeme. Mnohokrát během našich aktivit v anarchistické scéně jsme přispěli k opevňování hranic anarchistického státu. Došlo nám to a chceme to změnit. Nejde nám o jednotlivce. Tak jako u boje proti státu a kapitalismu víme, že nestačí zabít pár policajtů, ale je potřeba změnit systém vztahů mezi lidmi. I v případě ideologického státu v našich hlavách, který si produkujeme sami, nestačí obvinění na několik známých adres.

Ideologičnost vytvořila kulturu, která ovlivňuje nastavení vztahů a směr úvah v celém prostředí odhánějícího českého anarchistického „hnutí“. Tato kultura (a ne jednotliví lidé nebo ani ne konkrétní politické názory či organizace) se stala překážkou anarchistické aktivity, anarchistickým vztahům a anarchistickým přístupům. Je třeba s ní skoncovat a hledat jinou, která bude více odpovídat našim ideálům svobody, rovnosti a vzájemnosti.

Ideologicky nekorektní

ODPOVĚĎ IDEOLOGICKY NEKOREKTNÍM REAKCE ČLENA ČSAF NA „ANARCHISTICKÝ ANTIMANIFEST“

Rád bych se pozastavil nad obsahem, formou a účelem textu, který jeho autoři, podepsaní jako „Ideologicky nekorektní“, nazvali „Anarchistickým antimanifestem“. Nerad bych zůstal ale jen u toho. Mým cílem ke konci příspěvku bude snaha dobrat se, pokud to jen bude možné, nějakých konstruktivních závěrů, které by mohly posunout diskusi, která byla tímto textem otevřena, dál.

NEŠASTNÁ FORMA

Než začnu svým vlastním dojmem, jaký na mě zmíněný text udělal, přiblížím stručně reakce lidí, s nimiž jsem se o tomto článku (příznám, že jen velmi stručně a zběžně) bavil. Někteří prohlásili, že vůbec nerozumí tomu, co text vlastně kritizuje, popřípadě, co má být jeho smyslem. Objevil se hlas, že článek je typickým příkladem levičáckého sebebrskání, a poznámka, že již samotný název v poměru k obsahu budí dojem nemalé nabubřelosti. Slyšel jsem také, že text budí dojem výzvy k podílu na nějaké širší otevřené koalici, jako je například Pro-Alt. Naopak jeden z čerstvých členů ČSAF mi sdělil, že se mu text líbí a dává mu poměrně zapravdu, jelikož si v hnutí, v němž se začal angažovat, všiml určitých projevů, na něž je zde poukazováno.

Rozumím výše zmíněnému nepochopení, jelikož „Anarchistický antimanifest“ je z velké části napsán tak obecně, že člověk v mnoha pasážích opravdu neví, co si má představit, aby mu bylo jasné, co že je to vlastně kritizováno. Pochopil jsem, že autorům jde o kritiku dogmatičnosti v anarchistickém hnutí. Text se však dopouští zjevných generalizací, zavádějícího zjednodušování a vůbec nereflektuje anarchistické hnutí v jeho šíři. Čím to je? Nevím, možná neúplnou znalostí prostředí dnešního anarchistického hnutí a jeho organizované části, možná zaujatým pohledem, možná zaměřením na to, co chci kritizovat, a opomíjením toho, co se mi do takové kritiky nehodí. Kritika je bezesporu potřebná, ale dělat ji formou „padni komu padni“ mi nepřijde nejšťastnější. Jaký může mít takový přístup efekt? Těm, co jsou ideologicky zaslepeni, oči s velkou pravděpodobností neotevře. K těm ostatním je v mnohém nespravedlivý až urážlivý.

Článek má bezesporu „v něčem pravdu“, ale přijde mi to trochu málo na to, co by člověk očekával od textu s takto deklarativním názvem. Pravděpodobně chyba očekávajícího - který podlehl, možná stejně jako autoři, stereotypní domněnce, že „čím víc anti, tím víc anarchie“. Možná by to chtělo jen méně silných slov, méně obecnosti, více příkladů a návrhů řešení.

POSTMODERNÍ LUNAPARK

„Anarchistický antimanifest“ na mě dýchl jakýmsi „postmoderním relativismem“. Mimo jiné stvedný výraz použil i jeden člen ČSAF, když jsem podnikal ze začátku uvedenou minianketu o tom, jak text na koho působil. Je konec „velkých vyprávění“, je konec ideologií. Kdo se jich drží, je zpátečník. Ideologie se v „kapitalistickém realismu“ nenosí. A když už, tak je taková ideologie jen jednou z atrakcí postmoderního lunaparku, kde není „rozdlip mezi anarchistickou colou a trockistickou pepsi“. Jenže onen lunapark řídí skuteční ideologové - ideologové neoliberalismu, které provoz nějaké malé nebezpečné atrakce nemůže ohrozit.

Nebezpečím dnes není ani tak ideologičnost, jako spíše mentalita, která je charakteristická pro „společnost zážitku“. Tato mentalita se nenechává omezovat nějakou ideologií, natožpak zásadami či odpovědností. A když už si někde chce hrát na pískovišti idejí, je možné bezproblémově ideologicky přesedlat od anarchismu k neonacismu, od marxismu k neoliberalismu... Při takovém pojmání světa není pak těžké připodobnit anarchisty k facebookovým xenofobům. Jsou podobní náckům, jelikož nenávidí komunisty. Jsou podobní komunistům, jelikož nemají v lásce nácky. Každý ať si vybere, co se mu líbí. O tom to přeci je.

Jenže facebook (popř. jiný virtuální prostor) s jeho virtuálními skupinami je něco naprosto odlišného od fyzicky existujících anarchistických organizací. Zatímco ega obyvatel virtuálního prostoru mohou nabývat neomezených rozměrů, experimentování s různými podobami samosprávné organizace nutí naopak lidi nebyt sobeckými individualisty. Což samozřejmě s sebou nese různá omezení, protože když se chce člověk chovat zodpovědně k ostatním, nevyhne se jim. Mimo jiné celá řada anarchistických experimentů skončila právě na tom, že jim chyběla jakási alespoň rámcová idea, program či směr - nebo chcete-li „ideologie“.

VE JMÉNU SVATÝCH

Autoři textu vyčítají anarchistickému hnutí „předávání receptů na spasení“ a „třímání praporu svatých“ anarchistických klasiků. Můj dojem z anarchistického hnutí v posledních letech je ale naprosto opačný. Mám naopak pocit, že trpíme absencí jakýchkoliv receptů, byť i těch dílčích. A v otázce anarchistických klasiků se ani v nejmenším nedomnívám, že by s nimi někdo v nějaké větší míře operoval. Anarchistů, kteří znají skutečně dobře jejich díla, opravdu moc není. Každý prostě není knihomol. Možná by místo zahazování pomyslných praporů, které vlastně nikdo pořádně ani netřímá, neškodilo přiblížit myšlenky anarchistických „fousáčů“ dnešním mladým lidem - samozřejmě takovou formou, která by jim byla srozumitelná. Možná by si při jejich četbě uvědomili některé věci mnohem lépe než z obecných manifestů a antimanifestů.

Nevím, co si v souvislosti s českým anarchistickým hnutím představit pod „mocenskými centry“. Nevšiml jsem si nějaké „vystupňovanější konformity“, naopak jsem často svědkem ostrých debat. Že mnozí anarchisté mají při odívání v oblíbenou černou barvu bych nechal na jejich estetickém (či účelovém) citění, rozhodně nejsou jen tací a „různost“ by se navíc neměla vynucovat, aby bylo vyhověno „nadvládě několika hesel“. A už vůbec nerozumím tvrzení: „Lidé nestárnou s anarchismem v srdci - a pokud ano, pak je ideologicky pojatý anarchismus spíše brzdi a destruuje, než aby v nich rozvíjel jejich lepší vlastnosti.“ Je sice pravda, že mnozí lidé opustili anarchistické hnutí a s ním i anarchistické myšlenky. Na druhou stranu je také faktem, že mnozí dnes neaktivní lidé, například někteří bývalí členové a členky ČSAF, stárnou s anarchismem v srdci a nemám ani přinejmenším pocit, že by to musel být nutně ideologicky pojatý anarchismus, natož že by je jejich světonázor nějak brzdil a destrukoval. To nanejvýš v takových životních a každodenních situacích, kdy se člověk musí podřizovat a přizpůsobovat, ať už v zaměstnání nebo při styku s úřady, a naráží přitom na své skutečné touhy.

Text tvrdí, že v anarchistickém hnutí se „konformita vymáhá v kolektivních zpovědních odcizených internetových fór“, popřípadě že „hranice jsou zaminovány výbušnou půdou diskusních fór“. Pokud mi je známo, skoro žádná veřejná internetová fóra toto hnutí nemá. Je to dáno především včasným rozpoznáním jejich omezení a kontraproduktivnosti, kdy se příliš nelišila od žumpy většiny internetových fór a diskusí pod články, jak je známe především z prostředí českých internetových deníků. Když existovala, stala se především prostorem úzké skupiny notorických hádavců, sprostých politických oponentů a několika neomylných „jediných pravých anarchistů“ (na ty posledně jmenované by se kritika od „Ideologicky nekorektních“ hodila) - hrstky lidí, kteří nepocítují odpovědnost vůči nikomu a ničemu. Nevím ale, proč s vaničkou vylévat i dítě a šmahem odsoudit i ty, kteří s takovým způsobem komunikace nemají nic společného a je jim samotným nanejvýš protivný. Většina anarchistů, které znám, nemají „povinné“ facebookové profily a neúčastní se nikam nevedoucích virtuálních debat.

HLEDÁNÍ HRANIC

Asi jediný náznak konkrétního příkladu nalezneme ve výzvě k nalezení 10 rozdílů mezi „anarchistickou colou a trockistickou pepsi“. Autoři se táží, „v čem jsme reálně, v naší praxi antiautoritářštější, svobodomyšlnější a více proti-avantgardní?“ Myslím, že nejde o nálepky, ale o to, jaké principy kdo prosazuje (samozřejmě druhá otázka je, jak je prosazuje). Není potřeba hledat 10 rozdílů, stačí jeden jediný, a tím je prosazování, popř. vynucování nepřírozené autority. Samozřejmě můžeme filosofovat o tom, jak je popírání autorit autoritářské, boj proti popíračům svobody omezováním svobody oněch popíračů, a jak je vlastně avantgardní a povýšenecké, když někdo přichází s vlastním postojem, pohledem na věc a kritikou jiných pohledů.

Anarchistickému hnutí je vytýkáno, že „minulé boje vytrhuje z jejich kontextu a děláme z nich zploštělé mýty“. Takový přístup samozřejmě není dobrý, nikam nás neposune - naopak, nechá nás zabředlé v minulosti. Jenže možná ještě horší je minulé boje ignorovat. Právě ty by pro nás měly být zdrojem poučení, inspirace, možnosti zhodnocení chyb a varování před nimi.

Při čtení textu se mě zmocňoval pocit, jako kdyby „Ideologicky nekorektní“ požadovali, aby se anarchisté vzdali svých kořenů, protože lpět na nich (ano, všeho moc škodí), je tak neanarchistické; aby se vzdali svých symbolů (ano, jsou to jen symboly), jelikož symboly je

třeba ničit; aby se vzdaly své averze k autoritářským ideologiím, jelikož respekt a různost je ta správná anarchie. Přehnaná ideologičnost je bezesporu špatná, ale jakési „ideologické vyvanutí“ řešením určitě nebude. Je sice hezké zvolat něco na způsob „vzdejme se svých zásad a historických zkušeností, jelikož ty vytváří stát v našich hlavách a spolupracujeme s kdekým“, ale tím, ať chceme nebo ne, popřeme sami sebe.

PŘIJETÍ KRITIKY

Ani v nejmenším nechci popírat, že až dosud jsem se k „*Anarchistickému antimanifestu*“ vyjadřoval z pozic ukřivděného anarchisty. A pravděpodobně, abych sám sobě dokázal, že tak to přece není, jsem se ho snažil popřít. Přes všechny ty výhrady, co jsem zatím vznesl, přes všechna vědomá i nevědomá překroucení a nepochopení původního textu, chci říci, že jsem za ten text rád. Je jedno, že ho považuji za nešťastně uchopený, vnímám ho především jako snahu rozpoutat diskusi o kultuře českého anarchistického hnutí. I když možná nejde o otázku nejzásadnější, i tak je velmi důležitá.

Bezesporu existují zaslepení ideologičtí obránci hranic anarchistické ideologie. Ale těch je minimum, i když se nedá popřít, že někdy mají vliv na kulturu hnutí jako celku. V rámci ČSAF jakožto organizace sdružující anarchisty a anarchistky různých proudů (i když zpravidla nemají potřebu se nad rámec anarchismu nějak ideově vymezovat) si dovoluji tvrdit, že takto vyhocený problém neexistuje. To ale neznamená, že se neobjevují postoje vycházející více z pouček a nalajnovaných postojů, než z racionální rozvahy či diskuse. Kritika a sebekritika hnutí jsou důležité, aby se mohlo hýbat dopředu. Ale to je možné jen tehdy, když nezůstane jen u kritizování, ale začne se pracovat na řešení. Jestliže má být kritika „*Ideologicky nekorektních*“ upřímnou a ne jen rétorickým cvičením, měly by přijít z jejich strany další kroky, které povedou k řešení a posunu hnutí žádoucím směrem. Nevím, zda bude dobrá cesta „*kulturní revoluce*“, tedy jakési chirurgické „*skoncování*“ se starou „*kulturou, která ovlivňuje nastavení vztahů a směr úvah v celém prostředí odhnivajícího českého anarchistického hnutí*“, a hledání jiné. Rázná slova, vlastní manifestům (i *antimanifestům*), zní sice pěkně, ale aby bylo možné docílit změny kultury uvnitř hnutí, je potřeba si dopředu uvědomit, že to bude dlouhodobější záležitost a toho vysvětlování a diskusi bude muset být v průběhu času trochu víc.

Nepopírám problém ghettoizace hnutí, která je dána kombinací marginality, subkulturnosti, ideologičnosti a absence vlastní politiky a která se z následně omezenosti a uzavřenosti sama dokola reprodukuje. Oproti svým dřívějším postojům se však dnes nekloním k tomu, že v anarchismu je důležitější metodologie než ideologie - obě jsou důležité a v anarchismu je třeba dbát na jejich vyváženost - stejně jako v dalších otázkách - prostě takový anarchistický „jin/jang“.

NASTAVOVÁNÍ OTÁZEK

„*Antimanifest*“ tvrdí, že anarchistické hnutí nabízí jen „*nezajímavé a zavádějící otázky S kým smíme spolupracovat? Do jakých aktivit se můžeme zapojit? Jak si udržet naši anarchistickou čistotu? Kde jsou hranice popření myšlenek?*“ Já si naopak myslím, že by nebylo od věci tyto otázky (nepoložené však takto zavádějící způsobem) znovuotevřít. Nemám pocit, že by se na ně jakým uspokojivým způsobem odpovídalo, ani ne tak v teoretické rovině, jako spíš v konfrontaci s praxí. Jejich upozadění rozhodně ničemu nepomůže, určitě ne změně kultury hnutí a zapojení se do živoucích sociálních hnutí.

Je možné se smířit s promiskuitní mentalitou „společnosti požitku“, jak jsem ji zmiňoval, rozplynout se v antiideologičnosti a všeobjímajícím respektu a toleranci, nebo na to reagovat konzervativním voláním po „*hnutí dob minulých*“ a tradici, což by vedlo jen k uzavřenosti a ještě větší marginalitě. Ani jeden přístup ale není dobrý. Anarchistické myšlenky by pro nás měly být víc než zbožím a atrakcí a zároveň víc než „*dobojováním velkých bojů minulosti*“.

Předně bychom se však měli ptát po politice současného anarchismu. Jde totiž o klíčovou a nezodpovězenou otázku. Na co nám bude nakrásně lepší kultura v rámci hnutí, když ono hnutí nebude mít ani rámcovou představu, kam směřuje a čeho chce ve střednědobém horizontu dosáhnout. Součástí této široké otázky pak bezesporu budou i ty, které se ptají po klíčovém bojích dneška a po tom, jak se jich anarchisté mohou účastnit.

„*Anarchistický antimanifest*“ přiznává, že nenabízí řešení. Říká, jací by anarchisté neměli být, ale už tolik neříká, jací by tedy měli být, aspoň rámcově. Autoři mluví obecně o sociálních hnutích. Nenabízejí žel žádnou konkrétní berličku, které by se čtenář mohl chytit a udělat si nějakou jasnější představu o jejich slovech. Jistě je potřeba se zapojovat do emancipačních hnutí a iniciativ. Lze však mít anarchistům za zlé, že se mají na pozoru před budováním jednotných front, které jsou předurčeny k tomu, aby požraly své děti a pomohly k moci

lidem a skupinám, kteří v nich vidí příležitost právě k tomu? Právě díky takové několikrát zopakované nepřijemné zkušenosti by se anarchisté neměli vzdávat otázek, s kým spolupracují a čím záměrům mohou nevědomě a v dobré víře posloužit. Souhlasím, že zmiňovaná zkušenost nesmí anarchistickému hnutí bránit v otevřenosti a zapojování se do aktuálních bojů dneška. Nesmí bránit v komunikaci s lidmi a skupinami, které se sice za anarchistické neoznačují, ale mají k anarchistickým principům blíže, než by se mohlo na první pohled zdát. Souhlasím, že překážkou může být i nezdravá sebestřednost, která se však nevyhýbá nikomu. U anarchistického hnutí mám ale pocit, zvláště po diskusích v rámci 15letého výročí ČSAF, že je jako celek schopné sebereflexe a posunu.

Myslím, že jistá míra zásadovosti a ideologičnosti je zdravá a chrání před „*depolitizací rozumu*“, rozbřednutím a popřením sebe sama. Když se ale překročí určitá hranice a ideologická zásadovost překročí zdravou mez, dojdeme také k popření sebe sama a budeme úspěšně pracovat na vytvoření nesmiřitelné uzavřené sekty.

CESTY K ŘEŠENÍ

Sám si moc dobře uvědomuji, že hnutí chybí dynamika, je poměrně uzavřené a konzervativní skupinou, nemá žádnou politiku a směr. Jsem proto rád za každou iniciativu, která pomůže najít (nebo se aspoň pokusí hledat) cesty, jak to změnit. V rámci organizovaných struktur anarchistického hnutí v poslední době dochází k posunu. Například v místních skupinách ČSAF se před nějakým časem rozjely nové debaty o dalším ideovém a strategickém směřování.

Hledá-li někdo cestu z ghetta a svazujících ideologických hranic, které pro něj vytvářejí těsnou ohradu manévrovacího prostoru, a nechce-li se přitom pohodlně přidat k „*poptávce po emigraci*“, mohl by zvolit například následující postup: Snažit se marginalizovat (už tak marginální) ideologické pohraničníky. Ponechat si je však jako vzdálený hlásek svědomí, jelikož občas můžou přijít s včasným varováním či mít v nějaké dílčí věci podnětný názor. Věnovat se „*kultuře*“ hnutí a jejího diskursu. Vést diskuse, nebát se znovu otvírat některé uzavřené otázky, neustrnout, nepodlehnout dojmu, že „*vše už bylo řečeno*“. Vedle diskusí experimentovat, ověřovat teoretické závěry v praxi. Mít na paměti, že různé situace vyžadují různé přístupy - neaplikovat na všechno jednotné a univerzální poučky.

Co se týče současných bojů a sociálních hnutí a iniciativ, jsou dvě možnosti, jak se zapojit. Vstupovat do nich jako „*insideři*“ a podílet se na sociálních konfliktech na pracovištích, ve školách, v místě bydliště. Nebo je podporovat, co by „*aktivní outsideři*“ - zcela respektující autonomii a rozhodnutí podporovaných subjektů. První způsob mohou volit jen někteří - ti, kterých se bezprostředně dílčí sociální konflikty dotýkají, jsou jejich součástí či se dokonce podílí na jejich eskalaci. Druhý způsob může zvolit každý - inspiračních podnětů je bezesporu hodně (a na stránkách csaf.cz se o nich právě z tohoto důvodu snažme informovat). Vždy je ale v roli „*aktivního outsidera*“ potřeba mít na paměti své postavení člověka, který může přispět solidární podporou, zprostředkováním pomoci či inspirace, ale neměl by se ani v nejmenším cpát do rozhodování v jednotlivých konfliktech, v nichž není dotčeným aktérem.

Další pomyslnou frontou, do níž by se měli podle mě anarchisté aktivněji zapojit, je brání si zpět veřejného prostoru, který se stal neživým a sterilním doplňkem neoliberální praxe. Zde by mohly být inspirací či dokonce partnerem k spolupráci některé umělecké skupiny. Nejde sice o zapojení se do sociálního hnutí, ale i tak o často velmi radikální zásah do gentrifikačních procesů s širokým propagačním potenciálem a využitím prostoru pro (především vizuální) komunikaci s ostatními.

PLÁCNUTÍ DO VODY?

Jestliže na „*Anarchistický antimanifest*“ nenaváží další kroky a jeho autoři (a nejen oni) nebudou mít vůli je podniknout, půjde o pouhé plácnutí do vody, jakých už jsme byli svědky nespočetněkrát. Potenciální nebezpečí bránců, aby se debata posunula dál, vidím ve třech věcech. Jednak je to mnou již zmiňovaná ne příliš zdařilá forma, jakou je text podán. Pak je to reke těch několika málo „ideologických pohraničníků“ - divil bych se, kdyby nepřišla a neodpovídala přesně tomu, co text kritizuje. A asi tou největší a opravdu skutečnou překážkou může být lhostejnost a apatie velké části anarchistického hnutí se sebou něco dělat a někde se posunout, pohodlnost několika frází, které je snadnější čas od času zopakovat, než je čas od času podrobovat otázkám a revidovat v reakci na aktuální situaci a boje.

Chci se omluvit, že moje reakce je minimálně jednou tak dlouhá, jako text, na nějž jsem reagoval, avšak nedokázal jsem se této rozvleklosti vyhnout.

CO NÁM DAL A VZAL SOCIÁLNÍ STÁT

ANEB ZAMYŠLENÍ ČERNORUDÉHO SOCIÁLNÍHO DEMOKRATA

STÁT A TRH, TRH A STÁT

Už v samém názvu mého příspěvku jsem použil sprosté slovo - „stát“. Ba co hůř, dopouštím se takového kacířství, že připouštím, že stát, který společně s kapitálem je zdrojem všeho pozemského zla, může mít i nějakou kladnou stránku a že společnosti mohl něco dát. Ještě většího kacířství bych se dopustil, kdybych se pustil do dějin kapitalismu a sledoval, jak od 16. století v některých aspektech měl kapitalismus vliv jak na rozvoj základních svobod, tak především na rozvoj vzdělanosti a kultury (buržoazních hodnot). Samozřejmě druhá strana tohoto procesu byla natolik negativní a v 19. století se stala natolik dominantní, že tu „pozitivní“ zastínila a do značné míry pohltila. Trh (vlastníci) kladl tlak na moc, která určovala životy lidí, aby posléze tuto moc převzal a stal se sám utlačovatelem, který určuje životy lidí. Ze svobody trhu, která se v určitém období do jisté míry překrývala se svobodou slova, výzkumu, shromažďování apod., se stala nadvláda trhu (nadvláda vlastníků kapitálu) - tedy ještě mocnější a zákeřnější vládce. Vládce, který nemá svoji jednotnou tvář, na kterého nelze spáchat atentát a který je daleko více abstraktní než monarcha, král, vláda a tudíž za své aktivity nenese před svými poddanými téměř žádnou zodpovědnost. Právě kvůli tomu, že „vláda“ trhu vládne na základě jiných principů než stát a klasické formy moci (tržní zákony a mechanismy jsou odlišného charakteru než psané zákony státu, ale jsou stejně jako zákony státu umělým konstruktem, který lze odstranit, změnit - viz. alternativní ekonomické systémy) a že ona vláda není tolik očividná a zřejmá, spousta lidí ji popírá, stejně jako popírá existenci něčeho, jako je kapitalismus. Ale to už je na jinou debatu s jinými lidmi, než pro které je určen tento článek. Snad bych jen tyto lidi odkázal na Weberův pojem „ideální typ“.

Tržní ekonomika, která už tím, že je založena na sobectví, které má údajně přinést blaho všem, se odrhla od etiky, a tím, že byla pokřtěna na vědu a její zákony se téměř připodobňují zákonům přírody, vrostla do přirozeného světa a stala se v myslích značné části lidí věcí samozřejmou a nutnou. (Trh a ekonomika se staly takřka synonymem. Téměř se nehovoří o tom, že trh bývá a může být naprosto okrajovou součástí ekonomiky. Pojímání peněz jako pouhého směnného prostředku se vysvětluje jako ekonomická nevzdělanost a nevyspělost, jako neuvědomění si, že peníze jsou rovněž kapitálem, nikoliv jako odmítnutí této možnosti z etických důvodů.) Ideální tržní prostředí s vyrovnanou konkurencí je tak chimérou, která má zastínit to, že ve společnosti, kde je nerovnoměrně rozložené bohatství, nemůže existovat spravedlivý a svobodný trh a samotný charakter tržní ekonomiky vede k vytváření těchto nerovností. Právě tyto negativní dopady trhu chtěl potlačit a kompenzovat sociální stát.

Sociální stát je tedy založen stejně jako liberální, neoliberální nebo jakýkoliv jiný stát v současnosti na ekonomickém růstu, na spotřebě, na dynamice trhu, na soukromém vlastnictví (někde se mluvílo o státním vlastnictví, ale i v těchto zemích mělo charakter soukromého vlastnictví - o chodu podniku nerozhodovali sami pracující, ale státní zřízení, kvalita práce se poměřovala kvantitativními indikátory, šlo o to vyrábět co nejvíce, ne o to setřít hranice mezi pracovním časem a časem volným, kvalita života byla ignorována), na centralizaci a třech typech státní moci, ale na rozdíl od ostatních ve svých počátcích usiloval o to, aby imperativ zisku nedominoval ve všech sférách, nýbrž aby se vybudoval veřejný prostor, který tomuto imperativu nebude podléhat.

Tento prostor, na rozdíl od státního socialismu, však sociální stát chtěl budovat svobodněji (nebudu zde rozebírat, v čem se liší sociální stát od „realsocialistického“ státu, protože si myslím, že rozdíl je poměrně zřetelný). Později sociální stát podlehl dominantnímu jazyku ekonomiky a již svůj záměr neobhajoval humanismem a etickými principy, nýbrž se snažil dokázat, že se ekonomicky vyplácí.

O CO FORMÁLNĚ USILOVAL SOCIÁLNÍ STÁT?

Sociální stát tedy sloužil k pacifikaci společnosti, k zmírnění napětí mezi jednotlivými třídami. Též se chlubil, že zmírněním chudoby brání nárůstu kriminality, podporou matek navrácí ženy na trh práce a podporou sociálně slabých umožňuje spotřebu i těm, kteří by jinak z ní byli vyloučeni, a tudíž že i předchází ekonomickým krizím. Sociální stát se tak mnohdy označuje za domestikaci kapitalismu nebo také za kapitalismus s lidskou tvář. Sociální stát usiloval o větší šanci sociální mobility, o nárůst střední třídy, tedy o nárůst těch, kteří mají střechu nad hlavou, mají co jíst, je jim poskytnuta zdravotní péče a vzdělání,

tedy o postavení základny Maslowovi pyramidy pro všechny, aby tím umožnil všem mít čas zabývat se o politiku a zasahovat do ní. (Popisují, co vše sociální stát chtěl, nikoliv čeho docílil. Uvádějí si meze parlamentní demokracie, korupci, i meze občanské společnosti, která měla kompenzovat negativa parlamentní demokracie). Tím, že i sociální stát je závislý na spotřebě a s ní spojené ekonomické dynamice, však hojně podporuje/oval konzumní kulturu a s ní spjaté odvrácení od zájmu o politiku, zbulvarizování politiky a zkomo-difikování a tržnímu absorbování jakéhokoliv odporu. Zkrátka ideou sociálního státu bylo kompenzovat rozdíl a více zrovnoprávnit vztah práce a kapitálu. To, že odstranění státu a rozdělení lidí na vládnoucí a ovládané považoval sociální stát za nemožné nebo nežádoucí, chtěl kompenzovat tím, že chtěl umožnit (pomocí práv na shromažďování, stávku, organizování se apod.), aby vládnoucí měli větší strach a obavu z těch, co ovládají, než mají ovládaní z vládnoucích. To bylo principem demokracie a voleb a občanské společnosti podle ideologií sociálního státu. Toho však projekt sociálního státu nikdy nedocílil.

JAK TĚCHTO CÍLŮ CHTĚL SOCIÁLNÍ STÁT DOSÁHNOUT?

Negativní dopady trhu chtěl sociální stát kompenzovat tím, že určité služby dekomodifikuje a tím je zpřístupní i nižším vrstvám - tedy vytvořením konceptu sociálních práv - veřejného prostoru. S tím souvisela snaha o kompenzaci sociálních rozdílů progresivním zdaněním a výraznou redistribucí příjmů. Celý tento koncept a systém byl založen na několika předpokladech - kvalitní a funkční trh práce (téměř plná zaměstnanost), soudržná rodina (kterou sám do jisté míry umožňoval snadněji rozvrátit, díky větší ekonomické soběstačnosti jednotlivců) a možnost ovlivňovat a regulovat trh v rámci hranic národního státu. V souvislosti s ekonomickou globalizací, proti které snad žádný ze sociálních států nevystoupil a jen málo z nich se jí nějak bránilo (už ze samotné podstaty toho, že jsou součástí ekonomického systému založeného na tržní ekonomice), se však tyto předpoklady existence sociálního státu začaly hroutit.

Tím, že nadnárodní korporace přesouvaly výrobu do zemí s levnou pracovní silou, nízkými ekologickými normami a výraznou korupcí, že prodej přesouvaly do ekonomicky vyspělých zemí s vysokou kupní silou a své daně přiznávaly v tzv. daňových rájích, docílily toho, že daňová zátěž se z firem přenesla zpět na zaměstnance plnou vahou a tím se plně obnovila naprostá nerovnováha mezi kapitálem a prací. Ekonomika se tak vymkla z otevírky politiky a silou přírodních zákonů určuje její hranice a meze. Kapitalismus se tak projevil jako divoké zvíře, které je nemožné domestikovat. Někteří však myslí, že by to přece jen šlo (například Horst Afheldt).

CO NÁM DAL A VZAL SOCIÁLNÍ STÁT?

Konečně se tak dostávám k hlavní myšlence první části mého příspěvku. Sociální stát se pokusil vytvořit veřejný prostor, který nepodléhá imperativu zisku a tudíž se snaží vzdorovat čistému kapitalismu. Pokusil se o sblížení sociálních vrstev, o to, aby sociální rozdíl mezi jednotlivými skupinami obyvatelstva byly souměřitelné - tedy o to, co už požadoval například konzervativní Aristoteles.

Sociální stát však zůstal státem - s jeho vnitřní potřebou kontrolovat a ovládat život jeho občanů. Domestikovaný kapitalismus však zůstal kapitalismem, který se snaží co nejvíce potírat netržní směnu jako šedou sféru ekonomiky a nadřadit zisk nad jakoukoliv jinou hodnotu. S proměnou kapitalismu ve finanční kapitalismus, kdy naprostá a zanedbatelná menšina peněz slouží svému původnímu účelu - čisté směně (roce 2007 bylo údajně pouze 1,2 % peněz použito pro transakce v reálné ekonomice, zbylých 98,8 % pak pro různé formy finančních spekulací), přestává mít vše kolem nás jakoukoliv logiku - tedy z pohledu neprivilegovaných vrstev.

INSTITUCIONALIZOVANÁ SOLIDARITA? BYROKRACIE A PODPORA PASIVITY?

Sociální stát značně přispěl ke krizi přirozené solidarity. Vytvořením veřejného prostoru sice dočasně zbavil určité oblasti života imperativu zisku, ale na úkor ovládnutí těchto oblastí - zbyrokratizováním a zinstytucionalizováním. Tím, že vytvořil solidaritu umělou a nucenou, ještě více naboural tu přirozenou. Tím, že umožnil ekonomickou soběstačnost jednotlivcům - pouze jako jednotlivcům (sociální dávky se vyplácí individuálně), přispěl k individualizaci společnosti. Na tom by nebylo nic tak špatného, kdyby se svou podporou spotřeby a svým snem

sociální mobility spojené čistě s mírou konzumu, nepodílel na tom, že z oné individualizace se stalo vytváření sobectví. Domnívám se, že tím, že se deklaroval do pozice patrona pomoci a z lidí udělal její pasivní příjemce, pomáhal nastolit kulturu zápasu - půdu pro vznik sociálního darwinismu. Tím, že sociální stát téměř zničil primární solidaritu solidaritou sekundární, kterou nyní není schopen nadále poskytovat (alespoň v případě, kdy přistoupí na základní teze neoliberalismu), umožnil plný rozvoj všech negativních tendencí, které se nyní dostávají na povrch - desolidarizace mezi těmi, kdo práci nemají, a těmi, co ji mají, mezi těmi, kteří sem přišli za prací a za o něco lepším životem, a těmi, kteří zde žijí apod.

JAK DÁL? SPOUSTA OTÁZEK. MÁLO ODPOVĚDÍ

Důvodem, proč jsem psal tento článek, je nastolení otázky: Má cenu bojovat za zachování některých privilegií sociálního státu? Za zachování sociálních práv a veřejného prostoru? Má cenu se zapojovat do sociálních hnutí, které lze označit jako reformistické? Je lepší nechat kolos sociálního státu padnout a pokusit se v nepříznivých podmínkách opět vytvořit přirozenou solidaritu a solidární a spontánní decentralizované alternativy veřejného prostoru - vlastní školy, školky, zdravotní střediska, domy pro sociálně slabé, samosprávné továrny a zemědělská družstva, formy kolektivního bydlení, zóny sedé ekonomiky nezáložené na zisku, nýbrž na čisté směně a kolektivním vlastnictví (např. společné veřejné jídelny)? Pokusit se lokalizovat trh a opět ho odsunout na kraj ekonomiky (po vzoru některých ekologických teoretiků a ekonomických disidentů)? Nebo má cenu za zachování sociálních práv bojovat a tyto výše popsané věci se snažit prosadit v prostředí, které bude pro život většiny příznivější? Je nátlak občanské společnosti na stát reformistický? Nebo je reformistická jen snaha něco změnit skrze stranický systém a volby?

JE KAŽDÁ SPOLUPRÁCE KOLABORACÍ?

Další sada otázek, které si kladu je: Shodují-li se v něčem dílčí s někým jiným a oba toho chceme dosáhnout, znamená to nutně, že jsem s ním našel společnou řeč? Vznikne-li iniciativa, v které se vyskytují například naši „oblíbení“ trockisté, iniciativa, která vyvíjí nátlak na státní moc - avšak neaspiruje na to (a veřejně se hlásí k tomu, že na to neaspiruje) tuto moc získat, znamená to, že trockistům pomáhá dostat se k moci a že s nimi všichni členi souhlasí i ve všem ostatním? A teď jednu úplně konkrétní otázku, když teď ona „hrozná“ iniciativa ProAlt vystoupila proti navýšení hlukových limitů, je zapojení se do tohoto protestu podporou trockismu, zkázonosnou kolaborací, zradou a pošpiněním všech ideálů svobody a humanity? Opravdu je lepší nechat 3 % lidí žijících v blízkosti hlučných dálnic ohrozit na životě vlivem srdečních příhod nebo ty ostatní nechat trpět nespavostí a migrénami, v rámci své nevíry na spokojený život v kapitalismu? Nebo proti tomu má každá názorová skupina lidí vystupovat samostatně? Pro naprostou většinu lidí - i v západních státech - je spokojený život v kapitalismu nemožný, ale musí proto rezignovat na spokojenější život? (Porovnejte s textem A. M. Bonano - *Anarchistické napětí*). Opravdu se musí vzdát všech dílčích snah zlepšit svůj život tady a teď ve prospěch vidiny větší šance na spokojený život v neurčité budoucnosti? Nebo si mohou onu vidinu zachovat a přitom zlepšovat i své současné životní podmínky?

PROALT - STARÁ ZNÁMÁ PÍSNÍČKA?

ProAlt nejsou trockisté, ProAlt podle mě z větší části tvoří lidé, kteří neusilují o to stát se politiky, stejně jako například mnozí lidé z ekologických sdružení. Výhrady k ProAlt mám a skeptický jsem byl k této iniciativě od začátku, ale to neznamená, že bych odmítal veškerou jejich činnost bez rozdílu. Mám bojkotovat ekologickou organizaci, která lobuje ve vládě za zákaz těžby, která má proběhnout v dohledné době v určité oblasti a může mít nenapravitelné důsledky? Mám odmítnout účastnit se přímých akcí na zamezení této těžby, protože se tam vyskytnou trockisté (popřípadě pokud všechny tyto věci neznám, mám si je proklepnout)? Nebo mám doufat a usilovat o to, že do té doby než ona těžba proběhne, tak se dosáhne sociální revoluce? Možná není možný kapitalismus s lidskou tvář, ale nemyslím si, že člověk, který teď a tady usiluje o kapitalismus s lidštější tvář, si nemůže zároveň uvědomovat jeho zkázonosné prvky a mít za cíl ho zničit. Já - jakožto černorudý socdemák - mám velice rád Chomského rozdělení na cíle a vize, kde říká: „Mým krátkodobým cílem je bránit a dokonce posilovat ty prvky autority státu, jichž - i když jsou hluboce nelegitimní - je dnes nezbytné k zadržení horlivých snah o „zatlačení“ pokroku, jehož bylo dosaženo při rozšiřování demokracie a lidských práv. V demokratičtějších zemích se dnes tvrdě útočí na autoritu státu, nikoli však proto, že se střetává se svobodomyšlnou vizí. Spíše platí opak: nabízí některým aspektům této vize ochranu.“ Možná tím, že se mně líbí tento přístup Chomského, si už nezasloužím ani to přívěsko černorudý a jsem už jen sociálfašista. Možná je to zrada ideálů, možná byste mohli říct, že je to podřizování cílů imperativu efektivity, ale

nemyslím si to. Lidé se musí naučit nespolehat na instituce, vytvářet si vazby s okolím, spolupracovat, být aktivní a uvědomit si svoji vlastní sílu a váhu. A tohle jsou příležitosti, kde k takovému uvědomění mohou dojít.

Myslím si, že v anarchistickém prostředí vychází příliš málo textů, které by reflektovaly změnu společnosti od 19., potažmo začátku 20. století. A těch změn není opravdu málo - od zániku třídy pro sebe (použijí-li marxistický slovník) přes vznik tří tříd namísto dvou (a jejich daleko složitější definici a rozlišení) po přechod od klasického kapitalismu k finančnímu. Vznik „proletariátu služeb“, nárůst strachu a nedůvěry ve velké a různé změny (pro ty, kdož používají historické zkušenosti anarchistů s bolševiky a trockisty ne k pouhému poučení, ale k vytvoření jakéhosi zákona dějin - historické nutnosti, je dobré si uvědomit, jaké zákony a nutnosti si vyvodili všichni ti lidé ze studia dějepisu - z historických revolučních zlomů). Je třeba názory zasazovat do současného kontextu, což se podle mého děje jen velice povrchně a nedostatečně. Má maloměstská povaha a výchova ze mě udělala slabocha, který nevěří v revoluce, které nejsou vyvolané ochranou holého života (což v západních společnostech zatím ve velice krátkodobém horizontu podle mého názoru nehrozí). Navíc si myslím, že takových slabochů je daleko víc, a to beru jako současný kontext. Proto si myslím, že je lepší něco dělat, než mít plamenné řeči o zradě ideálů. Nejsem zastáncem profesionálního aktivismu, moc rád bych se podílel na něčem, co bude pozitivním příkladem pro ostatní - vytvořením nějakého kolektivního bydlení (teď nemám na mysli squatting, nebo pouze squatting), zemědělského družstva apod. Něčeho, co by bylo tvůrčí a spirálo se imperativu zisku, tržní ekonomice a sociálně darwinistickému diskursu.

REVOLUCIONÁŘ A AKTIVISTA

O tom, že je třeba zasadit aktuální boje do kontextu, jsem našel pár citátů u Nestora Machna. (Ti „zásadoví a praví“ anarchisté mně nejspíš neprominou, jak jsem vytrhl z kontextu díla pár vět, a naprosto oprávněně mně to vytknou. Uvádím to jen proto, abych motivoval ostatní k tomu, aby současný stav popsali a myšlenky svých ideových inspirátorů do tohoto kontextu zasazovali. Nechci tím citátem dokázat nic víc, než že některé názory a myšlenky se v určitých situacích musí znovu promýšlet - což mně připadne blízké Chomského rozdělení na cíle a vize.)

„Právě proto jsem se společně s přáteli z gulajpolské anarcho-komunistické skupiny vrhl do organizování rolnického povstání proti nepřátelům revoluce a měl jsem se na pozor, abych přitom nezapomněl na naše skutečné úkoly.“

(PŘI DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ JE TŘEBA NIKDY NESPOUŠTĚT ZE ZŘETELE SVÉ VIZE)

„Pro aktivní revoluční předvoj to byla doba plná strádání, vyžadující od nás náročnou přípravnou práci. Naše gulajpolská anarcho-komunistická skupina byla takovým předvojem a události ji postavily před jednu zásadní otázku: má nebo nemá přijmout úplnou zodpovědnost za vedení hnutí bouřících se mas námezdně pracujících nebo se této role vzdát ve prospěch některé z politických stran s již hotovým programem a přístupem k přímé podpoře ze strany „revoluční“ bolševické moskevské vlády? Pro naši skupinu to byla složitá otázka, zaměstnávající nás zvláště v oněch těžkých časech, kdy nebyl prostor na zabývání se abstraktními anarchistickými principy, odmítajícími disciplinované organizování revolučních sil, výsledkem čehož by byla vzájemná izolace anarchistických revolučních aktivit a logická neschopnost sehrát tvořivou a produktivní roli ve své podstatě pro anarchisty předurčenou. (...) Našli jsme nejlepší možné řešení problému, zorganizovali jsme povstání přímo a nevěnovali sebeběnší pozornost možným stížnostem našich soudruhů na tuto revoluční předvojovou strategii, kterou pokládali za prvek cizorodý anarchistickým myšlenkám. Ve skutečnosti jsme tedy odsunuli stranou všechno nesmyslné žvanění, které nás značně poškozovalo, a soustředili jsme se na dotažení boje do vítězného konce.“

Něco podobného říká Chomsky, když rozlišuje mezi termínem „vize“, jímž míní jakési ideální společenské uspořádání, kterého by chtěl dosáhnout, a mezi termínem „cíle“, což jsou určité dílčí úkoly, které máme reálnou možnost uskutečnit. Tyto cíle jsou určeny naší vizí, ale mohou se s ní dostat i do zdánlivého rozporu.

Nijak tak nesrovnávám Machna s Chomským. Machno by si i dnes asi určil jiné cíle než Chomsky, i když vizi by měli třeba podobnou. Jen jsem tím chtěl ukázat, že není jen jedna jediná cesta, ze které nelze vybočit. Který z principů se dá v daném kontextu odhodit a který ne? Kdo je tedy vlastně anarchista? Je to i dnes, v době značně se lišící od počátků dvacátého století pouze revolucionář, nebo to může být i „aktivista“?

A3 je projekt nástěnných novin, které každý měsíc vydává Československá anarchistická federace (ČSAF) a vylepují ho její členové a členky. Přidat se však může každý, kdo má zájem a rád by šířil A3 ve svém okolí. Každé nové číslo je ihned k dispozici ke stažení v tiskové podobě na stránce www.csaf.cz nebo si o něj můžete napsat na e-mail: csaf@csaf.cz.

A3 - LEDEN 2011

PÁR POZNÁMEK K SITUACI MIGRANTŮ V ČR

Zvykli jsme si dělit cizince na dvě různé skupiny. Na ty, kteří do této země přijíždějí na krátkou dobu, za nejrůznější formou zábavy či poznání, ale předně přinášejí peníze a říkáme jim turisté. Jejich počty se chlubíme, vždyť například Praha je pak v návštěvnosti na rovní s takovými městy, jako je Paříž či Řím.

O druhé skupině cizinců na našem území se v lepším případě taktně mlčí, v horším jsou terčem nenávisných slovních útoků. Jde o různorodou, nicméně rovněž početnou skupinu imigrantů. Přicházejí z nejrůznějších důvodů, ale zpravidla naprosto jiných, než je rekreace či zájem o českou kulturu.

Někteří přijeli za prací, jiní se rozhodli pro život v této zemi, někteří dokonce přicházejí v obavě o svou vlastní existenci v původní zemi. Dělíme lidi podle toho, z které země přicházejí, jakoby „geografický původ“ byl nejzásadnější charakteristikou člověka, konkrétní důvody migrace znát nechceme.

Nikdo tu nemluví o „hodných imigrantech“ a na druhé straně nenávislivě a zlostně majoritě starousedlíků. Tento text vzniká s vědomím, že i imigranti jsou lidé nejrůznějších charakterů. Ale skutečnost, že jsou cizinci dlouhodobě pobývající na našem území často zaměstnaní za směšný plat a pracují v podmínkách v rozporu s bezpečnostními předpisy, v nejednom případě se stávají obětmi až zarážejícího vykořisťování ze strany mnoha pracovních agentur a zaměstnavatelů, jsou nesmyslné a nadbytečně zahlcování povinností ze strany státu, konkrétní úředníci s nimi mnohdy jednají s despektem a v neposlední řadě, že v očích některých policistů nedisponují stejnými právy jako „plnoprávní“ občané této země, nás nutí k této skutečnosti nemlčet! Naproti aparátu azylové a migrační politiky řízenému shora stojí autentická solidarita s konkrétními lidskými příběhy. Vždyť žádný člověk není ilegální, ačkoli se nám právní praxe zacházení s migranty snaží namluvit pravý opak.

Žijeme v zemi, již v minulém století postihla řada událostí, které vedly k tomu, že mnozí z občanů se rozhodli zvolit emigraci. Přesná čísla, kolik lidí vlastně odešlo, nejsou podstatná, nicméně poslední velká vlna emigrace po roce 1968 byla v řádech statisíců lidí. Mnozí občané tak získali bezprostřední zkušenost, jaké je být „ten z venku“ - imigrant. To, jakým způsobem se nyní k migrantům stavíme, indikuje více než co jiného - skutečný stav společnosti, jež před dvaceti lety nabyla možnosti vyjadřovat se k veřejným záležitostem, tedy k těm, které se dotýkají nás všech.

Žádný člověk není ilegální

Kampaň „Žádný člověk není ilegální“ si klade za cíl upozornit na problematiku legální a především pak ilegální migrace. Čítíme jak potřebu vyjádřit solidaritu, tak se v praktické rovině pokusit pomoci legálně i na černo pracujícím námezdním dělníkům, ekonomickým, sociálním či politickým uprchlíkům, žadatelům o azyl a dalším migrantům. Problematika migrace a represe se v současné společnosti nachází na samém okraji zájmu médií a především české veřejnosti. Jedním z cílů kampaně „Žádný člověk není ilegální“, která navazuje na stejnojmenné kampaně probíhající v zemích západní Evropy (viz. Kein Mensch ist illegal, No one is illegal), je pokusit se právě tento nezáměr prolomit.

www.noborders.cz

SICE DIKTÁTOR, ALE ZÁPADNÍ!

Vzpomínáte si na nedávné volby v Bělorusku? Incident mezi demonstranty a policií, kterých se v západních zemích dějí běžně desítky, byl nafouknut do obřích rozměrů a výsledkem byly sankce EU, srdceryvné rozhovory s místními disidenty a dojemné mediální pohádky o kruté diktatuře a statisících trpících.

Realita je ovšem taková, že opozice Lukašenkova režimu je tvořena jen hrstkou aktivistů (o čemž informoval i oficiální tisk) se zcela zanedbatelnou veřejnou podporou. Lid je totiž nakrmen. Relativní materiální dostatek bere běloruské veřejnosti motivaci vzbouřit se proti režimu, a proto je třeba

zapojit PR agentury a nějakou tu senzaci zkrátka vytvořit. Třeba protivládní demonstrace loni v prosinci, po níž zůstalo 600 zadržených. K čemu došlo? Dav „výtržníků“ zaútočil během nepovolené demonstrace na budovu vlády a parlamentu, na což reagovali těžkooděnci protiútokem. Reagovali by tak těžkooděnci jakéhokoli systému, v němž je ochrana elit a kapitálu tou nejvyšší hodnotou.

Titulní stránky novin se zaplnily fotografiemi z protestů. Mohli jsme se dozvědět, že policisté demonstranty dokonce i bili! Jaká to novina! Proč ale titíž novináři mlčeli, když byli bití demonstranti loni na podzim v Bruselu, Paříži, Aténách či Londýně? Kam dávají media oči, když se úřady dopouštějí mučení aktivistů a aktivistek během summitů G8 či zasedání globálních finančních institucí? A to ve většině případů k útokům na vládní budovy nedochází. Lidé jdou jen do ulic, aby svobodně vyjádřili svůj názor. S drobnou odlišností. Na rozdíl od běloruské opozice zpochybňují samotný systém státu a kapitalismu.

Lednové nepokoje v Tunisku, Egyptě a Jemenu tomuto absurdnímu dramatu nastavily zrcadlo. I tam lidé vystupují proti diktatuře, porušování lidských práv a zejména nesnesitelným sociálním podmínkám. A právě Egyptané nyní ukazují světu, že jiný svět je možný. Berou si postupně zpět to, co jim patří - i přesto, že proti nim stát posílá tanky a příslušovači režimu rozpoutávají násilnosti. Ovšem světové mocnosti se v kritice tamní diktatury dvakrát nepředhánějí. Vždyť tamní prezident Mubarak zabíjí a mučí ve jménu demokracie! Přesně loni si s Mubarakem v Káhiře natoval i český prezident Klaus. Zatímco Evropa a USA je v konkrétních soudech opatrná a vágně vyzývá k „udržení stability“ (rozuměj: k ochraně našich investic v regionu), Izrael řekl vše bez obalu a zcela otevřeně vyzval k podpoře egyptské diktatury. Opět tak potvrdil fundamentální podstatu kapitalismu - lidské životy nejsou důležité. Hlavní je zisk, investice, stabilita trhu a zájmy nejbohatších. Doufejme, že si toto uvědomují i obyčejní Egyptané a budou k tomu přihlížet i během veřejné diskuse nad budoucím modelem společnosti.

A3 – BŘEZEN 2011

VÝDOBYTKY KAPITALISMU

Václav Klaus je velkým zastáncem kapitalismu, jenž je spojen s nerovností mezi lidmi a vykořisťováním pracující většiny menšinou, která ovládá kapitál či politickou moc. Je taky velkým popíračem globálních změn klimatu. Že k nim dochází a na vině je především vliv průmyslu a dopravy, je přesvědčena většina vědců znalá daného oboru - až tedy na drobnou výjimku těch, kteří jsou placeni ropnými a energetickými koncerny.

Nyní může Klaus argumentovat, že globální oteplování je nesmysl, když letošní zimu zemřelo kvůli mrazu tolik lidí. Žel je tomu tak. Několik desítek lidí v České republice tuto zimu nepřežilo, jelikož si nemohli dovolit luxus střechy nad hlavou a vytopeného pokoje. Kdo by po nich ale

plakal, vždyť šlo především o tzv. bezdomovce. Média nás svého času na prvních stránkách informovala o každém zaraženém větru expozidenta Havla, o lidech, kteří zemřeli na podchlazení na ulici se však sotva dočtete, nanejvýš v dolním rohu černé kroniky.

Lidé bez domova přibývá a je už těžké uvěřit pohádce o tom, že jde jen o lidi, kteří se nesnaží a tudíž mají, co si zaslouží. Stejně tak jako už nejde věřit pohádce, že pílí a poctivou prací člověk k bohatství a spokojenému životu dojde. Realita obyčejných lidí je jiná, než nám předkládají kapitalistické mýty. Málokdo si je dnes jistý svým zaměstnáním či výši mzdy. Lidé, kteří uvěřili „výhodným“ půjčkám, se třesou

před exekutory. Šéfové a politici už znají jen jediný recept, jak ostatní motivovat - strach a nejistotu. Jde o snadný způsob, jak si zajistit loajalitu a poslušnost.

Kdo se neosvědčí, nemá dostatečně ostré lokty v konkurenci se svými spolupracovníky nebo je již přebytečný, nemá daleko k tomu skončit na ulici - zapsat se na anonymní seznam těch, kteří nepřečkají příští zimu. O to, aby takoví přebyteční lidé nebyli těm ostatním na očích, se postarají komunální politici se svými programy nulové tolerance a čistoty měst. Policisté a strážníci se pak postarají, aby si nikdo nemohl odpochout v teplé budově nádraží či pod střechem opuštěného domu.

Jen asociální jedinci by si přáli režim, kde lidé umírají jen proto, že se nemají kde schovat před zimou. Takoví jedinci však dnes pevně stojí u kormidla a třímají politickou a ekonomickou moc. Necháme je, aby si s námi dál dělali, co chtějí?

ODPOR JE MOŽNÝ

Arabským světem se šíří nákaza - obyčejní lidé povstávají a zbavují se dlouholetých diktátorů. Vše začalo v Tunisku, od něj se inspiroval Egypt a od něj další země. Lidé si vzali poučení, že jestliže chtějí něčeho dosáhnout, musí vytrvat. Jeden protest nestačí, je třeba být permanentně v ulicích a dávat najevo svou odhodlanost.

Inspirace z Egypta se přenesla i do Spojených států, kde ve státě Wisconsin již několik dní demonstrují desetitisíce obyčejných lidí proti plánovaným škrtům a omezení práv odborů. Vědí, že aby uspěli, musí vytrvat.

V Česku se konalo několik stávek a odborářských protestů, měly však velmi krátkodobý charakter. Byly jen plácnutím do vody a šéfové i politici se jim mohli akorát tak vysmát - což také nezapomněli udělat. Jediní, kdo vytrvali a alespoň částečně díky tomu uspěli, byli lékaři se svou akcí „Děkujeme, odcházíme!“ Doufejme, že ani ostatním lidem - pracujícím, nezaměstnaným, studentům, důchodcům - nebude lhostejný jejich vlastní osud a budoucnost a postaví se za svá práva a důstojné životy v boji, který bude možná těžký a dlouhodobý, při němž budou diskreditováni, jako se to stalo lékařům, ale v němž nakonec uspějí.

RECENZE

KOMENTÁTOR Č. 7

V lednu vyšlo další číslo regionální zpravodaje, který vydává mostecká skupina ČSAF. Dříve vycházel pod názvem *Informátor*, od předešlého vydání změnil hlavičku na *Komentátor*.

Sedmé číslo vyšlo jako list formátu A3, provedeno formou „výstřižní a nalep“ - Právě takový formát se jeví jako ideální pro běžné čtenáře, kteří si nelibují v dlouhých teoretických textech.

Komentátor přináší článek, který vyšel v jednom z vydání nástěnných novin A3, jenž se zabývá pohrdáním politiků nespokojenosti obyčejných lidí s asociálními vládními reformami. Inspirací pro studenty jistě bude přehled studentských nepokojů napříč Evropou, především pak ve Velké Británii a Itálii. V textu „Proti reformám a škrtům...“ je představen stručný návod, jakými kroky by bylo nejlepší se řídit při boji proti zmiňovaným reformám a neoliberálním opatřením. V návaznosti na to jsou uvedeny různé metody účinného boje za lepší podmínky na pracovišti.

K sehnání na e-mailu [severni.cechy\[a\]csaf.cz](mailto:severni.cechy[a]csaf.cz), nebo ke stažení na stránkách csaf.cz.

Co tady najdete? Stylovou „napiš ve wordu, vytiskni, vystřižni a nalep“ grafiku, jinak tištěné normálně v tiskárně. Stěžejní je rozhovor s (anarcho)punkáči z Bělehradu, kvůli kterému mimochodem Paaya jel až do samotného centra náboženské tolerance a mezilidské snášenlivosti - Bělehradu, aby na diktafon nahrál x hodin povídání se spoustou lidí aktivních v Subwar kolektivu a kapelách Nakot, Dažd, Vox populi atd. Takže ve výsledku to má přes dvacet stran povídání, nejdřívejší jsou samozřejmě ty části o válce (resp. válkách), represích, o tom, jak se snažili vyhnout vojné (tj. odvodu na frontu) atd. V porovnání s tímto mega rozhovorem vypadají reporty z proběhnuvších festivalů (Balkanikacore, Free Fest, Independent Voices) a o cestování vlakem do Maďarska, Rumunska a do Srbska jako celkem pohodové a poklidné turistické záležitosti, leč úroveň čitelnosti neklesá ani zde.

Mezi tím vším hromada recenzí na ziny a nahrávky kapel, které tady z 95 % nikdo nezná. Navíc každá v zinu zmíněná banda je zastoupena jedním válem na přiloženém kompilačním CD, čili není problém hned poslechnout a učinit úsudek vlastní.

Po přečtení celého čísla se domnívám, že největší přínos mají zjištění, že nejrušnější „alternativní“ aktivity především stojí a padají na konkrétních lidech, kolektivech, potažmo na jejich nadšení a že věci můžou fungovat i v daleko těžších podmínkách než tady, v relativně poklidné a znužené ČR. Na Paayově přístupu k věci je také fajn, že se na druhou stranu nesnaží nijak idealizovat jen proto, že je to z východu a „proto jim musím pomáhat a tolerovat je“, ale snaží se spíš hledat souvislosti a udržovat kritický odstup.

Stejně jako předchozí čísla má trojka mít svou anglickou, na „západ“ orientovanou verzi (kde ještě přibudou recenze na české, slovenské a polské kapely) a volně šířenou pdf verzi. Výborné, nezbyvá než vřele doporučit a doufat v další čísla.

K sehnání za 60 Kč na e-mailu paaya.ds@seznam.cz.

DRUNK NACH OSTEN Č. 3

Paaya - autor této tiskoviny - pokračuje ve svém záslužném tažení za mapováním současného východoevropského punku. Určitě by stálo za to uvést, že se Paayův zájem soustředí spíše na tu podzemnější, do it yourself, hardcore (nazvěte to, jak chcete) odnož, čili pro našince rozhodně nic extra známého, neřku-li trendového.

VÁCLAV DRAXL

Autor publikace o Václavu Draxlovi, Pavel Koukal, je členem duchovského zastupitelstva za ČSSD a od 60. let se soustavně věnuje historii Duchcova a celého severočeského regionu a také osobnostem dělnického hnutí, které v tomto regionu působily. Je tedy zřejmé, že velmi často při svém bádání naráží na anarchistické hnutí, které bylo na severu Čech na přelomu 19. a 20. století velmi silné. Odtud také plyne důvod, proč pod hlavičkou Masarykovy demokratické akademie v Ústí nad Labem vydal publikaci o Václavu Draxlovi.

Václav Draxl (1874 - 1939) byl významnou postavou severočeského anarchistického hnutí. Aktivním se stal již v 16 letech a začal formování hnutí neodvislých socialistů, jak si tehdy ještě anarchističtí dělníci říkali. Draxl se brzy stal jedním z předních anarchistických organizátorů na severu Čech. Jako 24letý založil v Oseku lidovou knihovnu a mezi horníky měl již takový respekt, že byl vyslán do Prahy na říšský hornický sjezd. Anarchistické hnutí bylo perzekuováno rakouskými úřady, to však Draxla nijak nezastavovalo ve spolkové, přednáškové, agitační a publikační činnosti. V letech 1904 - 1907 pracoval v dolech ve Francii, kde navázal spojení s francouzskými anarchisty. Po svém návratu se aktivně zapojil do činnosti České federace všech odborů a spoluzakládal Hornickou federaci. O rok později byly obě organizace úředně rozpuštěny, Draxl však dál pokračoval v práci na organizaci českých horníků a zapojil se také do prvního kooperačního projektu severočeských anarchistů, kdy si dělníci pronajali mlýn a pekárnu v Libkovicích.

Důležitou roli v hnutí hrál Draxl také jako redaktor a vydavatel anarchistických *Hornických listů*. Časopis se z jeho iniciativy věnoval mimo jiné vydávání anarchistických brožur. Coby rodič pěti dětí měl potyčky s místními klerikály, jelikož děti nechťel posílat do hodin náboženství. V roce 1910 spoluzakládal sdružení Ochrana a týdně absolvoval několik přednášek, besed a schůzí. Účastnil se stávek a v roce 1912 byl odsouzen na čtyři dny za otištění textu písně „Když národ se přestal bát své vlády“.

S příchodem Světové války začal Draxl organizovat výpomocnou akci pro ženy a děti. V roce 1915 je zatčen a uvězněn v Terezíně. Osudnou se mu stala policie sledovaná korespondence s Frankem Burkem, který utekl do Ameriky. Za velezradu byl odsouzen k deseti letům těžkého žaláře.

Po vzniku Československé republiky byl Draxl zvolen do „Ústředního národního výboru menšinového pro severní Čechy se sídlem v Duchcově“ a obnovil vydávání *Hornických listů*. Anarchisté, z nichž se někteří objevili v nové vládě, se spojili s národními socialisty v České straně socialistické, stejně tak i Draxl. Po prvních komunálních volbách se stal v roce 1919 v Duchcově místostarostou a o rok později poslancem Národního shromáždění.

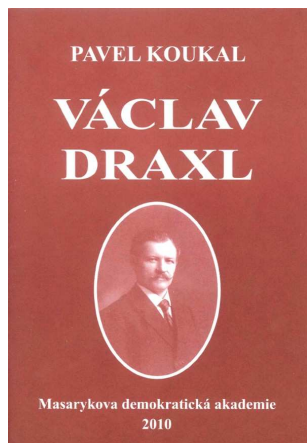
I když se na rozdíl od své ryze anarchistické minulosti stal státotvorným politikem, nezapomínal na své dřívější snahy ani na radnici či v poslanecké funkci. Věnoval se rozvoji českého školství, sociálním projektům, odluce církve od státu... Cíleně se staral i nadále o zájmy horníků.

Draxl se vymezuje proti vznikající komunistické straně, která rychle získává vliv. K podmínkám III. Internacionály píše: „*Nechceme nynější kapitalistické, násilné držitele moci nahradit násilníky komunistickými (...) chceme, aby existoval svět bez každé vlády, bez militarismu a bez násilí (...) Všecky podmínky k přijetí do Komunistické Internacionály znamenají skutečné vypovězení války, ale nejen měšťáckému světu a soc. demokratickým partajím, nýbrž i každému revolucionáři, který není vysloveným partajnickým komunistou. Znamenají i vypovězení války svobodnému duchu a každému zdravému rozumu.*“

V roce 1923 jsou bývalí anarchisté vyloučeni z České strany socialistické a následně zbaveni poslaneckých mandátů. Draxl se nadále věnuje práci mezi horníky a sleduje, jak někteří jeho dřívější soupeřníci vstupují do KSČ.

Od roku 1926 přestává být politicky aktivní a stává se správcem dětské zotavovny. V roce 1938 je nucen odejít z Podkrusnohoří, jelikož ho jako osobu s politickou minulostí hledá gestapo. V roce 1939 umírá.

Uvedená publikace je záslužným počinem ve snaze po zmapování života hornického aktivisty. Život Václava Draxla je zároveň jakýmsi

přehledem vývoje českého anarchistického hnutí, především jeho severočeské části. V obrazové příloze naleznete portréty mnoha osobností, které hráli v Draxlově životě důležitou roli. Je trochu škoda, že publikace má spíše encyklopedicky životopisnou formu a není doplněna větší měrou Draxlovými myšlenkami. Také je na několika místech znát autorova sympatie k sociální demokracii. Na druhou stranu, kdyby byl život Václava Draxla popisován anarchistou, jistě by jeho sympatie byly také citelné, a to pravděpodobně mnohem více, než je tomu u Pavla Koukala.

48 stran A5. Cena ani možnost sehnání nezjištěny.

-jk-

OSVOBOZENÍ ZVÍŘAT A SPOLEČENSKÁ REVOLUCE

OSVOBOZENÍ ZVÍŘAT
A SPOLEČENSKÁ REVOLUCE

BRIAN A. DOMINICK
Přeloženo: Janem M. Štejnem

VEGANSKÉ PERSPEKTIVY V ANARCHISMU ANEB
ANARCHISTICKÉ PERSPEKTIVY VE VEGANSTVÍ

První kniha nové řady knih o anarchismu

Začátkem ledna vyšel v českém překladu stěžejní text tzv. veganarchismu či veganského anarchismu, který v roce 1995 vydal americký aktivista Brian A. Dominick, a jak říká podtitul, zabývá se veganskými perspektivami v anarchismu, potažmo anarchistickými perspektivami ve veganství. Dominick (*1973) je mnohostrannou osobností - věnuje se alternativním médiím, participativní ekonomice, působí jako programátor známého Znetu, kde také publikuje, je vášnivým řečníkem...

Joseph M. Smith v předmluvě k textu trefně poznamenává: „*Osвобождение zvířat a sociální revoluce je uceleným konceptem navrženým tak, aby nám napomohl při hledání role, kterou by měl hrát soucit, kritické myšlení a racionalita v naší synchronní dekonstrukci a transformaci společnosti. Brian, neoblohmý ve svém tažení za uvedení těchto příslušných kol do pohybu, nás nutí ke konfrontaci utiskovatelských ideologií, které si chováme ve svých nitrech, a k odhalení jejich napojení na bezpráví, které propustuje každou sférou naší existence.*“

15 stran A5, ke stažení na <https://osvobozenizvirat.wordpress.com>

-jk-

CHEERS! / DESPITE

Po dlouhé době, tuším že po dvou letech, od předešlého čísla jsme se opět dočkali pokračování legendárního pražského crust-punkového zinu *Cheers!*. Aby nebylo tolik radosti na začátku, jde o poslední vydání (i když tohle vydavatel zinu říká pokaždé, tak snad to nebude tak horké). Proč? To se dočtete v úvodníku s podtitulem Final issue.

Poslední číslo *Cheers!* je rozděleno na dvě části. Tu druhou tvoří premiéra zinu *Despite* psaného v angličtině - tento počín má na svědomí Mira z Phobia records.

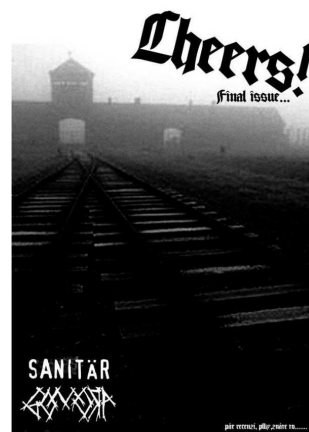
Součástí zinu *Cheers!* jsou dva zajímavé rozhovory s kapelami Gomora a Sanitar - stejně jako tomu bylo u starších čísel, jsou rozhovory plné vtipně kladených otázek a neméně zábavných odpovědí. Nechybí recenze na muziku či report z turné - tentokrát s kapelami Jonestown a Morkhimel (této šílenosti z roku 2008 jsem se také zúčastnil, našťastí jen dva dny). Dále zde naleznete jeden z nejužívanějších testů poruch způsobených užíváním alkoholu s upraveným koncovým vyhodnocením. Trochu bláznivé grafické zpracování dokresluje zaměření zinu.

Despite je, jak bylo řečeno, psán v anglickém jazyce a naleznete v něm rozhovor s metal-punkovou kapelou Children of Technology a se švédskými Warvictims. A jako vždy recenze na desky. Jinak tu zahraniční čtenáři najdou částečný přehled kapel české hc/punk/crust scény, nekomerčních festivalů a klubů, ve kterých se pravidelně konají zajímavé akce.

Pro sběratele zínů je pořízení splitu *Cheers! / Despite* bezesporu počiností.

K dostání za 15 Kč na www.phobiarecords.net.

-luk-

ANARCHIX

DRUHÝ SEŠIT KOMIKSOVÉ EDICE NAKLADATELSTVÍ ČSAF

S potěšením musíme konstatovat, že projekt Komiksově edice Nakladatelství Československé anarchistické federace se ukázal být životaschopným projektem. Svědčí o tom především zájem čtenářů, jenž se projevil potřebou udělat dotisk prvního sešitu. Ten vyšel v polovině loňského roku a jeho obsah tvořil z naprosté většiny jeden z příběhů populárního komiksového hrdiny Likvidátora, který se vypravil naslepo do minulosti a ocitl se tak po boku Nestora Machna na Ukrajině roku 1920, aby se mohl zapojit svým osobitým způsobem do boje tamních anarchistů proti bílým i rudým.

Čtenářský zájem je důkazem, že odlehčená forma grafických okének a dialogových bublinek může být dobrým prostředkem zábavy i poučení. Proto bychom i nadále chtěli pokračovat v přípravě komiksových sešitů. Jaký bude jejich obsah, záleží ale tak trochu i na vás. Nadále trvá výzva z předešlého sešitu, abyste nám zaslali své práce, ať již jde přímo o delší či jednostránkové komiksové příběhy nebo stripy či jiné pro tento účel použitelné grafické práce. Pro tento sešit jsme obdrželi sérii stripů, jejíž část představujeme v rubrice *Poslali jste...* (str. 8 - 10)

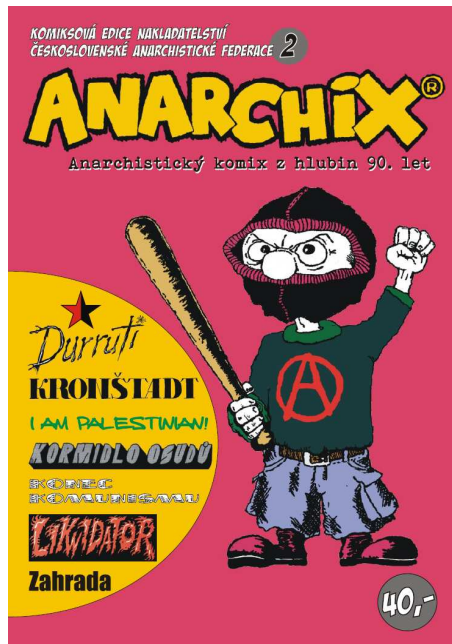
Naše komiksové sešity nemají ambici být exkluzivním materiálem, kde bychom premiérově představovali jednotlivé práce. Většinou se snažíme místním čtenářům přinášet překlady zahraničních komiksů. Především pak těch, které vytváří nějakým způsobem angažovaní autoři. Vedle toho se také pokoušíme vybrat to nejlepší, či alespoň nějakým způsobem použitelné z komiksově tvorby, která se objevila za více jak dvacet let časopisecké a zinoové činnosti českého a slovenského anarchistického hnutí a svobodomyšlných subkultur. Pro ty starší může být tento způsob recyklace komiksů příjemnou vzpomínku na mladá léta, pro mladší zas objevením prací, s nimiž by jinak neměli možnost se seznámit.

ANARCHIX

Asi nejlepším českým anarchistickým komiksem byl Anarchix, který se objevil v letech 1991 a 1992 v nejznámějším anarchistickém časopise, který u nás vycházel - *A-kontra*. Anarchix se objevil na stránkách časopisu celkem třikrát, a to v číslech 18, 23 a 25. Anarchix komiksovou formou přinášel informace o aktuálním dění v anarchistickém hnutí, a to především v Praze, kolem redakce *A-kontra*, která tehdy sídlila ve Valdštejnské ulici na Malé Straně. Pamětníci v komiksu jistě poznají některé konkrétní osoby, které jsou zde vyobrazeny. (str. 17 - 22)

KRONŠTADT

Komiks, popisující jednu z významných událostí Ruské revoluce - povstání v pevnosti Kronštadt v roce 1921, přibližuje způsob, jak se bolševici zachovali k ostatním revolučním proudům a opozici z řad dělníků, rolníků, vojáků a dalších. Práci podepsanou Épiistolier & Volny jsme převzali z prvního čísla sešitu *Anarchy Comics*, který vyšel v americkém Berkeley v roce 1978, kam byl převzat z fran-

couzského originálu. Ten vyšel o rok dříve ve francouzském komiksovém časopisu *L'Echo des Savanes*, jenž je vydáván od roku 1972. Komiks je doplněn textem letáku Československé anarchistické federace k 90. výročí potlačení Kronštadtské vzpoury. (str. 3 - 7)

DURRUTI

Komikové zpracování osudů jedné z nevyzrálejších postav španělského anarchistického hnutí během občanské války, Buenaventury Durrutiho, vyšlo v roce 1979 v druhém čísle již zmiňovaného časopisu *Anarchy Comics*. Jeho autorem je americký undergroundový tvůrce komiksů Manuel Rodriguez (* 1940), známější jako Spain. Tento dnes 71letý kreslíř je mimo jiné známý jako autor postavy Trashmana či rozsáhlejšího životopisného komiksu o Ernestu Che Guevarovi, který v českém překladu vydalo v roce 2009 nakladatelství Jota. Komiks o Durrutim je doplněn krátkým textem o jeho osobě. (str. 11 - 16)

ZAHRADA

Vydavatelem časopisu *Anarchy Comics*, jenž se dočkal celkem čtyř vydání, byl americký tvůrce Jay Kinney (* 1950). Do toho, čemu se říkalo undergroundový komiks, se zapojil již v roce 1968. Později vydával časopis *Gnosis* a psal knihy. U nás vyšla loni například jeho práce *Svobodní zednáři - Mýtus a skutečnost*. V naší publikaci představujeme Jaye Kinneye komiksem beze slov, který vyšel pod názvem *The Garden* poprvé v roce 1975 v sedmém čísle časopisu *CoEvolution Quarterly*. (str. 33 - 36)

I AM PALESTINIAN!

Souborem kreseb připodobňujících různé formy útlaču ve světě a v historii k utrpení palestinského lidu jsme se rozhodli přiblížit brazilského karikaturistu Carlose Latuffa (* 1968). S jeho tvorbou jste měli možnost se seznámit na výstavě v pražském klubu Cross. Jeho šířavé karikatury si berou na mušku především okupaci Palestiny a utrpení tamních obyvatel, nevyhýbá se ani tématům jako je

ekologická devastace, neonacismus, kapitalismus apod. Svými kresbami také reaguje na aktuální dění ve světě, jako například na povstání v zemích severní Afriky. (str. 23 - 25)

ČAS REFLEXE

Jako upoutávku na předchozí sešit od našeho nakladatelství přinášíme jednostránkovou epizodu ze života ekoteroristy Likvidátora. Jen připomeneme, že autorem je polský kreslíř Ryszard Dabrowski (* 1968). Epizoda nese název *Čas reflexe* a vyšla ve třetí sérii Likvidátorových příběhů v roce 2003. (str. 26 - 27)

KONEC KOMUNISMU

Tento komiks u nás vyšel v roce 1992 ve 25. čísle časopisu *A-kontra*, kam byl převzat z německého anarchistického časopisu *A-Kurier*. Byl zde rozdělen na jednotlivá okénka, která se objevovala na stránce vždy samostatně. Bylo tedy jen potřeba ho poskládat a vymyslet nějaký vhodný název. (str. 28)

KORMIDLO OSUDU

Kdo by se jednou za čas nevrátil rád k české komiksové legendě - Čtyřlístku? Tuto odhodlanou čtveřici si však tentokrát představíme v trochu netradiční roli, do boje se zlem se však pouští s o to větším zápalem - doslova revolučním. Příběh *Kormidlo osudů* je podepsán jménem MAP a převzali jsme ho z neoficiálního čtyřlístkovského sborníku *Dětem vstup zakázán*, jenž vyšel v roce 2003 v omezeném nákladu 111 kusů. (str. 29 - 32)

ANDY SINGER

Andy Singer je karikaturista z kalifornského Berkeley, který se ve svých pracích zabývá zejména otázkami dopravy a propagací jejich ekologických alternativ, především cyklistiky. U nás vyšla v roce 2006 kniha *KarikAUTury*, kde jsou Singerovy obrázky doplněny řadou odborných informací i osobních zkušeností, jak se člověk v euroatlantické zemi postupně stává obětí automobilové kultury od narození až do smrti. (str. 37 - 38)

VESELÁ VÝCHOVA

Na poslední, barevnou stránku jsme zařadili epizodu z dvojdielné série *Happy Education*. První lecke tohoto italského antifasistického krváku z webu *ink4riot* se věnuje správnému odpadovému hospodářství. (str. 40)

Doufáme, že se vám druhý komiksový sešit bude líbit minimálně jako ten první, a taktéž doufáme, že se nám v letošním roce podaří ještě jeden vydat a i v dalších letech v tomto projektu pokračovat.

Druhý sešit z komiksově edice Nakladatelství Československé anarchistické federace v rozsahu 40 stran je v prodeji za 40 Kč. Zakoupit či objednat si ho můžete na následujících kontaktech a adresách:

★ Distribuce ČSAF
distro@csaf.cz

★ Internetová distribuce xBASTax
http://xbastax.cz

★ Emergency records
Chvalova 8, Praha 3 - Žižkov

★ Rekomando
Trojanova 9, Praha 2

internetová distribuce

- široký výběr nášivek a placek s punk, hardcore, crust, ska, metal, emo, skate, vegan, reggae, hip hop a další tematikou
- publikace se subkulturním, sportovním, ekologickým a anarchistickým zaměřením
- levná výroba placek pro kapely, organizace, kolektivy či jednotlivce

VERUS.N.CZ

SQUAT.NET/PRAHA

